

ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ

***ΑΝΑΝΕΩΣΗ* ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΤΟΛΜΗ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ
ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΧΩΡΑ**

ΠΡΟΟΙΜΙΟ.....	4
1 Η ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΑΡ	5
1.1 Δημοκρατικός σοσιαλισμός.....	5
1.2 Αριστερός ευρωπαϊσμός.....	6
1.3 Μεταρρυθμιστική στρατηγική.....	7
1.4 Οικολογικός πολιτισμός.....	9
1.5 ΔΗΜΑΡ κόμμα ευθύνης για την κοινωνία.....	10
2 Η ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΟΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	11
2.1 Η κρίση, η παγκοσμιοποίηση, η πολιτική δημοκρατική διακυβέρνησή της	11
2.2 Ο ρόλος της Ευρώπης στο νέο κόσμο-η ανάγκη για τη νέα Ευρωπαϊκή ενοποίηση	15
2.3 Η κρίση στην ΕΕ : Οικονομική διακυβέρνηση με στόχο την Ομοσπονδιακή	16
Συγκρότηση.....	
3 Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ	
ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΕ	20
3.1 Ευρωπαϊκός συντονισμός για την αντιμετώπιση της κρίσης.....	20
3.2 Η πολύπλευρη κρίση της ελληνικής οικονομίας	22
3.3 Η κρίση του πολιτικού συστήματος.....	26
3.4 Η δημοκρατική αριστερή διέξοδος από την κρίση	28
4 ΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ.....	32
4.1 Οι Στοχεύσεις.....	32
4.2 Οι Πολιτικές-Μέτρα	32
4.2.1 Οικολογία-Βιώσιμη ανάπτυξη.....	32
4.2.2 Δημόσια Διοίκηση-Δημόσιος τομέας	36
4.2.3 Αποκέντρωση -Αυτοδιοίκηση	37
4.2.3.1 Δήμοι.....	38
4.2.3.2 Περιφέρειες.....	39
4.2.4 Φορολογική μεταρρύθμιση.....	40
4.2.5 Επанаσχεδιασμός της ανάπτυξης. Εξοικονόμηση πόρων	41
4.2.6 Ορθολογική χρήση και εξοικονόμηση της ενέργειας.....	42
4.2.7 Αναπροσανατολισμός παραγωγής και υπηρεσιών	43
4.2.8 Αγροτική ανάπτυξη.....	45
4.2.9 Απασχόληση	47
4.2.10 Κοινωνικό Κράτος	47
4.2.11 Μειονότητα στη Θράκη	49
4.2.12 Μετανάστες.....	50
4.2.13 Υγεία	52
4.2.14 Παιδεία.....	54
4.2.15 Κράτος -ελληνική εκκλησία, αναγνωρισμένες εκκλησίες και θρησκείες	
4.2.16 Πολιτισμός.....	
4.2.17 Νέες Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας	60

5	Η ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	62
6	Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	65
7	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ.....	67
8	Η ΝΕΟΛΑΙΑ ΤΟΥ 21^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ	69
8.1	Εκπαίδευση	70
8.2	Εργασία	72
8.3	Οικολογία.....	74
8.4	Ο ελεύθερος χρόνος.....	75
8.5	Ο στρατός.....	77
8.6	Κινήματα.....	79
9	Η ΔΗΜΑΡ ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ	82

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Από τη νέα ελπίδα του Ιουνίου 2010 στο 1^ο Συνέδριο της ΔΗΜΑΡ την Άνοιξη του 2011

1. Στις 27 Ιουνίου 2010, το συλλογικό σώμα της Πανελλαδικής Συνδιάσκεψης, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι από εκατοντάδες συνελεύσεις σε όλη τη χώρα, εξέφρασε την επιθυμία να προχωρήσουν οι διαδικασίες ανασυγκρότησης της Ανανεωτικής και Δημοκρατικής Αριστεράς, μέσα από την ίδρυση ενός αυτόνομου και διακριτού πολιτικού φορέα. Το σώμα αυτό ίδρυσε το κόμμα της ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ (ΔΗΜΑΡ) και ανέδειξε Πανελλαδική Πολιτική Επιτροπή, η οποία με πρόεδρο τον Φώτη Κουβέλη ανέλαβε την ευθύνη να οδηγήσει στο 1^ο Συνέδριο το νεοσύστατο κόμμα.

2. Η ίδρυση της ΔΗΜΑΡ ήταν μια αναγκαία πολιτική πράξη για να υπάρξει άμεση απάντηση στο διογκούμενο αίτημα της ελληνικής κοινωνίας για ριζική ανασυγκρότηση του πολιτικού πεδίου της χώρας μας καθώς και για να διατυπωθεί μια ολοκληρωμένη εναλλακτική και αριστερή πολιτική πρόταση, μέσα σε πρωτόγνωρες, τουλάχιστον μεταπολιτευτικά, συνθήκες οικονομικής, κοινωνικής, οικολογικής, πολιτισμικής κρίσης. Η ίδρυσή της αποτέλεσε, ταυτόχρονα, προσπάθεια υπεράσπισης του παρελθόντος και του μέλλοντος της ανανεωτικής, δημοκρατικής και οικολογικής Αριστεράς με βάση τις **αρχές της ισότητας, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της οικολογικής και δίκαιης ανάπτυξης, της υπεράσπισης της εργασίας.**

Ο πυρήνας των ανανεωτικών ιδεών, που κωδικοποιείται στις θεμελιώδεις αρχές: **«δημοκρατικός σοσιαλισμός, αριστερός ευρωπαϊσμός, μεταρρυθμιστική στρατηγική, οικολογικός πολιτισμός»** είναι συγκροτητικό στοιχείο της ταυτότητας της ΔΗΜΑΡ. Γιατί ο χώρος της ανανεωτικής και διαρκώς ανανεούμενης αριστεράς είναι ένα ζωντανό κύτταρο υπεύθυνης στάσης, επίκαιρου λόγου, προγραμματικών θέσεων για την προοδευτική διακυβέρνηση της χώρας.

3. Στους λίγους μήνες που πέρασαν από την ίδρυσή της, η ΔΗΜΑΡ κατέγραψε μια ιδιαίτερα αξιοσημείωτη παρουσία στην πολιτική ζωή της χώρας και μάλιστα στο σύνολο της επικράτειας. Χωρίς επαρκή οικονομικά μέσα, παρά μόνο με τους καρπούς της πρωτόγνωρης συμβολής των μελών και των φίλων της μέσα από την επιτυχημένη οικονομική εξόρμηση και μάλιστα σε συνθήκες λιτότητας, έγινε εφικτό να συγκροτηθούν οργανώσεις και περιφερειακά όργανα σε πανελλαδική κλίμακα, να ανοίξουν κομματικά γραφεία σε πλήθος περιοχών και πόλεων, να υπάρξουν οι στοιχειώδεις υποδομές που απαιτούνται για τη λειτουργία πολιτικού κόμματος με φιλοδοξία ουσιαστικής συμβολής στις πολιτικές εξελίξεις. Ανέλαβε δημόσιες πρωτοβουλίες και πραγματοποίησε παρεμβάσεις για τα επίκαιρα ζητήματα με κορυφαίες τις επιλογές της, σε υποψήφιους Δημοτικούς Άρχοντες - ιδιαίτερα στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και την Πάτρα- όπου συνέβαλε αποφασιστικά στην ανατροπή του αυτοδιοικητικού κατεστημένου δεκαετιών. Κατέγραψε στις αυτοδιοικητικές εκλογές του Νοεμβρίου 2010, με δυναμικό τρόπο, την

παρουσία της στους δήμους και στις περιφερειακές αυτοδιοικήσεις. Η ψήφος των πολιτών έδωσε μια σημαντική ενθάρρυνση στο εγχείρημά της ΔΗΜΑΡ και δείχνει μια δυναμική για τη μελλοντική πορεία της. Η περιρρέουσα ατμόσφαιρα αλλά και οι ποιοτικές αναλύσεις των δημοσκοπικών ευρημάτων πιστοποιούν ότι **οποτεδήποτε και αν γίνουν εθνικές εκλογές η ΔΗΜΑΡ θα είναι στη Βουλή με τις δυνάμεις της, με την εμπιστοσύνη των πολιτών.**

1 Η ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΑΡ

Με την ίδρυσή της η ΔΗΜΑΡ στοχεύει να εκφράσει τη **σύγχρονη δημοκρατική, ευρωπαϊστική, μεταρρυθμιστική, οικολογική Αριστερά**. Φιλοδοξεί οι προσδιορισμοί αυτοί με τον προγραμματικό λόγο της, τις πολιτικές πρωτοβουλίες και τη δράση της να αναγνωρίζονται αμέσως και ευθέως από τους πολίτες της χώρας μας, τις δυνάμεις της εργασίας, της γνώσης και της τεχνολογίας, τις δυνάμεις του πνεύματος και του πολιτισμού.

1.1 Δημοκρατικός σοσιαλισμός

Η ΔΗΜΑΡ επιδιώκει να εντάσσει τους πολιτικούς και κοινωνικούς αγώνες στη στρατηγική του δημοκρατικού δρόμου προς το σοσιαλισμό, ειδικά μέσα στις συνθήκες της οικονομικής, πολιτικής, κοινωνικής και πολιτισμικής κρίσης. Για τη ΔΗΜΑΡ ο σοσιαλισμός νοείται ως **ένας διαρκής αγώνας για την πραγματοποίηση βαθιών διαρθρωτικών αλλαγών με σκοπό το ριζικό μετασχηματισμό του κράτους και των κοινωνικών δομών · ένας αγώνας που στηρίζεται στην αλλαγή των συνειδήσεων και προϋποθέτει την ενεργό συμμετοχή των δυνάμεων της εργασίας, της γνώσης και της τεχνολογίας, των δυνάμεων του πνεύματος και του πολιτισμού. Ο δημοκρατικός δρόμος νοείται ως ο κατεξοχήν κοινωνικός έλεγχος πάνω στις δυνάμεις της παραγωγής, ώστε να λειτουργούν με κεντρικό στόχο την ικανοποίηση των αναγκών των πολιτών, την κοινωνική δικαιοσύνη, και την περιβαλλοντική διατήρηση.**

Η ΔΗΜΑΡ δεν περιμένει την μελλοντική εγκαθίδρυση ενός νέου κοινωνικού συστήματος όπου «όλα θα λυθούν ως δια μαγείας», αλλά αγωνίζεται καθημερινά στους τόπους κατοικίας και εργασίας για τη δημιουργία προωθημένων δημοκρατικών μορφών κοινωνικής και οικονομικής οργάνωσης με αποτελέσματα χειροπιαστά, που θα επαληθεύονται και θα αξιολογούνται διαρκώς από την κοινωνία των πολιτών.

Καθημερινή επιδίωξη της ΔΗΜΑΡ είναι η εμπέδωση της κοινωνικής δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης, η διεύρυνση της δημοκρατίας, η αντιπαλότητα στο νεοφιλελευθερισμό, η επαναφορά του κόσμου της εργασίας στο κέντρο της πολιτικής ημερήσιας διάταξης, η υπεράσπιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, των ανέργων, των νέων, των γυναικών, των μεταναστών, η προστασία του περιβάλλοντος, η οικολογική ανάπτυξη, η δημοκρατική ολοκλήρωση και η προοδευτική ευρωπαϊκή πορεία.

Η ΔΗΜΑΡ φιλοδοξεί να αναδειχθεί ως το κόμμα των ανοιχτών προοδευτικών οριζόντων και των ιδεολογικών ρήξεων με τις αγκυλώσεις και τις προκαταλήψεις που ταλάνισαν το αριστερό κίνημα στην Ελλάδα κατά το παρελθόν και εξακολουθούν και σήμερα να το περιχαράκωνουν σε αδύναμες μειοψηφίες απλής διαμαρτυρίας.

Για τη ΔΗΜΑΡ **Σοσιαλισμός και Δημοκρατία αποτελούν πεδία αλληλένδετα. Η δημοκρατία νοείται ως αποκλειστικό πεδίο και στόχος.** Γι' αυτό η ΔΗΜΑΡ αντιτίθεται σε κάθε αντίληψη και απόπειρα που επιδιώκει τη βίαιη επιβολή του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού. Ο 20ός αιώνας απέδειξε ότι η διά της βίας ανατροπή του καπιταλισμού, όπου επιχειρήθηκε, κατέληξε στον σοβιετικού και σταλινικού τύπου ολοκληρωτισμό, στη μεγαλύτερη, δηλαδή, στρέβλωση και συκοφαντία του μαρξικού απελευθερωτικού οράματος. Πρώτιστος στόχος της ΔΗΜΑΡ είναι η καταπολέμηση της αμφισβήτησης και της υπονόμευσης των δημοκρατικών θεσμών, που σήμερα πλήττονται και απαξιώνονται διαρκώς. Επιδίωξή της, επομένως, είναι η συμμετοχή των πολιτών και των νέων συλλογικοτήτων και κινημάτων, που οι ίδιοι δημιουργούν, να είναι υπαρκτή και να έχει αποτελεσματικότητα σε όλους τους θεσμούς που σχετίζονται με την κεντρική πολιτειακή και πολιτική συγκρότηση, τις τοπικές κοινωνίες αλλά και την ηλεκτρονική κοινωνική δικτύωση.

Η ΔΗΜΑΡ θεωρεί τις **κοινωνικές συγκρούσεις**, είτε εκείνες μεταξύ κεφαλαίου και εργασίας, είτε εκείνες μεταξύ των κολοσσιαίων συγκεντρώσεων των παραγωγικών δυνάμεων και των μικρών και μεσαίων παραγωγικών δυνάμεων, είτε εκείνες μεταξύ των δυνάμεων του συντηρητισμού, του αυταρχισμού του κράτους ή ομάδων συμφερόντων και των κινημάτων της κοινωνίας των πολιτών για θέματα που αφορούν τα δημόσια αγαθά και το δημόσιο συμφέρον, ως την πεμπτούσια του «αγωνιστικού χαρακτήρα» των δημοκρατικών κοινωνιών. Μόνο μέσα από την πλήρη εκδίπλωση αυτών των κοινωνικών συγκρούσεων, στο πλαίσιο των συνταγματικών δικαιωμάτων, είναι δυνατόν να εξισορροπηθούν τα οικονομικά κατεστημένα, να τροφοδοτηθεί η δημόσια πολιτική συζήτηση, να ελεγχθεί η πολιτική εξουσία.

Η ΔΗΜΑΡ υποστηρίζει, από θέση αρχής, τη **«μη βία» ως κεντρική αντίληψη και πολιτική πρακτική της δημοκρατικής συνείδησης της εποχής μας.** Θεωρώντας ότι η άσκηση βίας (από τις διεθνείς σχέσεις ως τη μητροπολιτική βία) ευνοεί τελικά τους εκάστοτε ισχυρούς, η ΔΗΜΑΡ απορρίπτει αποφασιστικά τη χρήση της και οριοθετεί το πεδίο της δράσης της μέσα από τις ειρηνικές μαζικές διεκδικήσεις.

1.2 Αριστερός ευρωπαϊσμός

Σήμερα, **στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, της αποδυνάμωσης του κράτους/έθνους, η ενοποίηση της Ευρώπης είναι περισσότερο αναγκαία από ποτέ.** Η εξισορρόπηση της κυριαρχίας των ΗΠΑ, των αναδυόμενων οικονομιών της Άπω Ανατολής και της ανακάμπτουσας Ρωσίας σε όλα τα επίπεδα μπορεί να επιδιωχθεί από πολιτικά υποκείμενα που έχουν ή μπορεί να αποκτήσουν δυνατότητες ανάλογης κλίμακας. Τέτοιο πολιτικό υποκείμενο μπορεί να είναι και πρέπει να γίνει η πολιτικά ενοποιημένη Ευρωπαϊκή Ένωση(ΕΕ). Στο πεδίο μιας πολιτικά ενοποιημένης ΕΕ αποκτούν νέο νόημα,

δυνατότητα και αποτελεσματικότητα, τόσο τα κινήματα της εναλλακτικής παγκοσμιοποίησης όσο και η πολιτική παρέμβαση στους θεσμούς, η ανάπτυξη διεκδικήσεων, αγώνων, συναινέσεων και ευρύτερων συσπειρώσεων, για την **προοδευτική παγκόσμια διακυβέρνηση**. Εδώ βασίζεται ο **αριστερός ευρωπαϊσμός της ΔΗΜΑΡ**. Διεκδικεί ένα νέο ευρωπαϊκό δημοκρατικό σχέδιο, που θα επιτρέψει στην Ευρώπη να διεκδικήσει έναν οικουμενικό ρόλο.

Εξίσου **βασικό αφηγηματικό άξονα στην πορεία για την ευρωπαϊκή ενοποίηση** για τη ΔΗΜΑΡ αποτελεί η **ευρωπαϊκή ιστορία των κοινών αγώνων** ενάντια στο φασισμό, των αγώνων για την δημοκρατία, για το κράτος δικαίου, για τα κοινωνικά δικαιώματα των εργαζόμενων και για την αναγνώριση και θωράκιση των ατομικών ανθρώπινων δικαιωμάτων. Κομμάτι της κληρονομιάς μας είναι όλες οι μεγάλες πνευματικές και πολιτιστικές κατακτήσεις, από τις αξίες της κλασικής αρχαιότητας ως την Αναγέννηση, και από τον Διαφωτισμό ως τον Μαρξισμό, μέχρι την σύγχρονη ψυχανάλυση, τον μοντερνισμό και την ευρωπαϊκή κουλτούρα της εποχής μας.

Το σταθερό όραμα της ΔΗΜΑΡ για μια πολιτικά ενοποιημένη ΕΕ, δημοκρατική, κοινωνικά δίκαιη και οικολογική, προϋποθέτει σχέδιο, προτάσεις, συμμαχίες πολιτικές και κοινωνικές, και προπάντων αγώνες για την ενιαία ευρωπαϊκή οικονομική διακυβέρνηση σε προοδευτική κατεύθυνση, τις μακρόπνοες διαρθρωτικές κοινές πολιτικές, τις πολιτικές για την προστασία του περιβάλλοντος και την ενίσχυση της απασχόλησης, τη **διεκδίκηση ενός νέου προοδευτικού ευρωπαϊκού συντάγματος ομοσπονδιακού χαρακτήρα**.

1.3 Μεταρρυθμιστική στρατηγική

Η ΔΗΜΑΡ με την Ιδρυτική της Διακήρυξη προσδιόρισε ότι ο **αριστερός μεταρρυθμισμός** έχει νόημα και γόνιμες προοπτικές μόνον όταν επιχειρείται σε κάθε βήμα με τη συμμετοχή, την πάλη και τον έλεγχο των εργαζομένων και των ενεργών πολιτών. Όταν οι συγκεκριμένες λύσεις και πολιτικές που προωθεί εμπνέονται και χαρακτηρίζονται από τις αρχές του δημοκρατικού σοσιαλισμού και της οικολογίας. Όταν, δηλαδή, έχουν δημοκρατικό διαρθρωτικό χαρακτήρα, υπηρετούν την ελευθερία, την ισότητα, την αλληλεγγύη και την οικονομική δικαιοσύνη, διασφαλίζουν το δημόσιο συμφέρον, όταν εγγράφονται στη λογική της αειφορίας και της πράσινης - οικολογικής ανασυγκρότησης της οικονομίας.

Η ΔΗΜΑΡ διεκδικεί ένα κεντρικό πρόταγμα συσπείρωσης των προοδευτικών πολιτών, οι οποίοι παρακολουθούν με αγωνία την αποδιάρθρωση όχι μόνο του πολιτικού συστήματος αλλά και της ίδιας της εγγύησης της κοινωνικής συνοχής: του **δημοσίου συμφέροντος**. Η κριτική της στην «ιδεολογία του ατομικισμού», τόσο στη μορφή της οικονομικής μεγέθυνσης, όσο και στη μορφή της κουλτούρας του ευδαιμονισμού, συνοδεύεται με την έμφαση στην έννοια του δημόσιου συμφέροντος, την υπεράσπιση του μη εμπορεύσιμου «δημόσιου αγαθού», την υπεράσπιση και τη διεύρυνση του «δημόσιου χώρου». **Η υπεράσπιση του δημόσιου συμφέροντος είναι κεντρικό**

ιδεολογικό πρόταγμα, που της επιτρέπει να επικεντρώσει τις δράσεις της γύρω από τις «πολιτικές της κρίσης».

Η ΔΗΜΑΡ επικεντρώνεται στην ανθρώπινη διάσταση της κρίσης και το **προστατευτικό δίκτυο της κοινωνικής δικαιοσύνης**. Εστιάζοντας στην αναδιανομή, στην αλληλεγγύη και στον επανακαθορισμό του προτύπου ανάπτυξης, στοχεύει στη δημιουργία των προϋποθέσεων, σήμερα για μια ουσιαστική παρέμβαση στο κράτος, στην αυτοδιοίκηση με αποκέντρωση, αλλά και στη μεικτή και την κοινωνικά αλληλέγγυα και εδραιωμένη αειφόρο οικονομία, ώστε να προωθηθούν οι αναγκαίες δομικές μεταρρυθμίσεις.

Η ΔΗΜΑΡ αντιλαμβάνεται τα **ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα του πολίτη ως παγκόσμιες και καθολικές αξίες**. Στη δική μας αντίληψη, τα δικαιώματα δεν σχετικοποιούνται στη βάση γεωγραφικών περιοχών και πολιτιστικών ή θρησκευτικών παραδόσεων, ούτε η υπεράσπισή τους εξαρτάται από οικονομικά και κρατικά συμφέροντα ή από εθνικές, θρησκευτικές, ταξικές, «αντιμπεριαλιστικές» ή άλλες σκοπιμότητες και ιδεολογίες. Στη βάση της αρχής της αμεροληψίας, τα δικαιώματα είναι ανεξάρτητα από τα χαρακτηριστικά, την καταγωγή και τις πεποιθήσεις τόσο του θύματος όσο και του θύτη. Η ΔΗΜΑΡ είναι αντίθετη σε κάθε διάκριση σε σχέση με το φύλο, φυλή, εθνική καταγωγή, θρησκεία, ιδεολογία, σεξουαλική κατεύθυνση, σωματική ιδιαιτερότητα, σωματική δεξιότητα, ηλικία, ή ασθένεια.

Θεωρεί ότι ο εθνικισμός και ο ρατσισμός παραλύουν τη δημιουργική κοινωνική δύναμη και ακυρώνουν τα αισθήματα αλληλεγγύης. Η στάση αλληλεγγύης απέναντι στους μετανάστες, που ζουν στην Ελλάδα και εντός των συνόρων της ΕΕ, είναι αναπόσπαστο κομμάτι του μεγάλου αγώνα για έναν ειρηνικό και ασφαλή κόσμο για όλους τους λαούς, για κάθε άνθρωπο.

Για τη ΔΗΜΑΡ το πολιτικό επιχείρημα της «φυσικής ικανότητας» έναντι της **πολιτικής ισότητας** και της **κοινωνικής ισοτιμίας** δεν δημιουργεί αισιόδοξες προοπτικές για το γυναικείο φύλο. Οι πολιτικές πρακτικές και οι στοχεύσεις των κυβερνήσεων, συντηρητικής ή σοσιαλδημοκρατικής κατεύθυνσης, σε συνδυασμό με την οικονομική κρίση, οδηγούν, τάχιστα σε νέες διακρίσεις και ανισότητες, στον πυρήνα των οποίων βρίσκονται οι διακρίσεις σε βάρος των γυναικών.

Η ΔΗΜΑΡ θεωρεί ότι η ισότιμη μεταχείριση των γυναικών και η ανάδειξή τους στα κέντρα λήψης των αποφάσεων αποτελεί ένα επίκαιρο αίτημα που συνδέεται με την προοπτική μιας κοινωνίας, η οποία θα στηρίζεται σε ένα διαφορετικό καταμερισμό των έργων, των ρόλων και της εξουσίας.

Η ΔΗΜΑΡ έχει κατανοήσει βαθύτατα ότι **οι δυνάμεις της επιστήμης, της τεχνολογίας και του πνευματικού πολιτισμού στον 21ο αιώνα μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν κινητήρια δύναμη κοινωνικού μετασχηματισμού**, τόσο στο επίπεδο των ιδεών όσο και στο επίπεδο της πρακτικής εφαρμογής. Η θεωρία και η κριτική της γνώσης σήμερα έχει ήδη ανοίξει το δρόμο για μια γόνιμη και παραγωγική συζήτηση πάνω σε ζητήματα εκπαίδευσης, ετερότητας, δημιουργικής φαντασίας και εφαρμοσμένων τεχνολογιών. Η ΔΗΜΑΡ επιδιώκει να ενσωματώσει τους σύγχρονους προβληματισμούς όχι με τρόπο εργαλειακό αλλά με το βαθμό αυτονομίας που αξίζει στο χειραφετητικό τους εγχείρημα.

1.4 Οικολογικός πολιτισμός

Η ΔΗΜΑΡ έχει βαθιά την πεποίθηση, ενσωματωμένη στον πυρήνα της συγκρότησής της, ότι **Αριστερά και Οικολογία δεν είναι πλέον δυνατό να λειτουργήσουν χωριστά ως δυνάμεις σφαιρικού μετασχηματισμού**. Μαζί όμως μπορούν να συνθέσουν ένα καινούριο όραμα μια προγραμματική καινοτομία για τον κόσμο και τις σύγχρονες κοινωνίες. Αυτό σημαίνει βαθιές αλλαγές στον τρόπο σκέψης και δράσης, στα οράματα, στις αξίες, στις προτάσεις.

Η ΔΗΜΑΡ έχει επίγνωση των ορίων τα οποία η στενή ταξική οπτική θέτει στην ανάλυση των μεγάλων σύγχρονων οικουμενικών προβλημάτων. Η ΔΗΜΑΡ αναζητά να φωτίσει τα προβλήματα αυτά πέρα από την ομπρέλα του καθολικού «οικονομισμού» της παραδοσιακής αριστερής σκέψης. Πιστεύει ότι το αδιέξοδο κυνήγι της αυξημένης οικονομικής διεκδίκησης και της μεγέθυνσης φτωχάει την ποιότητα της ζωής, προάγει τον παραγωγισμό και όχι την παραγωγή, απομυζά τους φυσικούς πόρους υπονομεύοντας ή και ακυρώνοντας κάθε δυνατότητα αειφορίας, εχθρεύεται την φύση ή την καθιστά αντικείμενο προς άντληση οφελών για ανούσιες και άχρηστες υλικές απολαύσεις, καθλώνει την ανάπτυξη σε μη δημιουργικά πεδία, απονευρώνει την πολιτική διεκδίκηση από αιτήματα που εμπλουτίζουν τα ποιοτικά στοιχεία της ζωής, αυτά με δημιουργικό, πνευματικό, πολιτισμικό περιεχόμενο.

Η ΔΗΜΑΡ σέβεται τα απαρέγκλιτα δικαιώματα του πλανήτη και της έμβιας φύσης αναγνωρίζοντας την φύση ως αυταξία και ως υποκείμενο του δικαίου. Αρνείται τη λογική του «περιούσιου είδους» που εκμεταλλεύεται ανεξέλεγκτα τον πλανήτη και οδηγεί στην καταστροφή των οικοσυστημάτων, με αποτέλεσμα την απώλεια της απαραίτητης ισορροπίας για την επιβίωση της ζωής στην κάθε της μορφή.

Η ΔΗΜΑΡ έχει κατανοήσει την **ανάγκη στρατηγικής σύμπλευσης με τον χώρο της πολιτικής οικολογίας**.

Η ΔΗΜΑΡ είναι βαθύτατα πεπεισμένη ότι **η ανάγκη για «πράσινη στροφή» της οικονομίας** δεν έρχεται σε μια λανθασμένη χρονική στιγμή. Αντίθετα, είναι μια ώριμη δυνατότητα για τον κόσμο της οικονομίας, που επιπλέον έχει πολύ μεγάλη κοινωνική αποδοχή. Επιδιώκει να γίνει η Αριστερά της αειφόρου ανάπτυξης στην εποχή της παγκοσμιοποίησης και της κλιματικής αλλαγής.

Η ΔΗΜΑΡ τάσσεται υπέρ των **μεγάλων πολιτικών πρωτοβουλιών για το κλίμα**, το οποίο θεωρεί ως πρόβλημα που συμπυκνώνει όλες τις αντιφάσεις ενός στρεβλού αναπτυξιακού προτύπου που κυριάρχησε και σφράγισε τη φάση της «βιομηχανικής και μεταβιομηχανικής κοινωνίας».

Η ΔΗΜΑΡ αναδεικνύει το **νέο ενεργειακό πρότυπο** που θα στηρίζεται στην εξοικονόμηση, τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας(ΑΠΕ), τις καθαρές τεχνολογίες, τις καινοτομίες μέσα σε ένα σύγχρονο πλαίσιο οργάνωσης του χώρου, του χρόνου, των φυσικών πόρων και οικοσυστημάτων.

Η ΔΗΜΑΡ ανακηρύττει την **«αυθαιρεσία»** κάθε είδους ως τον **μεγαλύτερο εχθρό του περιβάλλοντος**: φυσικού, γεωργικού και οικιστικού.

1.5 ΔΗΜΑΡ κόμμα ευθύνης για την κοινωνία

Η ΔΗΜΑΡ επιδιώκει να συμβάλει στην αναγέννηση της χώρας και της Ευρώπης. Ακολουθεί, στην κρίσιμη αυτή για τη χώρα περίοδο, πολιτική υπευθυνότητας στα χνάρια της μεγάλης παράδοσης της πατριωτικής ευθύνης της Αριστεράς του τόπου μας.

Για τη ΔΗΜΑΡ φορείς εξουσίας για δημοκρατικές, προοδευτικές αλλαγές μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν οι νέες συσπειρώσεις πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων που συνεχονται από την εντιμότητα, την προσήλωση στην διαφάνεια, την πίστη στα δημοκρατικά ιδεώδη, την εφαρμογή των δημοκρατικών αρχών και κανόνων και τον πλουραλισμό. Αυτές οι αλλαγές καλλιεργούνται με **ιδεολογική μάχη υπέρ της προοδευτικής ηγεμονίας, καθώς και υπέρ μιας προοδευτικής διακυβέρνησης**, που θα συγκεντρώνει τη συναίνεση ενός **νέου κοινωνικού και πολιτικού συνασπισμού** και θα υπερβαίνει το υφιστάμενο πολιτικό σύστημα, που οδήγησε τη χώρα στη χρεοκοπία και τους εργαζομένους σε απελπισία και αδιέξοδο.

Η ΔΗΜΑΡ στοχεύει να αναδειχθεί ως **κόμμα ευθύνης για την κοινωνία** με προτάσεις και εναλλακτικό λόγο, **να αμφισβητήσει το παραδοσιακό κομματικό σύστημα** και το πρότυπο άσκησης και διαχείρισης της πολιτικής. Έχει στόχο την **συμμετοχή στην άσκηση της κυβερνητικής εξουσίας για τη βελτίωση της ζωής των πολιτών και για την αλλαγή της κοινωνίας.**

2 Η ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΟΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

2.1 Η κρίση, η παγκοσμιοποίηση, η πολιτική δημοκρατική διακυβέρνησή της

1. Η συνεχιζόμενη από το 2008 και χωρίς ορατή διέξοδο πολύπλευρη διεθνής κρίση που ήλθε στην επιφάνεια με αφορμή την κατάρρευση της Lehman Brothers και την κρίση των ενυπόθηκων δανείων υψηλού κινδύνου στις ΗΠΑ, καταδεικνύει ότι **η νεοφιλελεύθερη αντίληψη, που ήθελε την παγκοσμιοποίηση συνώνυμη με την παγκόσμια απορρύθμιση, ήταν όχι μόνο λανθασμένη αλλά και καταστροφική.**

Επί μία εικοσαετία, η νεοφιλελεύθερη ιδεολογία επικράτησε στη μάχη των ιδεών, εκμεταλλευόμενη την **κατάρρευση του μεταπολεμικού κεϋνσιανού-σοσιαλδημοκρατικού συμβιβασμού.** Υπόβαθρο ήταν η **ανάδειξη του καπιταλισμού ως κυρίαρχου συστήματος, μετά την ιστορική ήττα του «υπαρκτού σοσιαλισμού» – σε όλες τις εκδοχές του αλλά και ως παγκόσμιου σχεδίου –**, με τις δυνάμεις της Αριστεράς ανά τον πλανήτη να βρίσκονται σε αναδίπλωση.

Το νεοφιλελεύθερο μοντέλο κυριάρχησε ως ορθόδοξη πολιτική θεολογία, που την ασπάστηκε διεθνώς μεγάλο τμήμα της πολιτικής τάξης. Τόσο οι συντηρητικοί όσο και οι σοσιαλδημοκράτες ωθήθηκαν από τα δικά τους αδιέξοδα στο να αφήσουν χώρο στις δυνάμεις της αγοράς και να υποκύψουν στο πνεύμα των καιρών και στις πιέσεις των ισχυρών.

2. Την τελευταία τριακονταετία η τεχνολογική επανάσταση στην πληροφορική και τις επικοινωνίες, άνοιξε τις αγορές σε ολόκληρο σχεδόν τον μετααποικιακό και μεταδιπολικό κόσμο, προκαλώντας μια πρωτοφανή αλλά και ανισομερή ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων. Στις μέρες μας, η «κοινωνία των δικτύων» συνυπάρχει ή πολλές φορές αντικαθιστά τη «βιομηχανική κοινωνία», δημιουργώντας ένα νέο μοντέλο παγκόσμιας οικονομίας που βασίζεται, ολοένα και περισσότερο σε συνεργαζόμενα δίκτυα παραγωγής και διαχείρισης πληροφοριών, υπηρεσιών κλπ. Η παραγωγικότητα και ο ανταγωνισμός, πλέον, προωθούνται έντονα από αυτή τη δικτυακή μορφή παραγωγής, η οποία προκαλεί και νέες κυρίαρχες μορφές οργάνωσης των ανθρώπινων συλλογικοτήτων. Η δικτυακή οικονομία και κοινωνία διευρύνει τις προσδοκίες αλλά και τις επιφυλάξεις μας, καθώς επαναπροσδιορίζει τη θέση των κοινωνικών υποκειμένων στη δημόσια σφαίρα αλλά και συμβάλλει αποφασιστικά στην αναδόμηση του καπιταλισμού μέσα από τη νέα πληροφορική τεχνοδομή.

Παράλληλα έλαβαν χώρα μεγάλες ανακατατάξεις με την τροφοδότηση των αγορών των πλουσίων χωρών με αφθονία φθηνών προϊόντων, αφαιρώντας απασχόληση με την μετεγκατάσταση παραγωγικών δραστηριοτήτων σε χώρες χαμηλού κόστους. Ένα δεύτερο κύμα μεγάλων πλανητικών αλλαγών και προβλημάτων αναδείχθηκε που συνεχίζεται και έχει επίκεντρο την εργασία, την απασχόληση, την παραγωγή και τις επενδύσεις. Το αρνητικό σύμπτωμα των «νεόφτωχων» του πλανήτη είναι μια ορατή πλέον κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα.

Μετά από μία εικοσαετία καλπάζουσας παγκόσμιας ανάπτυξης και θεαματικής ανόδου των επιπέδων κατανάλωσης για τα μεσαία στρώματα σε όλες τις ζώνες οικονομικής ανάπτυξης του πλανήτη η χαλαρή νομισματική πολιτική και οι ανισορροπίες στο διεθνές εμπόριο συνδύαστηκαν με την απελευθέρωση των κεφαλαιαγορών. Ο τομέας αυτός παγκοσμιοποιήθηκε, ανέπτυξε ανεξέλεγκτες χρηματοπιστωτικές καινοτομίες και ξέφυγε από κάθε δυνατότητα πολιτικής ρύθμισης και εποπτείας που παρέμεναν περιορισμένες σε εθνικό επίπεδο αδύναμες να ελέγξουν και πολύ περισσότερο να δράσουν αποτελεσματικά.

3. Η απελευθέρωση και η απορρύθμιση οδήγησαν σε μεγάλα κέρδη τον χρηματοπιστωτικό τομέα, ο οποίος μεγάλωσε σε μέγεθος σε βάρος της πραγματικής οικονομίας που παράγει αγαθά και υπηρεσίες για την ικανοποίηση των αναγκών των πολιτών. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας μεταβλήθηκε σε δύναμη άσκησης πίεσης και «ρύθμισης» των σύγχρονων κοινωνιών παίρνοντας τον ρόλο αυτό από τα εθνικά κράτη, χωρίς ούτε καν να δημιουργηθούν νέα ισχυρά αντίβαρα. Δηλαδή, **το χρήμα «αγόρασε» επιρροή, που τη χρησιμοποίησε, με τη σειρά του, στην ενίσχυση και διαιώνιση της κυρίαρχης νεοφιλελεύθερης ιδεολογίας, μεταβάλλοντας την πολιτική, τα κράτη και τις κοινωνίες τους σε όμηρο των χρηματοοικονομικών συμφερόντων, γεγονός που απειλεί την ίδια τη λειτουργία της δημοκρατίας.**

Ταυτόχρονα, τα κράτη επιχειρώντας να προάγουν τη διεθνή ανταγωνιστικότητα και τις εξαγωγές τους, επιδόθηκαν σε έναν άνευ προηγουμένου μειοδοτικό φορολογικό και μισθολογικό ανταγωνισμό, συμπιέζοντας ασφυκτικά τους πολίτες, εκποιώντας δημόσια περιουσία και καταλήγοντας, να λειτουργούν ως μηχανισμός αντίστροφης αναδιανομής, δηλαδή μεταφοράς πλούτου από την κοινωνία στις αγορές.

Επιπλέον, η χρηματοπιστωτική «μηχανή» μέσω της παγκόσμιας απελευθέρωσης και απορρύθμισης απέκτησε τη δυνατότητα και την άδεια να παράγει χρήμα από χρήμα και να γεννά αξιώσεις επί πόρων για άμεση αποδοτικότητα με ρυθμό εξαιρετικά γρήγορο, που η πραγματική οικονομία δεν μπορεί με κανέναν τρόπο να ικανοποιήσει. Εξ ου και η γενικευμένη εκποίηση, εξάντληση και υποβάθμιση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, των ενεργειακών πόρων και των δημόσιων αγαθών. Όπου αυτό δεν μπορούσε να επιτευχθεί δια της οικονομικής ισχύος επιχειρήθηκε να πραγματοποιηθεί δια των στρατιωτικών επεμβάσεων και των «προληπτικών πολέμων». **Το «χρήμα» κατέληξε να είναι από μόνο του ένα εμπορικό αγαθό αποσυνδεδεμένο από την ανάπτυξη και την επέκταση της «πραγματικής οικονομίας» και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, χωρίς κανέναν περιορισμό και χωρίς καμιά φορολογική επιβάρυνση από οποιαδήποτε εθνική βάση, χωρίς ρύθμιση και δημοκρατικό έλεγχο.** Δεκάδες τρισεκατομμύρια ευρώ, πολλά από συμπατριώτες μας, βρίσκονται παντελώς αφορολόγητα στους φορολογικούς παραδείσους, από τα νησιά Κέιμαν μέχρι το Λουξεμβούργο και το Μονακό.

4. Η πρωτοφανής ένταση στην εκμετάλλευση της εργασίας, η αποδιάρθρωση του κοινωνικού κράτους, η περιστολή δημοκρατικών δικαιωμάτων, η επεκτεινόμενη φτώχεια, ιδίως μετά την πρόσφατη κρίση, ακόμα και στο εσωτερικό των αναπτυγμένων χωρών, μαζί με τη γενική οικολογική κρίση και την κλιματική αλλαγή, είναι οι **βαρύτερες συνέπειες της πολύπλευρης κρίσης που προκαλεί η κυριαρχία της**

επιθετικής οικονομίας στο σύνολο της κοινωνικής και πολιτικής ζωής. Η κοινωνική και περιβαλλοντική κρίση είναι τα συμπτώματα μιας γενικευμένης κρίσης ενός νεοφιλελεύθερου μοντέλου που έχει αναγάγει το οικονομικό όφελος και την άμεση αποδοτικότητα, σε ουσία των κοινωνιών. Το σύμπλεγμα χρηματαγορών, μεγάλων τραπεζών και πολυεθνικών καθορίζει σήμερα τη μοίρα του πλανήτη, επιβάλλοντας μέσω διεθνών οργανισμών και θεσμών προγράμματα «δομικής προσαρμογής» σε κράτη και κοινωνίες, δηλαδή περιοριστικές πολιτικές λιτότητας όχι μόνο στην οικονομία, αλλά και στη δημοκρατία και τα δικαιώματα.

Η διαδικασία της παγκοσμιοποίησης έχει προχωρήσει τόσο πολύ ώστε δεν είναι πλέον δυνατή η επιστροφή στην εθνική κυρίως οικονομική διαχείριση που χαρακτήριζε την μεταπολεμική τριακονταετία. Η χάραξη πολιτικής σε εθνικό επίπεδο δεν διαθέτει πλέον κάποιες πολιτικές συνταγές που ήταν επιτυχείς στο παρελθόν, όπως π.χ. οι νομισματικές υποτιμήσεις και ο εμπορικός προστατευτισμός. Προκειμένου λοιπόν να διακυβερνηθεί αποτελεσματικά η παγκόσμια οικονομία είναι επιβεβλημένη η συγκροτημένη και συντονισμένη δράση σε διεθνές επίπεδο. **Τα περισσότερα από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η παγκόσμια κοινότητα, όπως π.χ. η κλιματική αλλαγή και η παγκόσμια φτώχεια, είναι τεράστια σε μέγεθος. Γι' αυτό και η λύση στις παγκόσμιες προκλήσεις θα πρέπει να βρεθεί συλλογικά.**

5. Γι' αυτό κεντρικό ζήτημα σε παγκόσμια κλίμακα αναδεικνύεται σήμερα η **επανάκτηση της πρωτοκαθεδρίας της πολιτικής απέναντι στην οικονομία και τις ανεξέλεγκτες χρηματαγορές και η υπεράσπιση και διεύρυνση της δημοκρατίας σε συνθήκες παγκοσμιοποίησης, δηλαδή η δημοκρατική διακυβέρνηση της παγκοσμιοποίησης** προκειμένου να υπάρξει υπέρβαση του νεοφιλελεύθερου μοντέλου με την εφαρμογή εναλλακτικών πολιτικών υπέρ της κοινωνίας, του περιβάλλοντος και των πολιτών.

Είναι **απαραίτητο να επινοηθούν νέα κανονιστικά πρότυπα, νέοι θεσμοί, και να υπάρξουν καινούργιες ιδέες.** Απαιτείται πολιτικό θάρρος προκειμένου να επιδιωχθούν εκείνες οι θεσμικές αλλαγές που θα προετοιμάσουν το έδαφος για μια νέα εποχή, όπου περισσότερο από κάθε άλλη φορά η κοινωνική, η οικολογική και η οικονομική ημερήσια διάταξη πρέπει να συζητούνται με πιο ολοκληρωμένο τρόπο.

Οι υπάρχοντες θεσμοί που είναι επιφορτισμένοι με τον παγκόσμιο συντονισμό δεν έχουν ούτε την αντίστοιχη νομιμοποίηση και ούτε καν αντανακλούν την παρούσα κατανομή πλούτου και ισχύος διεθνώς. Οι θεσμοί αυτοί διαφύλαξαν, μέχρι σήμερα, έναν υπέρτερο και κυρίαρχο ρόλο για τα αναπτυγμένα κράτη της Δύσης και ως εκ τούτου σήμερα αντιμετωπίζουν κρίση νομιμοποίησης. Για παράδειγμα, οι αναδυόμενες οικονομίες, όπως π.χ. η Ινδία, η Κίνα και η Βραζιλία, είναι μεν καθοριστικοί οικονομικοί παράγοντες σε παγκόσμιο επίπεδο, αλλά αυτό δεν αντανακλάται στο μερίδιο ισχύος που τους αναλογεί στους διεθνείς θεσμούς. Καθώς το κέντρο βάρους μετατοπίζεται από το Βόρειο Ατλαντικό και διαμοιράζεται με τις χώρες της Νοτιανατολικής Ασίας και του Ειρηνικού, είναι αναγκαίο να υπάρξουν άμεσα **δίκαιες και βιώσιμες μεταρρυθμίσεις στους διεθνείς πολιτικούς και οικονομικούς θεσμούς για να μην χάσουν εντελώς την αποτελεσματικότητά και τη νομιμοποίησή τους.**

6. Επείγει η διαμόρφωση και προώθηση προτάσεων, που θα κατατείνουν σε ένα **εναλλακτικό πρότυπο δημοκρατικής διακυβέρνησης της παγκοσμιοποίησης στον αντίποδα του σημερινού νεοφιλελεύθερου και αυταρχικού μοντέλου**, με προτεραιότητα στο σεβασμό των θεμελιωδών ανθρώπινων και κοινωνικών δικαιωμάτων και στην προστασία του περιβάλλοντος, με διαφορετική ιεράρχηση των διεθνών αξιών και ρυθμίσεων που θα εδραιώνουν τη διεθνή αλληλεγγύη και συνεργασία απέναντι στον γενικευμένο και ανεξέλεγκτο ανταγωνισμό.

Αυτή η ανάγκη οφείλει να καλυφθεί με **την πολιτικοποίηση και τον εκδημοκρατισμό όλων των διεθνών οργανισμών** (των ιδρυτικών τους συνθηκών των κανονισμών λειτουργίας τους, του τρόπου λήψης και εφαρμογής των αποφάσεών τους) που έως σήμερα ρυθμίζουν τις διεθνείς σχέσεις και πρακτικές σε διάφορα επίπεδα. **Στην κορυφή της αρχιτεκτονικής των διεθνών οργανισμών πρέπει να βρίσκεται ένας ενισχυμένος και εκδημοκρατισμένος ΟΗΕ** και οι επιμέρους οργανισμοί που εποπτεύει, όπως η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ), η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ), η UNESCO και ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας (FAO), ως κατεξοχήν φορείς των θεμελιωδών διεθνών δικαιωμάτων και αξιών. Στο πλαίσιο ενός αναβαθμισμένου ΟΗΕ επιβάλλεται πλέον, χωρίς περαιτέρω αναβολή, η ίδρυση και η λειτουργία ενός Παγκόσμιου Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΠΟΠ), ως φορέα όπου θα λαμβάνονται οι αποφάσεις για ζητήματα περιβαλλοντικής προστασίας και θα συντονίζονται οι προσπάθειες για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Και δεν νοείται βεβαίως προώθηση της διεθνούς συνεργασίας και της δημοκρατικής παγκόσμιας διακυβέρνησης χωρίς ανάληψη δυναμικών πρωτοβουλιών από έναν αναβαθμισμένο ΟΗΕ για επίλυση όλων των διαφορών παντού στον πλανήτη με ειρηνικά μέσα και τη βαθμιαία κατάργηση των συμβατικών και πυρηνικών όπλων μαζικής καταστροφής. Στην κατεύθυνση αυτή η συμφωνία START II μεταξύ ΗΠΑ και Ρωσίας για τη μείωση του πυρηνικού οπλοστασίου τους αποτελεί ν ένα βήμα προς έναν ασφαλέστερο κόσμο. Το βήμα αυτό, ωστόσο, θα πρέπει να συμπληρωθεί αμέσως με την απόσυρση των εκατοντάδων πυρηνικών κεφαλών που διατηρούν οι ΗΠΑ σε ευρωπαϊκά εδάφη. Σε έναν κόσμο όπου θα είναι εφικτό ένα υψηλό, εγγυημένο, επίπεδο συλλογικής ασφάλειας, ακόμη και οι στρατιωτικοί συνασπισμοί, όπως το ΝΑΤΟ, θα καθίσταντο άχρηστοι.

Στην προσπάθεια επιβολής ρυθμίσεων και ελέγχου των χρηματαγορών και της κερδοσκοπίας το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) και η Παγκόσμια Τράπεζα (ΠΤ) – που έχουν απαξιωθεί στα μάτια της διεθνούς κοινότητας των πολιτών καθώς υπερασπίζονται πλέον μόνο τα συμφέροντα των χρηματαγορών και των πλουσίων χωρών, **πρέπει και αυτοί να εκδημοκρατιστούν και να τεθούν υπό την εποπτεία του ΟΗΕ**. Το ίδιο ισχύει και για τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ) και για την Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (ΤΔΔ), που φέρει σοβαρό μέρος της ευθύνης για την κρίση του διεθνούς τραπεζικού συστήματος.

Τα μέσα χρηματοδότησης, εφαρμογής και ελέγχου των αποφάσεων μπορούν να διασφαλισθούν από την αναδιοργάνωση των υπαρχόντων προϋπολογισμών των διεθνών οργανισμών όπως το ΔΝΤ και η ΠΤ κλπ, όπως και από νέους πόρους από τη συμφωνημένη διεθνώς φορολόγηση των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών (φόρος Τόμπιν), από την ίδρυση ή ενίσχυση των υπαρχόντων Ταμείων για τη χρηματοδότηση

της αποκατάστασης ζημιών από τη ρύπανση που προκαλούν τα πετρελαιοφόρα πλοία, το δικαίωμα της εκμετάλλευσης πόρων εκτός κρατικής κυριαρχίας κλπ.

Οι σημαντικοί πόροι που θα εξοικονομηθούν μπορούν να ενισχύσουν τη βοήθεια για την ανάπτυξη προς τις φτωχότερες χώρες, τις προσπάθειες για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και τη μείωση των μεταναστευτικών ρευμάτων.

Σημαντικό βήμα για την προϋπόθεση επανάκτησης της κυριαρχίας της πολιτικής επί των χρηματαγορών, είναι να αποστρατηγούνται οι χρηματαγορές και οι κερδοσκόποι τα ασφαλή τους καταφύγια, που δεν είναι άλλα από τους φορολογικούς παραδείσους, ακόμα και εντός Ε.Ε, οι οποίοι πρέπει να καταργηθούν.

Η προώθηση μιας τέτοιας και εξ ορισμού εξελικτικής και συνεχούς **αναμόρφωσης του συστήματος διεθνών σχέσεων για τη διαχείριση της παγκοσμιοποίησης** προϋποθέτει και συνεπάγεται σήμερα την **ενθάρρυνση και ενίσχυση ευρύτερων και βιώσιμων και αποτελεσματικών περιφερειακών συλλογικοτήτων**, αναλόγως με την ιστορία και τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά των χωρών που προχωρούν προς αυτήν την κατεύθυνση στη βάση της εθελούσιας σύγκλισης και της αμοιβαιότητας των συμφερόντων.

Η Ευρώπη με τη συγκρότησή της ως ΕΕ αποτελεί μια τέτοια συλλογικότητα.

2.2 Ο ρόλος της Ευρώπης στο νέο κόσμο-η ανάγκη για τη νέα Ευρωπαϊκή ενοποίηση

Η Ευρώπη, βρέθηκε αντιμέτωπη με το τέλος του διπολισμού και την κατάρρευση των καθεστώτων του «υπαρκτού σοσιαλισμού», με την αξίωση των ΗΠΑ για μονοπολική διεύθυνση του κόσμου χωρίς δυνατότητες ουσιαστικής παρέμβασης και χωρίς να διαθέτει τον απαιτούμενο βαθμό ολοκλήρωσης και κοινών – ενιαίων πολιτικών, ώστε να διαδραματίσει το διεθνή ρόλο της ως δύναμη ειρήνης και διεθνούς συνεννόησης, απαιτώντας το σεβασμό του διεθνούς δικαίου και προωθώντας μια νέα παγκόσμια αρχιτεκτονική.

Τα σημερινά εθνικά κράτη, ως κράτη –μέλη της ΕΕ, διαθέτουν τη μόνη ρεαλιστική εναλλακτική δυνατότητα να συμμετάσχουν στις εξελίξεις και τις αλλαγές στον κόσμο: τον «συνεταιρισμό» μεταξύ τους, ασκώντας από κοινού πολλές αρμοδιότητες και εξουσίες που αλλιώς τις χάνουν χωρίς κανένα αντάλλαγμα.

Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, και για να διαδραματίσει η ΕΕ ένα τέτοιο ευρύτερο ρόλο, **σημαντικά τμήματα της ευρωπαϊκής αριστεράς υιοθετούν τη στρατηγική επιλογή υπέρ της πολιτικής ενοποίησης της Ευρώπης, ως επιλογή που εξυπηρετείται από την οικοδόμηση της ΕΕ αλλά δεν συρρικνώνεται σε αυτήν υπό τη σημερινή της μορφή και εξέλιξη.**

Η ΔΗΜΑΡ στηρίζει την επιτάχυνση και εντατικοποίηση της ευρωπαϊκής ενοποίησης. **Βιώνουμε σήμερα μια συνολική κρίση και απονομιμοποίηση του επί τριακονταετία κυρίαρχου νεοφιλελεύθερου μοντέλου και από αυτή την άποψη η κρίση, όπως κάθε κρίση, ενέχει ευκαιρίες για τις δυνάμεις της Αριστεράς να αναλάβουν πρωτοβουλίες**

για αλλαγή πλεύσης στην πορεία της ευρωπαϊκής ενοποίησης και θετικής για τους πολίτες διεξόδου από την κρίση.

Παρά τις αρνητικές εξελίξεις στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα, ο χώρος της ΕΕ παραμένει το τμήμα του αναπτυσσόμενου κόσμου με τα περισσότερα κατακτημένα δικαιώματα και τις περισσότερες δυνατότητες για αλλαγή των συσχετισμών και τη διαμόρφωση συμμαχιών για την προοδευτική αλλαγή των προτύπων ανάπτυξης παγκοσμίως.

Η ΕΕ οφείλει να αλλάξει τις δομές και τις πολιτικές της σε όφελος των ευρωπαίων πολιτών αλλά και να παρέμβει ενεργά στη διαμόρφωση ενός διαφορετικού παγκόσμιου πλαισίου για την ενδυνάμωση των οικουμενικών δημοκρατικών θεσμών, την ισορροπία του παγκόσμιου συστήματος και την καταπολέμηση των κάθε είδους ανισοτήτων. Σήμερα, η ενοποίηση και πολιτική ολοκλήρωση της ΕΕ είναι περισσότερο αναγκαία από κάθε προηγούμενη περίοδο.

Στην κατεύθυνση αυτή χρειάζεται ένα **Ευρωπαϊκό Σύνταγμα** συνώνυμο με τη δημοκρατία, την ελευθερία, την κοινωνική προστασία, την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαφύλαξη της ειρήνης, που θα υιοθετηθεί δημοκρατικά. Μια **ΕΕ πολιτικά ενοποιημένη σε ομοσπονδιακή βάση, με αποφασιστικό ρόλο του Ευρωκοινοβουλίου και των άλλων δημοκρατικών θεσμών, που θα εμπεριέχει την εκχώρηση εθνικών εξουσιών, στην προσπάθεια οικοδόμησης μιας κοινής συλλογικότητας, αλλά και θα διαφυλάττει ταυτοχρόνως την αυτοτέλεια των εθνικών κρατών και των πολιτιστικών ιδιομορφιών τους. Μια ΕΕ με κοινή οικονομική πολιτική, ιδιαίτερα σε επίπεδο ευρωζώνης, με ενιαίους κανόνες ελέγχου στην κίνηση κεφαλαίων και πολιτικό έλεγχο στην ΕΚΤ. Μια ΕΕ που θα διαθέτει θεσμικά μια Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας, που δεν θα σημαίνει απλώς συμφωνία σε κάποιες θέσεις ανάλογα με τις ανάγκες της στιγμής αλλά θα έχει διάρκεια, κοινούς κανόνες για ανάλυση και απόφαση, κοινά όργανα για εφαρμογή. Η αμυντική θωράκισή της, παράλληλα με τη βαθμιαία απαγκίστρωσή της από το ΝΑΤΟ, θα πρέπει να αποτελεί το αναγκαίο παρακολούθημα αυτής της διαδικασίας ομοσπονδιακής συνένωσης.**

2.3 Η κρίση στην ΕΕ : Οικονομική διακυβέρνηση με στόχο την Ομοσπονδιακή Συγκρότηση

1. Η ΕΕ αποτελεί ατελή οικονομική-πολιτική ενοποίηση, με μεγάλα δημοκρατικά και κοινωνικά ελλείμματα. Σε ορισμένους τομείς (εμπορική πολιτική) λειτουργεί ενιαία, σε άλλους (άμυνα) όχι. Το εγχείρημα της ΟΝΕ εμπεριέχει γενναία δόση πειραματισμού. Η κοινή νομισματική πολιτική (προσφορά χρήματος, επιτόκιο) ορίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Αντιθέτως, κάθε κράτος καταρτίζει προϋπολογισμό, υποχρεούμενο να σεβαστεί το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ).

Μια ολοκληρωμένη μακροοικονομική ενοποίηση θα όφειλε να συνοδεύεται από βαρύνοντα κεντρικό προϋπολογισμό-όπως στις ΗΠΑ- που θα οδηγούσε στη μεταβίβαση πόρων από τις πλουσιότερες στις ασθενέστερες περιοχές, ιδίως σε φάσεις κρίσης. Ο υπάρχων προϋπολογισμός του 1% της ΕΕ, όντας μικρός, απέχει πολύ από το να ασκεί αναδιανεμητική δημοσιονομική πολιτική.

Τέτοια ομοσπονδοποίηση συνεπάγεται εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων, δύσπεπτη για τα εθνικιστικά ανταντακλαστικά - δεξιά και αριστερά αλλά και για τα εθνικά οικονομικά συμφέροντα που νέμονται με προνομιακό τρόπο μεγάλα κομμάτια της πίτας των εθνικών αγορών και των έργων. Εμπεριέχει πολιτική βούληση, προϋποθέτει αποδοχή και από τους ευρωπαίους πολίτες.

Επιπρόσθετα, τέτοια αναδιανομή θα σήμαινε εύνοια για τους «εντός ONE» χρόνια ασθενείς (Ελλάδα) και ψίχουλα για τους πολύ φτωχότερους «εκτός ONE» εταίρους (Βουλγαρία, Ρουμανία κ.ά.). Σε συνθήκες κρίσης και αβεβαιότητας, τέτοια διεύρυνση δύσκολα γίνεται αποδεκτή, ιδίως από πλούσια κράτη- μέλη.

2. Η μέχρι τώρα ενοποίηση είχε μονόδρομη κατεύθυνση : οικονομική, στενά νομισματική, με ατροφικό κοινωνικό σκέλος. Όμως, η παρούσα έκφραση της διεθνούς κρίσης δεν οφείλεται σε αυτό. Απλώς θα εκδηλωνόταν διαφορετικά αν τα πράγματα ήταν αλλιώς. Αν υποθετικά υφίστατο κοινή δημοσιονομική πολιτική, οι κλυδωνισμοί θα κατανέμονταν διαφορετικά. Ιστορικά, τέτοιες κρίσεις οδηγούν συχνά σε εντάσεις-συγκρούσεις και λειτουργούν ως καταλύτες αλλαγών, θετικών ή αρνητικών.

Η ρεαλιστικά αισιόδοξη προοπτική είναι να υπάρξουν μερικές χρήσιμες παρεμβάσεις στο οικοδόμημα. Αυτές θα απορρέουν κυρίως από την αίσθηση ότι κινδυνεύουν όλοι να βγουν χαμένοι (αν και σε διαφορετικό βαθμό) από τυχόν χρεοκοπία ενός μέλους, με κίνδυνο ντόμινο. Αυτό, ωστόσο, δεν είναι αρκετό μπροστά στις προκλήσεις του μέλλοντος.

Η «στρατηγική της Λισαβόνας», που θα καθιστούσε το 2010 την Ευρώπη την πιο ανταγωνιστική περιοχή του κόσμου, σύμφωνα με τη φιλοδοξία της σοσιαλδημοκρατικής πλειοψηφίας της ΕΕ των 15, που έδωσε προτεραιότητα στην ανταγωνιστικότητα σε σχέση με την κοινωνική σύγκλιση, ναυάγησε στην κρίση, έχοντας πριν προσκρούσει, σε εύλογες και μη, αντιστάσεις επιμέρους κρατών.

Ως συνέχειά της αναμένεται μια νέα στρατηγική, που εκπονείται ήδη για το 2020, ως συνισταμένη των πλειοψηφούντων φιλελεύθερων αλλά και σοσιαλδημοκρατικών αντιλήψεων, διαφορετικών εθνικών παραδόσεων που συνυπάρχουν στην ΕΕ. Μεγάλη αντίφαση εξακολουθεί να παραμένει η ύπαρξη ενιαίου νομίσιματος, χωρίς αντίστοιχο ομοσπονδιακό προϋπολογισμό, ενιαία φορολογία και δημοσιονομική πολιτική.

3. Σήμερα στο πλαίσιο της ΕΕ, ούτε ο ενιαίος δήμος υπάρχει ούτε μια ενιαία και μοναδική κρατική εξουσία, ούτε ισχυρές υπερεθνικές πανευρωπαϊκού τύπου οργανώσεις (κόμματα, συνδικάτα ή κινήματα), ούτε φυσικά ισχυρές υπερεθνικές ταυτότητες.

Το πολιτικό σχέδιο μιας ισχυρής παρέμβασης της ευρωπαϊκής αριστεράς και των πρασίνων στο πλαίσιο της ΕΕ καλείται να επηρεάσει ένα πολιτικό σύστημα χωρίς ισχυρή κεντρική δημόσια εξουσία: υπάρχουν πολλά κέντρα εξουσίας, πολλές βαλβίδες ασφαλείας (όσες και τα κράτη-μέλη), που φροντίζουν αυτόματα για την εκτόνωση των πολιτικών και κοινωνικών πιέσεων.

Μια αριστερή στρατηγική θα έπρεπε να εκκινήσει από την προσπάθεια κοινής οργάνωσης και διεκδίκησης των συμφερόντων των εργαζομένων σε όλη την Ευρώπη: από την ανάπτυξη της επικοινωνίας και αλληλεγγύης μεταξύ τους και την καταπολέμηση των μεγάλων ανισοτήτων που συντηρούνται ποικιλοτρόπως. Το

αντίθετο δηλαδή από το αμυντικό στερεότυπο του «πολωνού υδραυλικού», που προβαλλόταν ως απειλή στη Γαλλία.

Πολυποίκιλες δυνάμεις της αριστεράς σήμερα επιδίδονται σε ένα διαρκές καταγγελτικό σφυροκόπημα της ΕΕ: ενδιαφέρονται περισσότερο για μια εναλλακτική κατεδάφιση παρά για μια εναλλακτική ευρωπαϊκή οικοδόμηση. Όμως η διεθνής πολυσύνθετη κρίση έχει καταστήσει φανερή όσο ποτέ την ανάγκη προώθησης μιας κοινής ευρωπαϊκής οικονομικής και πολιτικής διακυβέρνησης. Είναι η μόνη ορατή δυνατότητα για να επανακτήσει η πολιτική την κυριαρχία έναντι των πανίσχυρων αγορών, ώστε να ανοίξει ο δρόμος για την επιβολή κανόνων και ρυθμίσεων υπέρ των εργαζομένων και των κοινωνικά πιο αδύναμων. Η στασιμότητα ισοδυναμεί με αποδιάρθρωση. Και αυτή τη στιγμή η ΕΕ πορεύεται με ανεπαρκείς ηγεσίες που συνεχίζουν να αργοπορούν και να διστάζουν εφαρμόζοντας το ίδιο, όπως και προ κρίσης, ανεπαρκές πρότυπο άσκησης πολιτικών.

4. Το πεδίο της Ευρώπης είναι το πεδίο του μεταρρυθμισμού. Ο πόλεμος θέσεων, όχι ο πόλεμος κινήσεων, είναι το κεντρικό διακριτικό του γνώρισμα.

Χρειάζεται εναλλακτικό σχέδιο και αλλαγή συσχετισμών για αλλαγή πολιτικών στην πορεία οικοδόμησης της ενιαίας Ευρώπης. Ένα τέτοιο σχέδιο προϋποθέτει μια ευρωπαϊκή αριστερά που δεν θα είναι μόνο δύναμη αντίστασης, γενικόλογης καταγγελίας αλλά θα καταθέτει πειστικές εναλλακτικές προτάσεις, θα προωθεί την εφαρμογή τους με κινηματική λογική και θεσμική συμμετοχή, επιδιώκοντας ταυτόχρονα τη συγκρότηση μιας νέας κοινωνικής και πολιτικής πλειοψηφίας για τον ευρωπαϊκό κοινωνικό μετασχηματισμό.

Οι δυνάμεις της αριστεράς σε ευρωπαϊκή κλίμακα, που αντιλαμβάνονται το σοσιαλισμό ως δημοκρατική διαδικασία, σε μια ευρύτερη συνεργασία με τους ευρωπαίους Πράσινους δεν πρέπει να περιορίζονται στο επίπεδο της οικονομίας. Χρειάζεται να επαναφέρουν δυναμικά την αναγκαιότητα ενός Συντάγματος(ή μιας Ευρωπαϊκής Συνταγματικής Συνθήκης) που θα προωθεί την ενοποίηση, με εκλεγμένη απευθείας από τους λαούς της Ευρώπης Συντακτική Συνέλευση.

Έτσι, η αριστερά μπορεί να υπερβεί ουσιαστικά την εθνική περιχαράκωση και να ξαναπαιάσει το νήμα ενός πραγματικού, όχι θεωρητικού και αδιέξοδου, «από τα κάτω» διεθνισμού: η ευρωπαϊκή πολιτική ενοποίηση αποτελεί την ορατή απάντηση στις ανεξέλεγκτες αγορές και στην κυριαρχία του οικονομικού επί του πολιτικού και ουσιαστικό βήμα για την αναγκαία πολιτική διεύθυνση της παγκοσμιοποίησης.

5. Σε ό,τι αφορά τα αιτήματα και τις διεκδικήσεις που σχετίζονται με την ΟΝΕ, μια αριστερή πολιτική στρατηγική οφείλει να περιλαμβάνει **πέντε πάγια αιτήματα**, όπως αναδείχθηκαν μέσα από την κρίση:

- i. Η ΟΝΕ να πάψει να είναι μόνο Νομισματική Ένωση. Η οικονομική ενοποίηση πρέπει να αντιστοιχεί σε ανεπτυγμένους πολιτικούς θεσμούς και σε ώριμες διαδικασίες δημοκρατικής ενοποίησης.**
- ii. Η ΕΚΤ να «ελέγχεται» από πολιτικούς, δημοκρατικούς θεσμούς,(Συμβούλιο και Ευρωκοινοβούλιο) και να πάψει να είναι «εξωκοινοτικός» θεσμός, που δεν υπόκειται σε κανένα έλεγχο.**

- iii. Το ΣΣΑ, πέρα από τους ασφυκτικούς δημοσιονομικούς κανόνες, να συμπληρωθεί και με άλλα κριτήρια, όπως η απασχόληση, η κοινωνική προστασία και δείκτες οικονομικής ανάπτυξης.
- iv. Το ευρώ, ως έχει, να μη στερείται της αυτονόητης προϋπόθεσης, που συνοδεύει ένα ενιαίο νόμισμα: ένα ισχυρό αποθεματικό ταμείο στο οποίο θα προσφεύγουν οι οικονομίες που έχουν προβλήματα. Ένα ενισχυμένο ευρωπαϊκό προϋπολογισμό, που σταδιακά πρέπει να φτάσει στο 5% του ΑΕΠ της ΕΕ. Ένα «δανειστή της ύστατης στιγμής» την ΕΚΤ.
- v. Το τραπεζικό σύστημα, οι χρηματαγορές και η αρχιτεκτονική τους πρέπει να υπόκεινται σε ρυθμιστικούς κανόνες και να υπηρετούν τις αναπτυξιακές και κοινωνικές προτεραιότητες, όπως αυτές καθορίζονται από τους κάθε φορά πολιτικούς θεσμούς.

3 Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΕ

3.1 Ευρωπαϊκός συντονισμός για την αντιμετώπιση της κρίσης

1. Η χώρα μας μαζί με άλλες χώρες της Ευρώπης, βρίσκεται σε φάση βαθιάς δημοσιονομικής κρίσης. Απλώνεται στην ΕΕ η επίθεση των κερδοσκοπικών κεφαλαίων κατά της μιας χώρας μετά την άλλη.

Απάντηση προοδευτική δεν είναι η γενική πανευρωπαϊκή συμπίεση της αμοιβής της εργασίας, η αποδιάρθρωση των εργασιακών σχέσεων και η υπονόμευση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, αλλά η αναίρεση της θεσμικής πολιτικής υπανάπτυξης και της ασυμμετρίας στην οικοδόμηση της ΕΕ. Με κοινή δημοσιονομική πολιτική, μείωση των ανισοροπιών, σύγχρονη οικολογική ανάπτυξη για όλες τις χώρες και περιφέρειες στη κατεύθυνση της κοινής οικονομικής διεύθυνσης και του κοινού προϋπολογισμού.

Ο αγώνας στην Ελλάδα πρέπει να είναι συντονισμένος με τη κινητοποίηση δυνάμεων και με συμμαχίες στο Ευρωπαϊκό επίπεδο για να υιοθετηθούν επείγοντως πολιτικές συνεργασίας, αλληλεγγύης και σύγκλισης. Είναι ενθαρρυντικές οι σοβαρές διεργασίες που εξελίσσονται στο ευρωπαϊκό και διεθνές πεδίο και προκαλούν όλο και πιο μεγάλη πίεση στην ηγεσία της Γερμανίας να εγκαταλείψει τον οικονομικό ηγεμονισμό της, σε βάρος των χρεωμένων χωρών. Ισχυρές φωνές στον ευρωπαϊκό χώρο ακούγονται για την υιοθέτηση από την ΕΕ μιας στρατηγικής κοινής ανάπτυξης και σύγκλισης.

2. Η ανάγκη μιας κοινής δημοσιονομικής πολιτικής, μείωσης των ανισοροπιών, κοινής πορείας ανάπτυξης προκύπτει μέσα από τα αδιέξοδα στις υπερχρεωμένες χώρες της Ευρωζώνης, αλλά και από τις δυσλειτουργίες του συνόλου της Ευρωζώνης.

Γι' αυτό και είναι αναγκαία η διασφάλιση ευρύτερων συμμαχιών, όχι μόνο από τις χώρες του νότου, για τη στήριξη του Μόνιμου Μηχανισμού αντιμετώπισης κρίσεων, που θα διαδεχτεί το 2013 το υφιστάμενο Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας

Πολύ περισσότερο για μια συνολική λύση με μέτρα θεσμικά και οικονομικά που θα είναι σταθερά προσανατολισμένα στην οικονομική και πολιτική ενοποίηση της ΕΕ σε ομοσπονδιακή κατεύθυνση.

3. Η κρίση στην Ευρώπη αναδεικνύει δυναμικά την ανάγκη της **οικονομικής ευρωπαϊκής διακυβέρνησης**. Αυτή, όμως, η προσπάθεια εξόδου από την κρίση σε καμιά περίπτωση **δεν μπορεί και δεν πρέπει να γίνει με τους ασφυκτικούς όρους των δημοσιονομικών περιορισμών και της ριζικής ανατροπής του κοινωνικού ευρωπαϊκού προτύπου**, όπως προβλέπονται από το «Σύμφωνο για το Ευρώ», που αποφασίστηκε στην Έκτακτη Σύνοδο Κορυφής της 25ης Μαρτίου 2011.

Η ΔΗΜΑΡ κατακρίνει ευθέως την κυβέρνηση γιατί δεν έσπευσε να διαμορφώσει ευρύτερες συμμαχίες για να μην περάσει ένας νέος «κορσές» στις ευρωπαϊκές κοινωνίες και γιατί δεν ανέδειξε στις πραγματικές διαστάσεις του το γεγονός ότι οι οικονομικά

αδύναμες χώρες της ΕΕ θα υπόκεινται σε συνεχή επιτήρηση και ασφυκτικούς περιορισμούς και οι λαοί της Ευρώπης σε καθεστώς διαρκούς λιτότητας. Δεν είναι τυχαίο ότι τα συνδικάτα είναι στους δρόμους σε ολόκληρη την ΕΕ. Όχι ενάντια στην Ευρώπη, αλλά ενάντια στις αποφάσεις για τη συγκεκριμένη οικονομική διακυβέρνηση, οι οποίες ενισχύουν τα μέτρα λιτότητας σε βάρος των εργαζομένων, εκλαμβάνουν την αγορά εργασίας ως συνώνυμη της προσωρινότητας, προωθούν ακόμη μεγαλύτερη «ευελιξία», αποδιάρθρωση των συλλογικών συμβάσεων και των συνθηκών εργασίας, απομείωση συνολική του κοινωνικού κράτους. Η ΔΗΜΑΡ, ακριβώς επειδή, υπερασπίζεται μια **οικονομική διακυβέρνηση της ΕΕ κοινωνική και αλληλέγγυα**, θα αγωνιστεί για την ανατροπή αυτών των πολιτικών και αυτού του περιεχομένου του «Συμφώνου για το Ευρώ».

4. Η ΔΗΜΑΡ εμμένει, με νέους όρους στην πρόταση της ευρωπαϊκής αριστεράς, για την προώθηση όλων των αναγκαίων πρωτοβουλιών για την **έκδοση του ευρωομολόγου**, καθώς και τη δημιουργία ενός μηχανισμού κοινής διαχείρισης του χρέους.

Η ΔΗΜΑΡ υποστηρίζει την πρόταση της Συνομοσπονδίας των Ευρωπαϊκών Συνδικάτων και άλλων για την μεταφορά μέρους του εθνικού χρέους στην ΕΚΤ, που θα μπορούσε να είναι (40%-60%) του ΑΕΠ (πρόταση Γιούνκερ-Τρεμόντι), για κοινή διαχείριση. Η δημιουργία κοινής διαχείρισης δεν θα **απάλλασσε τις χώρες από τις υποχρεώσεις τους, αλλά θα περιόριζε το ρόλο των αγορών στις τρέχουσες επιθέσεις σε αυτές.**

Χρειάζεται έκδοση ευρωομολόγων για τη χρηματοδότηση ενός ευρωπαϊκού σχεδίου επενδύσεων στις υποδομές, στις νέες τεχνολογίες και στην οικοανάπτυξη, για προώθηση της οικονομικής ανάκαμψης και της απασχόλησης.

Η επιμήκυνση του χρόνου αποπληρωμής του δανείου των 110 δις και η μείωση του επιτοκίου είναι θετικές εξελίξεις αλλά δεν αποτελούν συνολική λύση.

Εφεξής μετά τις αποφάσεις της 25/03/11, όλες οι οικονομικά αδύναμες χώρες της ΕΕ θα υπόκεινται σε συνεχή επιτήρηση με ασφυκτικούς περιορισμούς.

Οι αποφάσεις που αφορούν τη δανειακή δυνατότητα της χώρας για την αγορά ομολόγων από τον EFSF(προσωρινό μηχανισμό χρηματοοικονομικής στήριξης) έχουν αναβληθεί για το Συμβούλιο Κορυφής του προσεχούς Ιουνίου και αντιμετωπίζουν μεγάλη επίθεση από την πλευρά της Γερμανικής και άλλων συντηρητικών κυβερνήσεων.

Η χώρα έχει τεράστιες δυσκολίες να καλύψει τα 26 δις, που απαιτούνται για την εφαρμογή του μνημονίου και ταυτοχρόνως την ίδια περίοδο να διασφαλίσει δάνεια για την αναχρηματοδότηση του χρέους.

Η ΔΗΜΑΡ υποστηρίζει ότι η κυβέρνηση για το σύνολο των δανείων της χώρας, οφείλει να **επιδιώξει την αναδιαπραγμάτευση για αναδιάρθρωση, μέσα από την οργανωμένη επιμήκυνση και τη μείωση των επιτοκίων.**

Η ΔΗΜΑΡ θεωρεί ότι έχει σημασία η ελληνική κυβέρνηση να συνταχθεί με άλλες χώρες της ΕΕ ώστε να προωθηθεί μια κοινή πολιτική αντιμετώπισης της κρίσης και κυρίως **να τεθεί φρένο στην ξέφρενη λειτουργία των διεθνών hedge funds μέσα από μια συλλογική απόφαση στο G20:** Καμιά οικονομική ζώνη από μόνη της δεν μπορεί να τα αντιμετωπίσει.

3.2 Η πολύπλευρη κρίση της ελληνικής οικονομίας

1. Η ελληνική κρίση διαφέρει από την ευρωπαϊκή και έχει αιτίες που οφείλονται στη κρίση του κοινωνικοοικονομικού προτύπου που οικοδομήθηκε στη χώρα μετά τη μεταπολίτευση. **Η βαριά δημοσιονομική κρίση που πιέζει πολύπλευρα την ελληνική κοινωνία φέρνει σε αδιέξοδο, οδηγεί σχεδόν σε κατάρρευση, το πελατειακό κράτος των κοινωνικών ανισοτήτων που χτίστηκε επί δεκαετίες στον τόπο μας.** Η Ελλάδα έχει οδηγηθεί σε μειωμένη κυριαρχία. Διαπιστωτική πράξη της αποτέλεσε η υπογραφή του αδιέξοδου, όπως αποδεικνύεται και εξαιρετικά σκληρού ως προς τις επιπτώσεις του, Μνημονίου με την Ευρωζώνη και το ΔΝΤ και οι εκτός κοινοβουλευτικών διαδικασιών επικαιροποιήσεις του.

Για την εξέλιξη αυτή, οι ευθύνες του ΠΑΣΟΚ και της ΝΔ, των αλληλοδιαδόχων κυβερνήσεων του δικομματισμού, είναι τεράστιες. Η ΔΗΜΑΡ δεν ταυτίζει γενικώς τα δύο αυτά κόμματα, αλλά θεωρεί ότι και τα δύο οδήγησαν τη χώρα στο τέλμα της διαπλοκής και διαφθοράς, της κρατικοδίαιτης ανάπτυξης ενός μη παραγωγικού ιδιωτικού τομέα, σε τεράστια ελλείμματα και υπέρογκο χρέος καθώς και σε συνθήκες δανεισμού τριτοκοσμικών χωρών.

Το σύστημα, που μας έφερε ως εδώ, εδραιώθηκε σταδιακά από το 1981, με την ανάληψη της εξουσίας από το ΠΑΣΟΚ. Όλα τα διαφορετικά κοινωνικά συμφέροντα με τα αιτήματά τους παρατάχθηκαν απέναντι στην κυβέρνηση η οποία, μέσα από το κράτος και τους αυξανόμενους πόρους του από την ΕΟΚ/ΕΕ και από δανεικά, φρόντιζε να τα ικανοποιεί.

Μέσα σ' αυτό το αλισβερίσι άλλα κριτήρια λειτουργούσαν εξ αντικειμένου, όσα ωραία και αν λέγονταν για ανάπτυξη ή εκσυγχρονισμό. Η αναγκαία, για μια προσγείωση στις πραγματικότητες της οικονομίας, αντιπαράθεση-διαπραγμάτευση ανάμεσα σε αντιτιθέμενα συμφέροντα υποβαθμίστηκε σε τελετουργία, η εκπροσώπηση των εργαζομένων εκφυλιζόταν σε ολοένα μεγαλύτερη απόσταση από την παραγωγή.

Οι περιστασιακές διορθωτικές απόπειρες στις κρίσεις του 1985 και του 1991, δεν άλλαξαν τη γενική κατεύθυνση.

Ο ατελής εκσυγχρονισμός που επιχειρήθηκε το διάστημα 1998-2000 οδήγησε στην ιστορική επιτυχία της ένταξης της Ελλάδας στην ΟΝΕ. Παρ' όλα αυτά, μετά την ένταξη στο ευρώ, οι ιστορικές παθογένειες του κοινωνικοοικονομικού και πολιτικού συστήματος κυριάρχησαν και η δυσμενής και στρεβλή πορεία της οικονομίας επιταχύνθηκε καθώς υπήρχε πολύ πιο εύκολη πρόσβαση σε φθινό δανεισμό. Η χώρα διάνυσε έτσι μια δεκαετία με σχεδόν πλασματική ανάπτυξη, με ρυθμούς αύξησης του ΑΕΠ 4% και πάρα πάνω, που εξέφραζαν όμως τα εισοδήματα που δημιουργούσε το κράτος και ο δημόσιος τομέας με ελλείμματα, δηλαδή με δανεισμό. Ταυτόχρονα η παραγωγική βάση της χώρας συρρικνωνόταν, τα αυξανόμενα εισοδήματα γίνονταν αυξανόμενη κατανάλωση εισαγομένων αγαθών. Παράλληλα με το δημόσιο έλλειμμα και το δημόσιο χρέος η χώρα εμφάνιζε μεγάλο εξωτερικό έλλειμμα και διογκούμενο εξωτερικό χρέος.

Η ανάληψη της εξουσίας από τη ΝΔ οδήγησε σε μια διακυβέρνηση της χώρας επί πενταετία, που παρόξυνε όλες τις αδυναμίες της πολιτικής και κοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας που κληρονόμησε. Την ώρα μάλιστα που ο διεθνής ορίζοντας και οι ευρωπαϊκές εξελίξεις προοιωνίζονταν την εμφάνιση της κρίσης, αλλά και κατά την

περίοδο της ταχέως εντεινόμενης εκδίπλωσης όλων των χαρακτηριστικών της κρίσης και των επιπτώσεών της, παραιτήθηκε επί της ουσίας από την άσκηση πολιτικών για την αντιμετώπισή της, και με αυτή την έννοια φέρει ιστορική ευθύνη. Η ουσιαστική παράδοση της διακυβέρνησης στο ΠΑΣΟΚ αποτέλεσε και τη μεγαλύτερη ομολογία της ανικανότητας και αποτυχίας της.

2. Οι ευθύνες της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ είναι τεράστιες τόσο ως προς τις καθυστερήσεις και τις ασάφειες της πολιτικής που άσκησε όσο και, ως προς τους όρους της διαπραγμάτευσης με την Ε.Ε. που ακολούθησε. Η επικυριαρχία και εγκατάσταση του ΔΝΤ αποτελεί στίγμα στη συνείδηση της μεγάλης πλειοψηφίας του ελληνικού λαού.

Παρά τους επαίνους τους οποίους επιδιαιλεύουν στον έλληνα πρωθυπουργό διεθνείς οικονομικοί κύκλοι και ηγετικοί κύκλοι της ΕΕ για τη θεραπεία σοκ που οι ίδιοι προωθούν και στην οποία υποβάλλεται ο ελληνικός λαός η αίσθηση και του τελευταίου πολίτη της χώρας αυτής είναι ότι: ΔΕΝ ΑΛΛΑΖΟΥΜΕ. ΒΟΥΛΙΑΖΟΥΜΕ, αν δεν ασκηθούν διαφορετικές πολιτικές με αναπτυξιακή διάσταση που θα αντιμετωπίσουν ριζικά τις ουσιαστικές παθογένειες της ελληνικής οικονομίας.

Η κυβέρνηση στο όνομα της διασφάλισης θετικής έκθεσης της τρόικας για την καταβολή της δόσης του Μαρτίου 2011 υπέγραψε ένα δεύτερο επικαιροποιημένο Μνημόνιο, συνέταξε έναν παρακολουθηματικό του Προϋπολογισμό του 2011, και κατάφερε ένα βαρύτατο πλήγμα στη καρδιά των συλλογικών διαπραγματεύσεων και των εργασιακών δικαιωμάτων. Δεν υπάρχει πλέον καμιά «κόκκινη γραμμή», που να οριοθετεί τις κοινωνικές αντοχές της άνισης κατανομής των βαρών.

Η χώρα μας αντιμετωπίζει έκρηξη ύφεσης, πληθωρισμού, ανεργίας, συρρίκνωσης και τεχνολογικής οπισθοδρόμησης της παραγωγικής βάσης και έχει εμπλακεί -με ευθύνη της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ - σε ένα φαύλο κύκλο αλληλοδιάδοχων μέτρων, χωρίς να διαφαίνεται ο δρόμος εξόδου από την κρίση και προ πάντων με μια κοινωνία όρθια.

3. Η προσαρμογή που επιχειρείται με τον Προϋπολογισμό του 2011 συνεπάγεται παρατεταμένη ύφεση: μετά τις 4,5 ποσοστιαίες μονάδες που μειώνεται φέτος, το ΑΕΠ θα μειωθεί άλλες 3 μονάδες του χρόνου, σύμφωνα με τις επίσημες προβλέψεις, επιφέροντας μεγαλύτερη συμπίεση εισοδημάτων και ανεβάζοντας την ανεργία πάνω από το 15%. Και πάλι τα βάρη του, τα συνολικά μέτρα ύψους 14 δις ευρώ (ήδη στο νέο επικαιροποιημένο Μνημόνιο ομιλούν για 17δις) θα κληθούν τα χαμηλά κοινωνικά στρώματα να τα υποστούν.

Οι δημόσιες επενδύσεις διατηρούνται για δεύτερο χρόνο σε περικομμένα επίπεδα (8,5 δις.), η μείωση των δημοσίων δαπανών και η προσπάθεια να αυξηθούν τα δημόσια έσοδα συμπιέζουν κι άλλο τη ζήτηση απομακρύνοντας την ανάκαμψη.

Στην πορεία αυτή, μπορεί η χώρα να μη χρεοκοπήσει, πλην όμως θα έχουν χρεοκοπήσει οι πολίτες της. Τα μέτρα του Μνημονίου και των προϋπολογισμών μέχρι τώρα, οδηγούν όχι μόνο στην απελισία και αποδιοργάνωση την μεγάλη πλειοψηφία των μισθωτών και συνταξιούχων αλλά και στη συρρίκνωση των μεσαίων στρωμάτων και των προοπτικών αναδιάρθρωσης και ενίσχυσης της παραγωγικής βάσης της χώρας.

Ο πρόσφατος Προϋπολογισμός δεν θα τηρηθεί και τα βασικά του μεγέθη θα είναι άκρως αποκλίνοντα από τις πραγματοποιήσεις. Όλοι όμως γνωρίζουν ότι δεν είναι δυνατόν να καταγραφεί προϋπολογισμός που να παραβιάζει τις προβλέψεις της δανειακής συμφωνίας, όπως συμφωνήθηκε από την κυβέρνηση. Μιας συμφωνίας την οποία οι βουλευτές της ΔΗΜΑΡ καταψήφισαν. Το ερώτημα είναι: μπορεί να υπάρξει οικονομική πολιτική η οποία να παρακολουθεί τις προβλέψεις της δανειακής σύμβασης και να κατανέμει δίκαια τα βάρη; Πολύ περισσότερο, ακόμη και εάν σχεδιασθεί μια τέτοια πολιτική, είναι σε θέση να την εφαρμόσει ο κρατικός μηχανισμός;

Σε κάθε περίπτωση αν όλα τα κυβερνητικά μέτρα, διαρθρωτικά ή μη, φαίνεται ότι μπορούν να μειώσουν το δημοσιονομικό έλλειμμα και, στην προοπτική του 2015, να αρχίσουν να μειώνουν το δημόσιο χρέος, σε τίποτα δεν ωφελούν την αντιμετώπιση του ελλείμματος- ρεκόρ στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, που βεβαίως οφείλεται στην κατάρρευση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας αλλά πάνω απ' όλα στην παντελή έλλειψη ανταγωνιστικής παραγωγικής βάσης της χώρας μας.

4. Η πολύπλευρη κρίση της ελληνικής οικονομίας ανέδειξε με δραματικό τρόπο **τα αδιέξοδα του κοινωνικοοικονομικού προτύπου που οικοδομήθηκε στη χώρα ύστερα από τη μεταπολίτευση**. Πρότυπο που συστηματικά και μεθοδευμένα εξέθρεψαν τα κόμματα του ΠΑΣΟΚ και της Ν.Δ., μαζί με την επιχειρηματική ολιγαρχία, τους μεγάλους προμηθευτές του δημοσίου και γενικά τα ισχυρά λόμπι, την ανώτατη νομενκλατούρα του ευρύτερου δημόσιου τομέα (διοικητικά συμβούλια εταιριών του δημοσίου, συνεταιρισμών σε ανώτατο επίπεδο, «επιτροπές», συνδικαλιστικά στελέχη).

Το εν λόγω πρότυπο χαρακτηριζόταν από :

- Διευρυνόμενες οικονομικές ανισότητες μεταξύ τάξεων και στρωμάτων και παράλογες εισοδηματικές ανισότητες μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών εργαζομένων(ευρύτερου κρατικού τομέα - μισθωτών ιδιωτικού τομέα) ή επαγγελματικών ομάδων και «κλειστών» επαγγελμάτων. Η ίδια λογική των κραυγαλέων ανισοτήτων θεμελίωσε και το συνταξιοδοτικό σύστημα έτσι ώστε η αναλογία υψηλότερης / χαμηλότερης σύνταξης να είναι πρωτοφανής σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Ανοχή και επιβράβευση του άνομου πλούτου σε μικρή, μεσαία και μεγάλη κλίμακα: μια διαδικασία που δημιούργησε μια μεγάλη ομάδα υψηλού εισοδήματος που απολαμβάνει κέρδη τα οποία στην ουσία υπεξάιρεσε από το κοινωνικό προϊόν, τους κρατικούς πόρους και τα συλλογικά αγαθά(πχ καταπατήσεις δασικής γης και αιγιαλού, κατασκευή αυθαιρέτων κοκ).
- Παράδοση του δημοσίου στους προμηθευτές και στους κατασκευαστές μεγάλων έργων, που κυριολεκτικά στράγγισαν τα δημόσια ταμεία με κάθε τρόπο και με την πλήρη συννεοχή των κυβερνώντων.
- Θεμελίωση ενός φορολογικού συστήματος, άνισου και προκλητικού, με ουσιαστική φορολογική ασυλία του πλούτου, ανοχή της παραοικονομίας και απομύζηση των εισοδημάτων από εργασία (φοροαπαλλαγές, φοροαποφυγή, φοροκλοπή, σχέση άμεσων/έμμεσων φόρων, μη τιμαριθμοποίηση κλιμακίων, κ.λπ.).

- Αδιαφορία για το δημόσιο συμφέρον και κατασπατάληση του γλίσχρου δημόσιου χρήματος με όλους τους πιθανούς και απίθανους τρόπους για ίδιον όφελος των κυβερνώντων καθώς και για εξασφάλιση της διαιώνισής τους στην εξουσία (ρουσφέτια, διαπλοκή, διαφθορά, πελατειακό σύστημα εν γένει). Έχοντας πλήρη συνείδηση της κατάχρησης που κατ' εξακολούθηση διέπρατταν, φρόντισαν να έχουν το ακαταδίωκτο, θεσμικά και κοινοβουλευτικά κατοχυρωμένο.
- Χαμηλή απορροφητικότητα και μη παραγωγική χρησιμοποίηση των πόρων που εισέρρεαν από την ΕΕ. Αποτέλεσμα η συμμετοχή των πόρων αυτών στη διαμόρφωση του ΑΕΠ να είναι μηδαμινή, πάντως, μακράν η χαμηλότερη στην ΕΕ (κάτω του 1%) και να καταβάλλονται σπασμωδικές προσπάθειες αύξησής τους πάση θυσία, δίκην «αρπαχτών».
- Έλλειψη αναπτυξιακής λογικής στις επενδύσεις που περιορίζονταν σε έργα κατασκευών, εν πολλοίς, κατασκευών πολυτελείας για τους ολυμπιακούς αγώνες, χωρίς μέριμνα για τη μεταποίηση. Προώθησαν την ιδιωτική κατανάλωση και τη ρεμούλα αντί να χρησιμοποιήσουν την ευκαιρία των χαμηλών επιτοκίων, λόγω ΟΝΕ, για παραγωγικές επενδύσεις και ανασυγκρότηση της παραγωγικής βάσης της χώρας.
- Αδιαφορία για την εκπόνηση Εθνικού Χωροταξικού Σχεδίου, Εθνικού Κτηματολογίου και Δασολογίου, που θα έπρεπε να αποτελούν βασικά εργαλεία για την ισόρροπη και αειφόρο Ανάπτυξη της χώρας. Έλλειμμα εθνικού και περιφερειακού προγραμματισμού και διευρυνόμενες περιφερειακές και ενδοπεριφερειακές ανισότητες.
- Ταύτιση της ανταγωνιστικότητας με το χαμηλό κόστος εργασίας χωρίς καμιά ουσιαστική εστίαση στις νέες τεχνολογίες, τις καινοτομίες, την ποιότητα, την εκπαίδευση και την έρευνα.
- Ασύδοτη, ολιγοπωλιακή διάρθρωση των αγορών, αχαλίνωτη κερδοσκοπία σε βάρος παραγωγών και καταναλωτών, απουσία δικτύων διανομής και εμπορίας από τους παραγωγούς, απουσία ή απαξίωση ελεγκτικών μηχανισμών του κράτους.

Συνέπεια όλων αυτών ήταν, η οικονομία να υπονομευτεί μέχρι χρεοκοπίας και το δημόσιο συμφέρον να υποταχθεί στη σφαίρα της οικονομικής εξάρτησης. Ο πλούτος συγκεντρώθηκε σε λίγα χέρια, και η φτώχεια διαχύθηκε στους πολλούς. Η παραγωγική βάση της χώρας και ιδιαίτερα της περιφέρειας υποχώρησε δραματικά, δεν δημιουργήθηκαν σταθερές θέσεις απασχόλησης και η ανεργία αυξήθηκε κατακόρυφα και επιδεινώθηκε η περιβαλλοντική υποβάθμιση και τα προβλήματα καθημερινής διαβίωσης.

3.3 Η κρίση του πολιτικού συστήματος

Η κρίση του πολιτικού συστήματος δεν είναι απλώς η άλλη όψη της δημοσιονομικής κρίσης που ταλανίζει τη χώρα. Συνιστά ταυτόχρονα βασική γενεσιουργό αιτία της και κύριο ανασταλτικό παράγοντα στην όποια προσπάθεια διεξόδου και ανάκαμψης.

Η έλλειψη ενός ορθολογικού κοινωνικού συμβολαίου δυτικού τύπου στη χώρα μας συντέινε στη δημιουργία ενός υποκατάστατου μηχανισμού διασφάλισης της κοινωνικής συναίνεσης. Αναπτύχθηκε ένα πολιτικό σύστημα με σχετικοποιημένη την ισχύ των νόμων και των θεσμών και παράλληλα ένα εκτεταμένο πλέγμα διαπροσωπικών, εξωθεσμικών σχέσεων πολιτικών κομμάτων και πολιτικών με τους πολίτες. **Οι πελατειακές σχέσεις και η διάχυτη παραβατικότητα αποτελούν άτυπο, μεν, αλλά υπαρκτό και διαρκή παράγοντα της σύγχρονης κοινοβουλευτικής μας δημοκρατίας.** Παράλληλα το κράτος, στα χέρια των ιδιοτελών πολιτικών, απετέλεσε το βασικό μέσο «εξόφλησης οφειλών» των πελατειακών σχέσεων διασφαλίζοντας, με βάση το αμοιβαίο συμφέρον, παντός τύπου και τρόπου σχέσεις συναλλαγής κομμάτων και πολιτικών με πολίτες.

Άμεση συνέπεια αυτής της κατάστασης υπήρξε η ανάπτυξη του «ατομικισμού» ως τρόπου λειτουργίας της νεοελληνικής κοινωνίας, καθώς και η άρνηση των οργανωμένων και συνομολογημένων κοινωνικών θεσμών και κανόνων της δημοκρατικής συνύπαρξης. Παράπλευρη «απώλεια» αυτής της κατάστασης, υπήρξε η ανάπτυξη και επέκταση της διαφθοράς στο δημόσιο, καθώς και η γενίκευση της «συναλλαγής» ως αποτελεσματικής μεθόδου καλών σχέσεων και επιτυχών δραστηριοτήτων σ' όλη την έκταση της δημόσιας σφαίρας. Πρώτοι και καλύτεροι «λειτουργοί» αυτών των επ' ανταλλάγματι σχέσεων, οι διαχειριστές εξουσίας σ' όλη την κλίμακα του κράτους, καθώς και θεσμοθετημένοι ή άτυποι «διαμεσολαβητές» στις σχέσεις μαζί του: κόμματα εξουσίας, το πολιτικό τους προσωπικό, η ανώτερη νομοκλατούρα του στενού και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, κρατικοδίαιτες συνδικαλιστικές ηγεσίες, ορισμένα ΜΜΕ. Η θέσπιση, ουσιαστικά, εκ των προτέρων παραγραφής των όποιων υπουργικών ευθυνών για πράξεις ή παραλείψεις τους, στη διάρκεια της θητείας τους, μετέτρεψε αυτή τη κατάσταση σε ελκυστικό περιβάλλον ασκήσεων ανομίας.

Η τάση προς έναν υπερτροφισμό του πολιτικού συστήματος είχε ήδη διαφανεί με τη μεταπολίτευση, ιδιαίτερα μετά το 1981. Σε αυτό συνέβαλε αποφασιστικά η μεταπολιτευτική υπερπολιτικοποίηση, καθώς και η «εθνική» συναίνεση στην πολιτική του κρατισμού που προώθησε το ΠΑΣΟΚ. Με τη συνταγματική μεταρρύθμιση του 1985, δρομολογήθηκε παράλληλα η ενίσχυση των κοινοβουλευτικών κομμάτων ως μηχανισμών διαμεσολάβησης, η (ιδιοτελής) σχετική αυτονόμηση της πολιτικής τους λειτουργίας, ως προς τις ανάγκες της κοινωνίας, ενώ δεν αναπτύχθηκαν θεσμικές δυνατότητες άσκησης λαϊκού ελέγχου των δραστηριοτήτων τους. Προς αυτή την κατεύθυνση λειτούργησαν οι πρωθυπουργοκεντρικές συνταγματικές ρυθμίσεις, η μετέπειτα κρατική χρηματοδότηση και στελέχωση των κομμάτων από το δημοσιούπαλληλικό δυναμικό, το ανεξέλεγκτο της λειτουργίας και των πηγών χρηματοδότησής τους.

Τα κόμματα της αριστεράς όχι μόνο δεν αντιστάθηκαν, όχι μόνο ανέχτηκαν, αλλά «φλερτάρισαν», ως ένα βαθμό, με αυτό το ιδιότυπο «κομματικοκρατικιστικό» σύστημα, που αναπτύχθηκε προΐούσης της μεταπολίτευσης, εδραιώθηκε στη μακρά διάρκεια της κυριαρχίας του ΠΑΣΟΚ και συνεχίστηκε επί ΝΔ. Συνέτειναν σ' αυτό τα έντονα «κρατικιστικά» χαρακτηριστικά του (υπερδιογκωμένος δημόσιος τομέας, «κρατικοκεντρική» θεώρηση και οργάνωση της οικονομικής και της πολιτικής ζωής, ακόμη και του συνδικαλισμού) που προσομοίαζαν με βασικές σταθερές του ιδεολογικού οπλοστασίου της, όποιας, αριστεράς, αλλά και η εν γένει συγκυρία. Η αριστερά, με κύριες εκφράσεις της το ΚΚΕ και τον ΣΥΝ/ΣΥΡΙΖΑ, δεν μπόρεσε να αντιπαραθέσει ένα διαφορετικό λόγο και όραμα και να ανατρέψει, όπως συνεχώς εξήγγειλλε το δικομματικό πολιτικό τοπίο, μετατρεπόμενη έτσι σε δύναμη συμπλήρωσής του.

Εμπόδια ή άλλα προβλήματα στην άσκηση και τη γενίκευση αυτής της ιδιότυπης και ιδιοτελούς, όσον αφορά τους διαχειριστές, λειτουργίας του πολιτικού μας συστήματος δεν υπήρχαν. Η κοινωνία απολάμβανε τα εφήμερα οφέλη της ένταξής μας στην ευρωπαϊκή οικογένεια, ζούσε το καταναλωτικό όνειρο, φαντασίωσε την ευκολία και το άκοπο αυτής της «ανάπτυξης». Όλα τούτα, όσο το δημόσιο δανείζονταν, όσο οι πολιτικοί αποφάσιζαν και οι πολίτες ανέχονταν να υποθηκεύεται το μέλλον των επομένων γενεών επ' ωφελεία των σημερινών. Η κρίση ήρθε ως νομοτελειακή συνέπεια αυτής της διογκούμενης και μη αναστρέψιμης κατάστασης, όταν τα χρέη μεγάλωσαν και απαιτείται η αποπληρωμή τους.

Η κρίση του πολιτικού μας συστήματος δεν τεκμαίρεται μόνο εκ του αποτελέσματος, τη χρεοκοπία στην οποία οδήγησε τη χώρα. Είναι κρίση των δομών που συγκροτούν την αρχιτεκτονική του, κρίση των θεσμών που διασφαλίζουν τη λειτουργία του, κρίση των θεσμών-φορέων της πολιτικής αντιπροσώπευσης, είναι κρίση διακυβέρνησης, είναι κρίση βασικών αξιών. Κυρίως όμως είναι κρίση απορρέουσα από τη γενικότερη κρίση του μοντέλου κράτους, για τη διαχείριση του οποίου αναπτύχθηκε και με το οποίο έχει συνδέσει την εξέλιξη και την αναπαραγωγή του.

Η έξοδος από την κρίση συνεπάγεται τη λήψη αποφασιστικών μέτρων για δημοσιονομική εξυγίανση και γενναίους αναπροσανατολισμούς στο πρότυπο και στις προτεραιότητες της ανάπτυξης, δεν συνιστά εφαρμογή προκατασκευασμένων συνταγών, πολύ περισσότερο «πτήση» με αυτόματο πιλότο. Είναι κατ' εξοχήν πολιτική διαδικασία, που προϋποθέτει την **άρση της κρίσης του πολιτικού μας συστήματος**. Προϋποθέτει, δηλαδή, τον **εκδημοκρατισμό και την εξυγίανση της πολιτικής ζωής και των πολιτικών κομμάτων, όσο και κυρίως το ριζικό αναπροσανατολισμό των στόχων και της οπτικής από την οποία απορρέει η πολιτική τους.**

Προς την κατεύθυνση αυτή απαιτείται:

- ο διαχωρισμός κράτους- εκκλησίας
- η κατοχύρωση θεσμών κοινωνικού ελέγχου της ασκούμενης πολιτικής(λαϊκά δημοψηφίσματα, λαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία κλπ)
- ο εκδημοκρατισμός της λειτουργίας και η πλήρης διαφάνεια στα **οικονομικά των κομμάτων**, με ταυτόχρονη μείωση της κρατικής οικονομικής επιχορήγησής τους.

-η **κατάργηση της πολιτικής ασυλίας** και **αλλαγή του νόμου περί ευθύνης υπουργών**, με αποκλειστικό έλεγχο της ποινικής ευθύνης των μελών της κυβέρνησης από τη δικαιοσύνη

-η **αυστηροποίηση και ουσιαστικοποίηση του «πόθεν έσχες»** των βουλευτών, με έμφαση στο «πόθεν».

-η μείωση του προσωπικού, των εν γένει λειτουργικών εξόδων, δημοσιοποίηση όλων των πράξεων και **πλήρης διαφάνεια στα οικονομικά της Βουλής και των βουλευτών**.

- η δήμευση περιουσιών που σχετίζονται αποδεδειγμένα με το μαύρο χρήμα.

-η **καθιέρωση της απλής αναλογικής** ως δικαιότερου εκλογικού συστήματος. Η αύξηση του αριθμού των εκλογικών περιφερειών με διαίρεση των μεγάλων.

-η μετατροπή σε ονομαστικές των ανωνύμων μετοχών των εταιριών, των τίτλων του δημοσίου και τα άλλων χρηματοοικονομικών προϊόντων.

-η **πλήρης διοικητική αυτονομία της δικαιοσύνης** και ο αποκλεισμός κάθε δυνατότητας κυβερνητικής παρέμβασης στο έργο της.

Ρυθμίσεις για την **ταχύτερη απονομή δικαιοσύνης** με άμεσα μέτρα: τον περιορισμό των δικαστικών διακοπών, την καθιέρωση απογευματινών συνεδριάσεων, την υποχρέωση δημοσίευσης των δικαστικών αποφάσεων εντός τετραμήνου και με βραχυμεσοπρόθεσμα: τη δημιουργία και στελέχωση νέων δικαστηρίων σε περιοχές νέας έντονης συγκέντρωσης πληθυσμού σε περιφέρειες της χώρας καθώς την εκ βάθρων αναμόρφωση του δικονομικού συστήματος στα ευρωπαϊκά πρότυπα γρήγορης απονομής δικαιοσύνης.

Από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις άλλες είναι δυνατόν να αντιμετωπισθούν στο επίπεδο του κοινού νομοθέτη άλλες απαιτούν συνταγματική αναθεώρηση.

3.4 Η δημοκρατική αριστερή διέξοδος από την κρίση

1. Η ελληνική κοινωνία δεν συσπειρώνεται ούτε στη δικαίωση της κυβερνητικής πολιτικής και των απαιτήσεων των δανειστών της χώρας, ούτε στη δικαίωση των ενόχων της δημοσιονομικής κατάρρευσης. Η ανοχή της έχει εξαντληθεί. Οι ευθύνες των κομμάτων του πελατειακού κράτους είναι τεράστιες και δεν διαγράφονται με επικοινωνιακά μέσα που έχουν τεθεί στην υπηρεσία της, με το αζημίωτο. Οι πολιτικές της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ, που μας έφεραν στο χείλος της χρεοκοπίας, δεν πρέπει απλώς να εγκαταλειφθούν, πρέπει να ανατραπούν.

Υπάρχει δημοκρατική αριστερή διέξοδος από την κρίση. Τώρα αξίζει να αναδειχθεί στη δημόσια συζήτηση ένα «πακέτο προτάσεων», αντιπροτάσεων στην κυβερνητική πολιτική.

Η ΔΗΜΑΡ επιμένει – σε αντίθεση με τις διαβεβαιώσεις για το νεοφιλελεύθερο μονόδρομο και παρά τον αντισυστημικό αναχωρητισμό μεγάλων τμημάτων της αριστεράς – ότι υπάρχουν πολιτικές που ανοίγουν το δρόμο για δημοκρατική, αριστερή διέξοδο από τη σημερινή κρίση.

Ο εκτροχιασμός του ελλείμματος, η διόγκωση του χρέους παραλύουν κάθε δυνατότητα άσκησης κοινωνικής και επενδυτικής πολιτικής του κράτους και υποθηκεύουν για πολλά

χρόνια τα έσοδα από τη φορολογία. Ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες τοκογλυφικής αφαίμαξης του δημόσιου ταμείου η επιδείνωση είναι επιταχυνόμενη και η οικονομική επιβάρυνση που προκαλείται είναι πολύ δύσκολο να υποστηριχθεί. Συνεπώς, το έλλειμμα πρέπει να μειωθεί σε διαχειρίσιμα επίπεδα. Το κεντρικό πρόβλημα, όμως, είναι το άδικο και ανεπαρκές φορολογικό σύστημα· ένα σύστημα γεμάτο πελατειακές εξαιρέσεις, αφήνοντας εκτός φορολογίας το 40% των δυνατοτήτων του, ένα σύστημα που αφαιρεί περισσότερο εισόδημα από τα λαϊκά στρώματα με τη συνεχή αύξηση της έμμεσης φορολογίας. Αντί της μείωσης των μικρών και μεσαίων εισοδημάτων είναι επείγουσα ανάγκη η καθιέρωση καθολικών φορολογικών ρυθμίσεων και η εκ βάθρων ανασυγκρότηση των φορολογικών μηχανισμών. Επομένως, παραοικονομία και φοροδιαφυγή – νόμιμη και παράνομη – είναι οι πρώτοι στόχοι της μεταρρύθμισης.

Εξοικονόμηση δαπανών μπορεί και πρέπει να γίνει. Όταν καθιερώνεται ευρωπαϊκός έλεγχος στην εκτέλεση του προϋπολογισμού, είναι προφανές ότι πρέπει να καθιερωθεί εσωτερικός έλεγχος από την κοινωνία που πληρώνει. Αυτό σημαίνει διαφάνεια και δημοσιότητα στις δαπάνες. Πολιτικές και νομοθετημένες εγγυήσεις για το πού θα μεταφερθούν οι εξοικονομούμενοι και οι νέοι πόροι. Διαφθορά, συναλλαγή, σπατάλη να τιμωρούνται τάχιστα, γιατί κλέβουν από το εισόδημα των εργαζομένων και τις δυνατότητες κοινωνικού κράτους. Άρα, απαιτούνται εγγυήσεις για την ενίσχυση του κοινωνικού κράτους, πραγματικοί, αξιόπιστοι, αποτελεσματικοί έλεγχοι στη διαχείριση.

Το πελατειακό κράτος στις διεθνείς οικονομικές συνθήκες των τελευταίων δεκαετιών δεν υποβάθμισε μόνο την παραγωγική δραστηριότητα της χώρας, αλλά διέδωσε το υπερκαταναλωτικό μοντέλο που πλήττει περιβάλλον, πηγές ενέργειας, την ποιότητα της ζωής, που αναζητά πηγές φθηνής εργασίας. Οι πάσης μορφής και μεθόδου ιδιωτικοποιήσεις δεν περιορίστηκαν στις επιχειρήσεις του δημοσίου, αλλά υπονόμισαν συστηματικά τα δημόσια αγαθά : Παιδεία, Υγεία, οργάνωση των πόλεων– όχι μόνο στο πεδίο των διατιθέμενων κονδυλίων αλλά και των αξιών. Βιώσιμη αναπτυξιακή προοπτική δεν μπορεί να είναι η συνέχιση και επέκταση του μοντέλου που καταρρέει. Χρειάζεται ριζική στροφή υπέρ αναπτυξιακών πολιτικών που προωθούν βιώσιμες παραγωγικές προοπτικές, τα δημόσια αγαθά και την πράσινη ανάπτυξη.

2. Η ΔΗΜΑΡ, θεωρεί ότι το ζεπέρασμα της κρίσης, θα κριθεί σε τρία μέτωπα:

- Στην αποφυγή της χρεοκοπίας του δημοσίου και της κατάρρευσης της οικονομίας, που θα την πληρώσουν δραματικά όλοι, οι εργαζόμενοι, οι συνταξιούχοι, οι νέοι, παράλληλα με την ανεύρεση νέων δυνατοτήτων «ευρωπαϊκής σύγκλισης» στη βάση των αναδιανεμητικών πολιτικών με κοινωνικό χαρακτήρα.
- Στην ανατροπή της σημερινής άδικης κατανομής των βαρών σε βάρος των αδύνατων στρωμάτων, με την αύξηση των δημοσίων εσόδων μέσα από την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της παραοικονομίας και όχι μέσα από νέους έμμεσους φόρους, καθώς και με την καταπολέμηση της ακρίβειας και τον περιορισμό της δημόσιας σπατάλης. Στην προοπτική της δίκαιης κατανομής των μελλοντικών πλεονασμάτων.

- Στην υλοποίηση μιας αναπτυξιακής πορείας, που θα τονώνει την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων με τρόπο που σέβεται τα εργασιακά δικαιώματα, δημιουργεί απασχόληση, αυξάνει τα εισοδήματα, διασφαλίζει την αειφορία των πόρων, την προστασία του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής. Μιας αναπτυξιακής πορείας έξω από το πελατειακό σύστημα, υπέρ των πολιτών, με σεβασμό στο περιβάλλον, εστιασμένη παρέμβαση στο κράτος, αποκέντρωση στους θεσμούς, προώθηση δομικών μεταρρυθμίσεων, δυναμική συμμετοχή στο ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Αυτοί οι στόχοι δεν εξυπηρετούνται από τα πακέτα των κυβερνητικών μέτρων και οι περισσότεροι ακυρώνονται. Ούτε και από τις «μαγικές» λύσεις και τη διγλωσσία της ΝΔ, που παριστάνει ότι ξέρει τον τρόπο για να ξαναδανειστεί η χώρα εντός του 2011 από το διεθνές χρηματιστικό κεφάλαιο.

Όλο και περισσότερες δυνάμεις της κοινωνίας αναζητούν διέξοδο. Δεν αρκούνται και δεν συσπειρώνονται μόνο στο αίτημα της κατάργησης των κυβερνητικών μέτρων. Μπορούν όμως να ενωθούν απαιτώντας νέες πολιτικές. Γι αυτό, στόχος για την επόμενη περίοδο είναι η ριζική αλλαγή των πακέτων των κυβερνητικών μέτρων στις κατευθύνσεις που η ΔΗΜΑΡ προτείνει.

Η ΔΗΜΑΡ υπογραμμίζει προς κάθε κατεύθυνση την εξαιρετικά επείγουσα ανάγκη να συμφωνηθούν και να εφαρμοστούν αλλαγές στην ακολουθούμενη οικονομική και κοινωνική πολιτική που θα στοχεύουν:

- στη δίκαιη κατανομή των βαρών της κρίσης
- στην ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης
- στην αντιστροφή της ύφεσης

Και θα εγγυώνται ότι ο έλεγχος του ελλείμματος θα συμβαδίζει με ανακατανομή υπέρ και όχι σε βάρος της εργασίας

3. Για την αντιμετώπιση και αποτροπή των μέτρων άνισης λιτότητας, σημερινών και προσεχών, αλλά και για την προώθηση και αντιπροτάσεων **απαιτείται η μεγαλύτερη δυνατή συσπείρωση των συνδικάτων και των εργαζομένων.**

Απαιτείται ένα συνδικαλιστικό κίνημα που να είναι ικανό να θέτει σε ημερήσια διάταξη ένα δικό του σχέδιο και αντίληψη για το παραγωγικό σύστημα της χώρας και να μπορεί να διαπραγματεύεται με την εργοδοσία και τις κυβερνήσεις

Βεβαίως το συνδικαλιστικό κίνημα πόρρω απέχει από το να βρίσκεται στις καλύτερες στιγμές του. Διέρχεται κρίση αντιπροσώπευσης, αξιοπιστίας και αποτελεσματικότητας που οφείλονται: στην ιστορική του διαμόρφωση, στις αλλαγές του παραγωγικού προτύπου της χώρας στη φάση της παγκοσμιοποίησης, στην συρρικνωμένη παρουσία και επιρροή συνδικάτων και συνδικαλιστών του ιδιωτικού τομέα, στις συντεχνιακές παρεκκλίσεις, στην ανάδειξη και διεκδίκηση ζητημάτων προσανατολισμένων στον δημόσιο τομέα, στις επικρατούσες αντιλήψεις για ιμάντα μεταβίβασης κομματικών ή κυβερνητικών γραμμών, σε συμπεριφορές συνδικαλιστικών ηγεσιών.

Το ΠΑΜΕ, καταγγέλλοντας όλους συλλήβδην, προχωράει τον δικό του δρόμο, που έχει στην πράξη διασπάσει το συνδικαλιστικό κίνημα. Μοναδικός του στόχος να «τσιμεντάρει» τις δυνάμεις του ή /και να τις διευρύνει, αδιαφορώντας ή αφήνοντας στην

πράξη στους άλλους, τους «ρεφορμιστές» ή «στους συνεργάτες κυβέρνησης και εργοδοσίας», να ασχοληθούν με βελτιώσεις, αλλαγές ή και ακύρωση μέτρων που θα προκύπτουν από ένα μείγμα προτάσεων, αγώνων, διαπραγμάτευσης.

Η ΠΑΣΚΕ, μέσα από τα αδιέξοδα και τις αντιφάσεις μεταξύ συνδικαλιστικής υπόστασης και κομματικής ένταξης των ηγεσιών της πλειοψηφίας των υπάρχοντων συνδικάτων που ανήκουν σε αυτήν, αναζητά ισορροπίες μεταξύ διεκδικητικού αγώνα και στήριξης της κομματικής της επιλογής.

Στο ενδιάμεσο, ΔΑΚΕ και **Αυτόνομη Παρέμβαση** συνωθούνται και δρουν σπασμωδικά, ενώ είναι ακόμη νωπές οι μνήμες και απτά τα αρνητικά αποτυπώματα από τις μέρες του 1985.

Αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι να εμφανίζεται ένα συνδικαλιστικό κίνημα ως σύνολο απολύτως αναντίστοιχο των ιστορικών απαιτήσεων της συγκυρίας και, βεβαίως, με μειωμένη αξιοπιστία στα μάτια των πολιτών που θα έπρεπε να συσπειρωθούν σε αυτό.

Η ΔΗΜΑΡ καλεί τον κόσμο της εργασίας στη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή, πρώτα απ' όλα στα πρωτοβάθμια σωματεία, για συλλογική διεκδίκηση και υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους που σήμερα πλήττονται βιαίως.

Όσες όμως πολιτικές και συνδικαλιστικές δυνάμεις πιστεύουν και διεκδικούν την μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των αγώνων πρέπει να επιδιώκουν και την μεγαλύτερη δυνατή συσπείρωση σε όλα τα επίπεδα του συνδικαλιστικού κινήματος. Η συσπείρωση πρέπει να περιλαμβάνει την ευρύτερη δυνατή κινητοποίηση των συνδικαλιστικών δυνάμεων και των εργαζομένων και αυτών που πολιτικά εκφράζονται ή έχουν εκφραστεί από το κυβερνών κόμμα.

4 ΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Η ΔΗΜΑΡ προβάλλει σήμερα το αίτημα ενός προτύπου ανάπτυξης, με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφορία για την παραγωγική αναδιάρθρωση της χώρας μας, με διεύρυνση της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής. Οι στοχεύσεις και οι πολιτικές-μέτρα βρίσκονται στον αντίποδα της επιτάχυνσης της απελευθέρωσης των αγορών και της έντασης των ιδιωτικοποιήσεων.

4.1 Οι Στοχεύσεις

- Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης σε όλες τις πολιτικές και ανάδειξη της αειφορίας ως βασικού κριτηρίου των επιλογών σε όλους τους τομείς: στη γεωργία, τη βιομηχανία, τον τουρισμό, την ενέργεια, τις υπηρεσίες.
- Αντιμετώπιση της περιθωριοποίησης και διεκδίκηση της ολόπλευρης σύγκλισης με την ΕΕ μέσα από την κοινωνία και οικονομία της γνώσης και της τεχνολογίας σε συνθήκες προϊούσας διεθνοποίησης.
- Έμφαση στην περιφερειακή πολιτική και ανάδειξη των διαδικασιών του δημοκρατικού προγραμματισμού για την ισόρροπη, δίκαιη ανάπτυξη και την άρση των μεγάλων περιφερειακών και ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων της χώρας.
- Διασφάλιση κοινωνικού κράτους γενικής εφαρμογής, με αναδιανομή του εισοδήματος, με καταπολέμηση της ανεργίας, με διαρκή βελτίωση της κοινωνικής προστασίας, ασφάλειας, υγείας και διαβίωσης, καθώς και με επέκταση της πρόσβασης στα βασικά δημόσια αγαθά.

4.2 Οι Πολιτικές-Μέτρα

Οι πολιτικές που προωθεί η ΔΗΜΑΡ περιλαμβάνουν :

4.2.1 Οικολογία-Βιώσιμη ανάπτυξη

1α. Το δόγμα «το περιβάλλον κοστίζει» πρέπει να αντικατασταθεί από την αντίληψη η «προστασία του περιβάλλοντος συμφέρει». Η «πράσινη πολιτική» δεν προωθείται απλά με εκθέσεις ιδεών. Απαιτεί συγκεκριμένες επιλογές, προτεραιότητες και μέτρα. Η υιοθέτηση της άποψης «φτηνή ανάπτυξη», της οποίας τα αποτελέσματα βαραίνουν στο παρόν και στο μέλλον, έχει εξαντλήσει τα όριά της. Το πρότυπο της υπερεκμετάλλευσης έως και εξάντλησης του φυσικού, ιστορικού και κοινωνικού κεφαλαίου της χώρας, της μετατροπής του σε αντικείμενο αγοραπωλησίας και σε ανέξοδο στοιχείο παραγωγής εισοδήματος καθώς και η αναπαραγωγή αυτού του προτύπου δεν είναι μόνο τεχνικά αδύνατη αλλά και ανεπιθύμητη.

Γι' αυτό και πρέπει να επιδιωχθεί στοχευμένα η «ακριβή ανάπτυξη». Αυτή δηλαδή που δίνει έμφαση στην ποιότητα, στη δημιουργική και κοινωνικά ελεγχόμενη

αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, που ενσωματώνει εκ των προτέρων την προστασία του περιβάλλοντος.

Ταυτόχρονα πρέπει να υιοθετηθούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο τόσο τα αιτήματα για την αλλαγή των δεικτών (όπως το ΑΕΠ κλπ.) που «μετράνε» τα «οικονομικά επιτεύγματα όσο και για τις οικολογικές απασχολήσεις είτε με τη μορφή της αύξησης των σχετικών θέσεων εργασίας είτε μ' αυτή της «άτυπης εργασίας» και των εκτός αγοράς υπηρεσιών. Η ανάγκη να προσμετράται στην τιμή των προϊόντων η χρήση των φυσικών πόρων, όπως και η επίδραση στο περιβάλλον και οι συνθήκες εργασίας, μπορεί να κωδικοποιηθεί σε συγκεκριμένους δείκτες και τα συνολικά αυτά κόστη να πάρουν την μορφή ενός «κοκκινοπράσινου ISO».

Την πολιτική αντίληψη ότι η **οικολογική εγρήγορση στην Ελλάδα, στην Ευρώπη, στην υδρόγειο απαιτεί:**

- Ριζικές αλλαγές στην περιβαλλοντική νομοθεσία για την αλληλεγγύη με τη Φύση και το Παγκόσμιο Οικολογικό Σύστημα. Καθιέρωση ευθύνης για τους παραγωγούς ως προς το συνολικό κύκλο ζωής του προϊόντος τους, «από την κούνια ως τον τάφο», περιλαμβανομένων και των αποβλήτων. Ενίσχυση της πολιτικής ανακύκλωσης των υλικών. Υιοθέτηση περιβαλλοντικών φόρων και περιβαλλοντικών εισφορών από τις βιομηχανίες. Παροχή κινήτρων για ενθάρρυνση των θαλάσσιων και σιδηροδρομικών μεταφορών και αντίστοιχη μείωση των οδικών. Αύξηση των επενδύσεων στην ανάπτυξη της τεχνολογίας των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Οικονομική ενίσχυση της βιολογικής γεωργίας.
- Ορθολογική χρήση και εξοικονόμηση της ενέργειας με ανάπτυξη ήπιων, ανανεώσιμων πηγών (ήλιος, αέρας, κύματα, γεωθερμία, βιομάζα κλπ.) για την Αλληλεγγύη με τις επόμενες γενιές. Καταστολή της κατανάλωσης ορυκτών ενεργειακών πόρων με κάθε πρόσφορο τεχνολογικό και οικονομικό (ενεργειακός φόρος) τρόπο. Απόρριψη της πυρηνικής ενέργειας στην Ελλάδα και διεθνείς πρωτοβουλίες για την ακύρωση των σχεδίων για πυρηνικά εργοστάσια σε γειτονικές χώρες. Εισαγωγή φόρων για τη χρήση μη ανανεούμενων φυσικών πόρων. Επενδύσεις και αναπτυξιακά προγράμματα πρέπει να κρίνονται με βάση την επίδρασή τους στο περιβάλλον. Εισαγωγή αυστηρών κανόνων βιοηθικής στη γενετική τεχνολογία
- Απόφαση για οριστική παύση της φαραωνικής εκτροπής του Αχελώου, που πρέπει άμεσα να σταματήσει.
- Προτεραιότητα σε κάθε περίπτωση στο σιδηρόδρομο και τα μέσα μαζικής μεταφοράς και την αποθάρρυνση –θετικά ή/και απαγορευτικά – της χρήσης του Ι.Χ. στο κέντρο των πόλεων που χρήζουν εξυγίανσης.
- Ουσιαστική ανάδειξη της απόλυτης αναγκαιότητας για την πολιτική των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων για κάθε έργο, με αποτροπή της σύνταξής τους από τους ίδιους τους κατασκευαστές και με επιβολή και της δυνατότητας της «επιλογής μηδέν» (της άρνησης έγκρισης του έργου, και ενεργοποίησης της υποχρέωσης της αποκατάστασης του περιβάλλοντος μετά το τέλος των έργων ή της δραστηριότητας).

- Αποτροπή της περαιτέρω οικοδόμησης πυκνοδομημένων περιοχών με υιοθέτηση νέας πολεοδομικής πολιτικής με μείωση – εκτός των άλλων – των συντελεστών δόμησης, πεζοδρομήσεις, κλπ.
- Αντιμετώπιση, με τη μεγαλύτερη αυστηρότητα του προβλήματος των αυθαιρέτων, με κανόνες, κριτήρια και κυρίως με συνέπεια στην τήρηση των όποιων ρυθμίσεων. Σε ό,τι αφορά τα υπάρχοντα αυθαίρετα, μία κατηγορία θα μπορούσε να ενταχθεί στο σχέδιο (με αυξημένο κόστος ένταξης σε σχέση με την αντίστοιχη δαπάνη για όσους χτίζουν νόμιμα) και όλες τις υποδομές, μια άλλη κατηγορία να κατεδαφιστούν (όσα είναι σε προστατευόμενες περιοχές, αρχαιολογικούς χώρους, ρέματα κλπ.) και μια ειδική κατηγορία κτισμάτων που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά περίπτωση, με βάση την αρχή «η αυθαίρετη δόμηση κοστίζει πολλαπλά». Η λογική «ότι έγινε, έγινε, αλλά από εδώ και πέρα στοπ», δεν αντιμετωπίζει το πρόβλημα αλλά προετοιμάζει την επόμενη γενιά αυθαιρέτων.
- Εθνικό χωροταξικό σχεδιασμό του αστικού, αγροτικού και δημόσιου χώρου, που αποτελεί τη βάση για να αρθεί το στρεβλό πρότυπο στην περιβαλλοντική και οικιστική πολιτική. Επιτάχυνση της σύνταξης του εθνικού κτηματολογίου και δασολογίου. Απαραίτητη η νομοθετική ρύθμιση, που θα επιβάλλει το 50% τουλάχιστον της κτηματογράφησης να αφορά δημόσιες και δασικές εκτάσεις, για να καταγραφεί, έστω και πολύ αργά, και προστατευθεί η δημόσια περιουσία και οι δασικές εκτάσεις.
- Πλήρη κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης.

1β. Την πεποίθηση ότι η **ανάγκη για «πράσινη στροφή» της οικονομίας δεν έρχεται σε μια λανθασμένη χρονική στιγμή.** Αντίθετα, είναι μια ώριμη δυνατότητα για τον κόσμο της οικονομίας, που επιπλέον έχει πολύ μεγάλη κοινωνική αποδοχή.

Σήμερα παρά τη μεγάλη συζήτηση, η **στροφή στις ΑΠΕ καρκινοβατεί**, με μεγάλους κινδύνους υστέρησης στις υποχρεώσεις της χώρας στα θέματα της κλιματικής αλλαγής, γεγονός που και οικονομικούς κινδύνους συνεπάγεται και εντείνει την εξάρτηση της χώρας από τις συμβατικές πηγές ενέργειας, αλλά και αφήνει τη χώρα έκθετη απέναντι στην «τρόικα», περιορίζοντας και εγκλωβίζοντας τις ενεργειακές της επιλογές. Η επί σειρά ετών αδυναμία των προηγούμενων κυβερνήσεων να ανταποκριθούν στη βασική ευρωπαϊκή υποχρέωση για απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας, βάζοντας και τα σχετικά όρια στο πλαίσιο μιας πανευρωπαϊκής συζήτησης, οδήγησε στη σημερινή κατάσταση όπου οι απαιτήσεις της Τρόικας και Κομισιόν οδηγούν σε βίαιες και επικίνδυνες αλλαγές την περιβαλλοντική μεταρρύθμιση του ενεργειακού συστήματος της χώρας. Κάποια από τα σενάρια απελευθέρωσης, μάλιστα, απειλούν να ανατρέψουν το «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις ΑΠΕ» που η Ελλάδα εμπρόθεσμα κατέθεσε το καλοκαίρι στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Είναι προφανές ότι οποιοδήποτε σενάριο που εμπεριέχει ως λύση την εκμετάλλευση των λιγνιτικών κοιτασμάτων σε Δράμα και Ελασσόνα ή την πώληση λιγνιτικών μονάδων της ΔΕΗ σε ιδιώτες, εκτροχιάζει κάθε προσπάθεια βιώσιμης ανάπτυξης της χώρας μας και γιαυτό αποτελεί κόκκινη γραμμή για την ελληνική κοινωνία.

Με την απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας το Μάρτιο του 2011, και σε αντίθεση με τις σημερινές πρακτικές χειραγώγησης των τιμών ενέργειας η ρυθμιζόμενη αγορά μπορεί να εγγραφεί ένα **σταθερό επενδυτικό περιβάλλον για τις ΑΠΕ** και, σε συνδυασμό με και

με τη βιομηχανική πολιτική εξοικονόμησης ενέργειας, μπορεί να ενισχύσει τη βιώσιμη ανάπτυξη και να εξασφαλίσει το μακροπρόθεσμο όφελος των πολιτών και των παραγωγικών δυνάμεων αυτής της χώρας.

Έχοντας υπόψη αυτά τα δεδομένα η ΔΗΜΑΡ προτείνει:

- Τη θεώρηση ως ύστατης λύσης του σεναρίου ανταλλαγής μονάδων μεταξύ ΔΕΗ και αξιόπιστων ηλεκτροπαραγωγών. Και μόνο υπό την προϋπόθεση ύπαρξης αυστηρού χρονοδιαγράμματος απεξάρτησης της χώρας από το λιγνίτη και με ταυτόχρονο πρόγραμμα οικονομικοκοινωνικής και αναπτυξιακής αναπροσαρμογής των περιοχών εκμετάλλευσης του λιγνίτη.
- Τη διασφάλιση της αποκλειστικής ιδιοκτησίας του Δημοσίου στους μεγάλους Υδροηλεκτρικούς Σταθμούς
- Τη διασφάλιση της απρόσκοπτης ανάπτυξης των ΑΠΕ, εφαρμόζοντας κατ' ελάχιστον τα προβλεπόμενα στο 'ΕΣΔΑΠΕ', καθώς και τον αναπτυξιακό χαρακτήρα του ενεργειακού μας μοντέλου με τη δημιουργία δεκάδων χιλιάδων νέων πράσινων θέσεων εργασίας.
- Τη συμβολή στην ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος των Ελλήνων πολιτών, που δοκιμάζονται από την κρίση, μέσω της παροχής ισχυρών φορολογικών κινήτρων για δαπάνες εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια.

1γ. Την επιδίωξη της ανάπτυξης ενός εναλλακτικού πόλου οικονομικής δραστηριότητας, της Πράσινης Κοινωνικής Οικονομίας, δηλαδή έναν χώρο της οικονομίας που βρίσκεται ανάμεσα στον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα και στον οποίο διεξάγονται οικονομικές δραστηριότητες με κοινωνικούς σκοπούς και στόχους, δηλαδή δραστηριότητες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που παράγουν κοινωνικό και ατομικό όφελος. Η πράσινη κοινωνική οικονομία είναι μια εξελιγμένη μορφή κοινωνικής οικονομίας με μια κρίσιμη διπλή στόχευση: ενισχύει οικονομικά τους ασθενέστερους, εξασφαλίζοντας καλύτερους όρους προστασίας και βελτίωσης του περιβάλλοντος.

Η ΔΗΜΑΡ διεκδικεί τη μετάβαση σε μια νέα ποιότητα στην λειτουργία της οικονομίας και ειδικότερα στην λειτουργία της αγοράς, επιδιώκοντας την πραγματοποίηση του επόμενου βήματος, από την «ελεύθερη αγορά» στην «δημοκρατική αγορά». Το ζητούμενο, μετά την ανάδειξη των αγορών και των κεφαλαίων σε πανίσχυρους παράγοντες ρύθμισης του κοινωνικού γίγνεσθαι, είναι ο «εκδημοκρατισμός της οικονομίας». Αυτό σημαίνει θέσπιση νέων δικαιωμάτων για τους μικρούς και μεσαίους παραγωγούς και την κατοχύρωση της ισονομίας της πρόσβασης στα καταναλωτικά ακροατήρια, με περιορισμούς ή/και κατάργηση της διαφήμισης, με εισαγωγή φραγμών για προϊόντα με σπατάλη ενέργειας, με απόδοση προτιμησιακού καθεστώτος στα τοπικά προϊόντα.

Απαραίτητο συμπλήρωμα αυτής της νέας πολιτικής για την φύση που η ΔΗΜΑΡ προωθεί είναι η ενεργός συμμετοχή της κοινωνίας. Η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, σε συνεργασία με τους δήμους, τις οικολογικές οργανώσεις, τις πρωτοβουλίες της κοινωνίας πολιτών και τα εκατοντάδες κύτταρα των εθελοντικών ομάδων που εργάζονται για την προστασία της φύσης, μπορούν και οφείλουν να συνεργασθούν, δημιουργώντας μια κοινωνική συμμαχία για την Φύση και τον Πολιτισμό.

4.2.2 Δημόσια Διοίκηση-Δημόσιος τομέας

Τη βαθιά τομή στο χώρο του δημόσιου τομέα, με δημόσια διοίκηση που θα μετατραπεί από τροχοπέδη κάθε παραγωγικής προσπάθειας σε αποφασιστικό αρωγό της και με νέο ρόλο των απαραίτητων δημόσιων επιχειρήσεων.

Η μεταρρύθμιση, τεχνολογική, οργανωτική, διαδικασιών και πάνω απ' όλα νοοτροπίας, ήθους και επαγγελματισμού. Η εισαγωγή εμπειρογνωμοσύνης και διαφάνειας, η εκρίζωση της διαφθοράς, του κομματισμού, της ευνοιοκρατίας και της γραφειοκρατίας, πρέπει να αποτελούν κεντρικές πολιτικές.

Τα μέτρα δεν αρκεί να αποφασίζονται και να ψηφίζονται. Πρέπει κάποιος να τα εφαρμόζει και να τα υλοποιεί ώστε να αποδίδουν. Δεν υπάρχει στη σημερινή Ελλάδα τέτοιος διοικητικός μηχανισμός. Το σημαντικότερο είναι ότι **λείπει παντελώς το σύστημα ελέγχου σε όλα τα επίπεδα** (οικονομικό, ποιοτικών προδιαγραφών, εφαρμογής κοινοτικής νομοθεσίας, ιχνηλασιμότητας, κλπ). Χωρίς ένα σαφή, διαφανή, ενιαίο (όχι διεσπαρμένο σε διάφορες υπηρεσίες και Υπουργεία) και αποτελεσματικό ελεγκτικό μηχανισμό, οποιαδήποτε πολιτική, ακόμη και καλών προθέσεων, ακυρώνεται.

Η πλήρης μηχανοργάνωση και η επιβολή του διπλογραφικού συστήματος σε όλο τον δημόσιο τομέα αποτελεί πρωταρχική προϋπόθεση για στοιχειώδη λειτουργία και έλεγχο. Καμιά κυβέρνηση της τελευταίας 20ετίας δεν την έχει προωθήσει και υλοποιήσει μέχρι σήμερα.

Οι ανισότητες που υπάρχουν σε μισθούς και συντάξεις, οι αδιανόητες αδικίες, οι παραλογισμοί στην αξιολόγηση προσόντων και προσφοράς πρέπει να εκλείψουν. **Η ΔΗΜΑΡ είναι υπέρ του ενιαίου, εξορθολογισμένου μισθολογίου, στο οποίο θα πρέπει να ενσωματωθούν τα επιδόματα.** Πρέπει για όλους τους υπαλλήλους και λειτουργούς του δημοσίου, όσους και όσες αμείβονται από το ευρύτερο δημόσιο και τις εισηγμένες δημόσιες επιχειρήσεις να υπάρξει **πλαφόν δύο φορές το κατά κεφαλήν ΑΕΠ για τις συντάξεις (περίπου 45.000 ευρώ το χρόνο) και τέσσερις φορές το ΑΕΠ για τους μισθούς του δημόσιου τομέα (περίπου 90.000 ευρώ το χρόνο) – μηδενός/μιάς εξαιρουμένου/ης.**

Είναι κοινή διαπίστωση ότι χρειάζεται **μεταρρύθμιση του δημόσιου τομέα** προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά του. Η γενική πολιτική προσέγγιση και εξαγγελία της κυβέρνησης για κατάργηση ή και ενοποίηση Οργανισμών κινείται σε θετική κατεύθυνση. Καρκινοβατεί όμως η εφαρμογή και ένας μόνο φορέας στο διάστημα έχει καταργηθεί, στην όλη αυτή πορεία ελλοχεύει ο κίνδυνος η διαδικασία αυτή να γίνει όχημα κατάργησης «ενοχλητικών» Φορέων (βλ. συζήτηση για κατάργηση του Οργανισμού Αθήνας)

Οι αναδιαρθρώσεις με νέα επιχειρησιακά σχέδια, των μεγάλων Δημοσίων επιχειρήσεων πρέπει να προχωρήσουν. Αυτές δεν είναι δυνατόν να εξαντλούνται μόνο και μάλιστα εκ των προτέρων σε μειώσεις μισθών και προσωπικού, που και αυτές οφείλουν να αντιμετωπισθούν με αίσθημα κοινωνικής δικαιοσύνης. Οι αμοιβές σε όλες στις ΔΕΚΟ, από τον κλητήρα μέχρι τον διευθύνοντα σύμβουλο πρέπει να συνδέονται άμεσα με την ποιότητα του παρεχόμενου κοινωφελούς έργου. Πρέπει να υπάρχει αντιστοίχιση των μισθών με την εργασία που παράγεται. **Η ΔΗΜΑΡ έχει ταχθεί υπέρ της ανασυγκρότησης των επιχειρήσεων και όχι υπέρ του περιορισμού των υπηρεσιών που πρέπει να προσφέρουν στους πολίτες.** Με την έννοια αυτή είναι **ριζικά αντίθετη**

στην περικοπή του μισού δικτύου του σιδηροδρόμου για την εύκολη περικοπή ελλειμμάτων, πολύ περισσότερο όταν πρόκειται για τμήματα που πρόσφατα ανακαινίσθηκαν με κοινοτικά κονδύλια.

Από την άλλη, η ΔΗΜΑΡ εξέφρασε την αντίθεσή της με την οριζόντια παρέμβαση-περικοπή στους μισθούς των εργαζομένων στις 54 ΔΕΚΟ, πράξη που απειλεί με απορρύθμιση τη λειτουργία των επιχειρήσεων, πέραν από την προφανή και απαράδεκτη υποβάθμιση των βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων. Το πλαφόν, που η κυβέρνηση επέβαλε, θα στερήσει τις επιχειρήσεις από απαραίτητα κορυφαία στελέχη και το αυθαίρετο κατώφλι των μειώσεων θα οδηγήσει ευθέως σε μείωση των αποδοχών έως και 25%.

Η κυβέρνηση όφειλε στοιχειωδώς να παρουσιάσει σχέδιο αναδιάρθρωσης και προοπτικής για κάθε ΔΕΚΟ χωριστά, στο οποίο θα μπορούσε να εντάξει και την αντιμετώπιση των όποιων ακροτήτων, και των μισθολογικών. Ακόμη και για τη σκοπιμότητα ύπαρξης μερικών από αυτές. Για τη λειτουργία και αναδιάρθρωση και προοπτική των ΔΕΚΟ, αλλά για κάθε μια ξεχωριστά, μπορεί και πρέπει να γίνει ενδελεχής αναζήτηση. Γιατί ολόκληρη η ελληνική κοινωνία δεν είναι ικανοποιημένη. Αντ' αυτού, η κυβέρνηση προχώρησε ισοπεδωτικά και με γενικευμένες περικοπές, ερήμην επιχειρησιακών σχεδίων και προγραμμάτων αναδιάρθρωσης και αναδιοργάνωσης.

4.2.3 Αποκέντρωση -Αυτοδιοίκηση

Τη στρατηγική προσέγγιση της ΔΗΜΑΡ για σύγχρονη, αποτελεσματική, κοινωνικά χρήσιμη τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση, ανοιχτή στη κοινωνία και τους πολίτες, αυτοδύναμη και ανεξάρτητη.

Η ΔΗΜΑΡ θεωρεί απαραίτητη προϋπόθεση για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας την ολοκλήρωση της αποκέντρωσης πέρα από τον «Καλλικράτη». Θα στηρίξει όλες τις πρωτοβουλίες, ώστε η κεντρική διοίκηση να διατηρήσει την Άμυνα, την εξωτερική πολιτική και την ασφάλεια και να περιοριστεί στον επιτελικό της ρόλο στην οικονομία, την ανάπτυξη, την υγεία, την παιδεία.

Η ΔΗΜΑΡ θεωρεί απαραίτητη μια ισχυρή αυτοδιοίκηση και των δύο βαθμών με πόρους δικούς της, με εκχώρηση σ' αυτήν σημαντικού μέρους της ακίνητης περιουσίας του κράτους. Μια αυτοδιοίκηση στην υπηρεσία του πολίτη, η οποία θα ελέγχεται από την Δικαιοσύνη και όχι από τον κρατικό Γενικό Γραμματέα.

Η ΔΗΜΑΡ είχε διατυπώσει δημόσια την εκτίμησή της, η οποία παραμένει επίκαιρη, παρά την αλλαγή του τοπίου μετά τις εκλογές, για την κρίση που διαπερνά την ελληνική αυτοδιοίκηση(κρίση αντιπροσωπευτικότητας, πολιτικού προσανατολισμού και προγραμματικών επιλογών, κρίση αξιοπιστίας, διαφθοράς και διασπάθισης του δημόσιου χρήματος). **Θεωρεί αναγκαία τη δημιουργική ανασυγκρότηση του χώρου, με την παρουσίαση, πρώτα απ' όλα, ενός διαφορετικού υποδείγματος πρακτικής και συμπεριφοράς των αυτοδιοικητικών αρχών που αναδείχθηκαν με τη συμμετοχή και συμβολή των δυνάμεών της.**

Οι θέσεις της ΔΗΜΑΡ για το νέο θεσμικό πλαίσιο(Καλλικράτης), όπως άρχισε να εφαρμόζεται από τις αρχές του 2011 συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Η θέσπιση της περιφερειακής αυτοδιοίκησης και η καθιέρωση ισχυρών ΟΤΑ, αποτελούσε πάγια θέση της ανανεωτικής και δημοκρατικής αριστεράς.
- Η καθιέρωση των 7 γενικών διοικήσεων, η διατήρηση του αναχρονιστικού συστήματος της απόλυτης πλειοψηφίας του 65% στον πρώτο συνδυασμό καθώς και η αναπαραγωγή του δημαρχοκεντρικού συστήματος παίζουν αρνητικό ρόλο στην όποια προσπάθεια εκσυγχρονισμού της αυτοδιοίκησης και τροφοδοτούν τις πελατειακές σχέσεις και τα ενδεχόμενα αδιαφανών επιλογών.
- Η Αυτοδιοίκηση ακόμη παραμένει εγκλωβισμένη στην εξάρτηση της από την Κεντρική Διοίκηση όσο το ίδιο σύστημα των πόρων καθορίζεται απόλυτα από την κυβέρνηση και δεν συνδέεται με την λογική της φορολογικής αποκέντρωσης.
- Ο νέος νόμος κάνει πολύ σοβαρά βήματα, με την δημιουργία θεσμών που έχουν χαρακτήρα μορφών πραγματικής λαϊκής συμμετοχής, ενίσχυσης της συμμετοχής των πολιτών στην παραγωγή πολιτικών σε τοπικό επίπεδο και διαβούλευσης.
- Ο νέος νόμος λαμβάνει πολύ σοβαρά υπόψη του τα νέα φαινόμενα που αναπτύσσονται στις τοπικές κοινωνίες με την πολυπολιτισμικότητα και την έντονη μεταναστευτική παρουσία. Προσπαθεί να διαμορφώσει το πλαίσιο για πιο συστηματικές, καθορισμένες και δεσμευτικές διαδικασίες, όπως και προσπαθεί να περιορίσει το καθεστώς αδιαφάνειας που μέχρι σήμερα επικρατεί.
- Μια νέα δυναμική διαμορφώνεται στον χώρο που αφήνει αρκετά περιθώρια για νέες κατακτήσεις στο επίπεδο της ενδυνάμωσης του ρόλου των τοπικών κοινωνιών.

Στο αυτοδιοικητικό τοπίο της χώρας, μετά τις εκλογές του Νοεμβρίου «τίποτα δεν θα είναι πια ίδιο με το χθες». Η αυτοδιοίκηση μπορεί να διαδραματίσει ένα πολύ σοβαρό ρόλο στην αντιμετώπιση, σε τοπικό επίπεδο, των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης εφαρμόζοντας πολιτικές κοινωνικής αλληλεγγύης και οικονομικής ανακούφισης των νοικοκυριών.

4.2.3.1 Δήμοι.

Στο χώρο των Καλλικρατικών Δήμων παλιοί και νέοι δήμοι έχουν να αντιμετωπίσουν:

- την κατάρτιση νέων προϋπολογισμών, με δεδομένη την ανάγκη της περιστολής δαπανών και του εξορθολογισμού της διαχείρισης των περιορισμένων, πλέον πόρων.
- την οργάνωση από την αρχή των νέων Καλλικρατικών Δήμων,
- την σύσταση νέων νομικών προσώπων ή και κοινοφελών επιχειρήσεων,
- τη διασύνδεση των υφιστάμενων κτιριακών υποδομών με στόχο την καλύτερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση του πολίτη,
- την οργάνωση δομών ενίσχυσης της διαφάνειας και ανάπτυξης ενός ευρύτερου πνεύματος λαϊκής και κοινωνικής συμμετοχής και συναίνεσης,
- την καθιέρωση ποιοτικών και αντικειμενικών διαδικασιών για όλες τις υπηρεσίες που θα παρέχουν από εδώ και εμπρός οι νέοι φορείς.

Η ΔΗΜΑΡ προτείνει για **διαβούλευση και προβληματισμό στην Τοπική Αυτοδιοίκηση τις παρακάτω ιδέες:**

-Οι προϋπολογισμοί να έχουν έντονα κοινωνικό χαρακτήρα, χαρακτήρα ενίσχυσης της κοινωνικής αλληλεγγύης σε τοπικό επίπεδο. Δεν είναι η ώρα για την κατασκευή μεγαλύτερων ή μικρότερων έργων, πέρα από τη συντήρηση των υφιστάμενων υποδομών. Τώρα είναι η ώρα είτε της διεύρυνσης των κοινωνικών υποδομών, είτε της μεταφοράς ή και εξοικονόμησης πόρων για την ανακούφιση του οικογενειακού εισοδήματος και της τοπικής επαγγελματικής δραστηριότητας.

-Η τοπική αυτοδιοίκηση οφείλει να δημιουργήσει θεσμούς που να υπερβαίνουν το αμαρτωλό πελατειακό καθεστώς που επί χρόνια είχε καλλιεργηθεί. Θεσμούς ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και ενίσχυσης των αδύναμων, αυτών που κινδυνεύουν να βρεθούν στην ανεργία, αυτών που δυσκολεύονται να επιβιώσουν. Οι θεσμοί αυτοί μπορεί να είναι από τους απλούς μηχανισμούς αλληλεγγύης όπως τα κοινωνικά παντοπωλεία, φαρμακεία κλπ, αλλά ακόμα μπορεί να είναι θεσμοί ανταλλαγής δεξιοτήτων και προσόντων μεταξύ των πολιτών, όπως η δημοτική κουζίνα αλληλεγγύης, ή ακόμα περισσότερο θεσμοί που αποκαθιστούν την ηθική βάση στην λειτουργία του τραπεζικού συστήματος (πχ δημοτική ηθική τράπεζα για τους απειλούμενους από ανεργία κλπ)

-Η υποχρέωση στην αυτοδιοίκηση να αποκαταστήσει την αξιοπιστία της, εγκαθιστώντας συστήματα διοίκησης ολικής ποιότητας, αντικειμενικές διαδικασίες και αναλαμβάνοντας δεσμεύσεις εξυπηρέτησης των πολιτών, με την ανάπτυξη διαδικασιών και θεσμών λαϊκής και κοινωνικής συμμετοχής, δίνοντας αποφασιστικού χαρακτήρα αρμοδιότητες σε ευρύτερα κοινωνικά στρώματα (νέοι, επαγγελματιοβιοτέχνες κλπ), πιστοποιώντας συστήματα ενίσχυσης της διαφάνειας, όπως η καθιέρωση του απολογισμού ανά έργο, όπως ο εξορθολογισμός των δαπανών για την εκτέλεση έργων ή ακόμα η καθιέρωση του πόθεν έσχες ετήσια για ΟΛΟ το αιρετό σώμα και τους διευθυντές και υπαλλήλους των υπηρεσιών μέσω της σύνδεσης της φορολογικής δήλωσης όλων των πολιτών με τη λογική του πόθεν έσχες.

-Η Τοπική αυτοδιοίκηση πρέπει να κατασκευάσει νέους οργανισμούς εσωτερικών υπηρεσιών που να είναι σύγχρονοι, να ενισχύουν την αποτελεσματικότητα και να χτυπούν στην ρίζα της κάθε μορφή γραφειοκρατίας, με διευθύνσεις προγραμματικού χαρακτήρα, με πλήρη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και των δεξιοτήτων του, με την καθιέρωση του προσοντολόγιου και της περιγραφής εργασιών ανά τμήμα, γραφείο και διεύθυνση.

- Η επανεκτίμηση του ρόλου των νομικών προσώπων και των δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων. Αν χρειάζονται πλέον οι δημοτικές κοινωφελείς ή αν θα πρέπει όλες οι παράλληλες δραστηριότητες να αναπτυχθούν από αυτοτελή νομικά πρόσωπα. Είναι όμως σκόπιμο, όπου υπήρχαν ανώνυμες αναπτυξιακές εταιρείες αυτές να αξιολογηθούν, ώστε να κριθεί ποιες πρέπει να διατηρηθούν, γιατί μπορεί να επιτελέσουν σοβαρό αναπτυξιακό έργο.

- Η ενεργοποίηση και το έμπρακτο ενδιαφέρον της αυτοδιοίκησης να εμπλακεί στις δραστηριότητες της πράσινης ανάπτυξης με την μορφή της εξοικονόμησης πόρων, της δημιουργίας νέων βιώσιμων θέσεων εργασίας, της μείωσης του κόστους για την παροχή υπηρεσιών, της αξιοποίησης των φυσικών πόρων των περιοχών.

4.2.3.2 Περιφέρειες

Η ΔΗΜΑΡ στηρίζει αιρετές Περιφέρειες που θα έχουν ουσιαστικό και κυρίαρχο ρόλο στην αναπτυξιακή και κοινωνική διαδικασία των περιοχών τους. Με **κυρίαρχα τα**

περιφερειακά συμβούλια και όχι τους Περιφερειάρχες οι οποίοι θα διαιώνίζουν και θα αντιγράφουν το αποτυχημένο πρωθυπουργοκεντρικό σύστημα. Στηρίζει αιρετές Περιφέρειες που θα έχουν αρμοδιότητες αντίστοιχες με αυτές των υπολοίπων Ευρωπαϊκών Περιφερειών και δικούς τους πόρους. Περιφέρειες μη εξαρτώμενες από την κεντρική διοίκηση, μέσω του ΥΠΕΣΑΗΔ, αλλά με απευθείας εκχώρηση μέρους της υπάρχουσας φορολογίας.

Στον χώρο των αιρετών Περιφερειών, που μόλις άρχισαν να λειτουργούν και όπου η **διάκριση και μεταφορά εξουσιών παραμένει άτολμη και συγκεχυμένη, τα πολλαπλά προβλήματα είναι αδύνατον να ξεπεραστούν στο πρώτο δοκιμαστικό εξάμηνο**. Αν σε αυτά προστεθεί το μεγάλο θέμα της επανασύνδεσης και λειτουργικής ένταξης, μετά τις μετακινήσεις, αποσπάσεις και μετατάξεις, του μεγαλύτερου μέρους των υπαλλήλων στις νέες διοικητικές μονάδες, είναι βέβαιο ότι το 2011 δύσκολη και σχεδόν χαώδης κατάσταση θα επικρατεί στη λειτουργία των περιφερειών.

Οι Περιφέρειες χρειάζονται σημαντική **ενίσχυση στην τεχνογνωσία της αναπτυξιακής διαδικασίας και του Δημοκρατικού προγραμματισμού** ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στον σωστό σχεδιασμό και διαχείριση του υπολοίπου του ΕΣΠΑ και στην υλοποίηση του μειωμένου προγράμματος Δημοσίων επενδύσεων.

Είναι αναγκαία η **θεσμοθέτηση της υποχρεωτικής γνωμοδότησης του Περιφερειακού Συμβουλίου πριν εκτελεστούν από τα Υπουργεία έργα Περιφερειακής σημασίας** στα όρια κάθε Περιφέρειας, ώστε να πάψει ο πελατειακός σχεδιασμός των έργων και δράσεων.

Απαιτείται άμεσα ο **επαναπροσδιορισμός και η αποσαφήνιση για το ποιες αρμοδιότητες αποκεντρώνονται και ποιες αρμοδιότητες παραμένουν στην αποσυγκεντρωμένη και όχι αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση** με κριτήριο την εγγύτητα δηλαδή την εκχώρηση όλων των αρμοδιοτήτων που μπορούν να ασκήσουν οι περιφέρειες.

Χρειάζονται **σωστοί οργανισμοί εσωτερικής υπηρεσίας** προσαρμοσμένοι στις ιδιαιτερότητες κάθε περιφέρειας και όχι ο γενικός και γεμάτος λάθη οργανισμός, που εκπόνησε το ΥΠΕΣΑΗΔ.

Είναι αναγκαία η ενίσχυση για την χρήση των νέων τεχνολογιών που θα βοηθήσουν στην γρήγορη διεκπεραίωση των θεμάτων ιδιαίτερα στις νησιωτικές περιφέρειες, αλλά και ενιαία αντιμετώπιση των θεμάτων τόσο μέσα στα περιφερειακά διαμερίσματα όσο και στο σύνολο των Περιφερειών.

4.2.4 Φορολογική μεταρρύθμιση

Τη φορολογική μεταρρύθμιση, που συνίσταται στην αναλογική και προοδευτική συμβολή όλων των πολιτών, που πρέπει να περιλαμβάνει και τον **αρνητικό φόρο εισοδήματος για νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος**.

Τη λειτουργική ανασυγκρότηση των φοροεισπρακτικών μηχανισμών που είναι αναγκαία ώστε να αποκατασταθεί η φορολογική ισότητα και να αυξηθούν τα δημόσια έσοδα με την άμεση ενίσχυση των εισπρακτικών υπηρεσιών των ΔΥΟ, την αξιοποίηση της πείρας των μεθόδων και των τεχνικών-στην αυστηρότερη εκδοχή τους-των χωρών που έχουν

λύσει σε ικανοποιητικό βαθμό το πρόβλημα αυτό.. Τον ορισμό ποσοτικών στόχων για τη μείωση της παραοικονομίας, της φοροδιαφυγής και φοροκλοπής και της απώλειας εσόδων από φόρους.

Στην κατεύθυνση αυτή χρειάζεται επανεξέταση του συνόλου των φορολογικών ελαφρύνσεων από μηδενική βάση.

Την εξοικονόμηση πόρων μέσα από τον περιορισμό στο ελάχιστο του τερατώδους μηχανισμού μεταφοράς εισοδημάτων υπό τη μορφή κινήτρων, επιδοτήσεων, επιχορηγήσεων και φοροαπαλλαγών.

Ιδιαίτερες περιοχές αναζήτησης πόρων είναι:

- Η φορολόγηση της μεγάλης ακίνητης περιουσίας.
- Οι νέες φορολογικές διευθετήσεις, που θα προκύψουν μέσα από την επανατοποθέτηση των σχέσεων εκκλησίας και κράτους με τον αναγκαίο διαχωρισμό τους, η σε κάθε περίπτωση φορολόγηση της εκκλησιαστικής και μοναστηριακής περιουσίας και η κατάργηση της φοροαπαλλαγής των εμπορικών συναλλαγών.
- Οι μεγάλες περιουσίες που αποκτήθηκαν τα τελευταία είκοσι χρόνια. Ο αναδρομικός έλεγχος των περιουσιακών στοιχείων όσων διετέλεσαν βουλευτές, υπουργοί, πρωθυπουργοί, διοικητές και διευθύνοντες σύμβουλοι του δημοσίου, μέλη επιτροπών ανάθεσης δημοσίων έργων και δημοσίων προμηθειών, καθώς και των συζύγων και των συγγενών τους α' βαθμού από το 1981 μέχρι σήμερα. Η ψήφιση ειδικού νόμου με αναδρομική ισχύ, που θα καθιστά την απιστία σε βάρος του δημοσίου και τη φοροκλοπή διαρκή εγκλήματα, χωρίς παραγραφή, και θα θεσπίζει την αυτόματη άρση φορολογικού και τραπεζιτικού απορρήτου όλων όσων διαχειρίστηκαν δημόσιο χρήμα ή συμμετείχαν στην ανάθεση έργων ή προμηθειών. Δήμευση όλων των περιουσιακών στοιχείων, που η προέλευσή τους δεν μπορεί να δικαιολογηθεί.
- Ο αυστηρός έλεγχος όλων των μεταβιβάσεων ακινήτων, που πραγματοποιήθηκαν την τελευταία πενταετία προς συζύγους και συγγενείς α' βαθμού, για να αποκαλυφθούν κινήσεις απόκρυψης παράνομου πλούτου. Δήμευση περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάστηκαν, εφόσον η προέλευσή τους δεν μπορούσε να δικαιολογηθεί.
- Η αξιοποίηση της εμπειρίας χωρών της ΕΕ για την πληροφόρηση των ονομάτων όλων των ελλήνων, που έχουν κάνει καταθέσεις σε ελβετικές τράπεζες.
- Η θέσπιση νόμου που θα υποχρεώνει όλους του δημόσιους υπαλλήλους και τους ιδιοκτήτες μεγάλης ακίνητης περιουσίας να δηλώνουν τη συμμετοχή τους σε εξωχώριες (offshore) εταιρείες. Αυστηρός έλεγχος της προέλευσης της περιουσίας που δεν μπορεί να δικαιολογηθεί.
- Η πάταξη του λαθρεμπορίου καυσίμων και ο δραστικός περιορισμός του παραεμπορίου.
- Η αύξηση του ΦΠΑ στα είδη υπερπολυτελούς διαβίωσης πέραν του 23%, σε συνδυασμό με τη μείωση σε είδη διατροφής, ζωτικών στη διαβίωση, στο 6.5%.

4.2.5 Επανασχεδιασμός της ανάπτυξης. Εξοικονόμηση πόρων

Την ενίσχυση του αναπτυξιακού ρόλου του προϋπολογισμού. Αντί της περικοπής-φέτος η χώρα θα έχει το χαμηλότερο ΠΔΕ από το 2001 και έπειτα, ως ποσοστό του ΑΕΠ (3,7%)-, το ΠΔΕ πρέπει να ενισχυθεί και να αποκτήσει πολυετή χαρακτήρα. Ιδιαίτερο

βάρος αποκτά η αξιοποίηση των διαθέσιμων από τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία τα επόμενα τρία χρόνια. Η χώρα χάνει σημαντικό μέρος των κοινοτικών εισροών που της αναλογούν, ακυρώνοντας το όποιο θετικό αποτέλεσμα επίπονων δημοσιονομικών διαπραγματεύσεων για μικροποσά και μάλιστα με υψηλό διαπραγματευτικό τίμημα.

Την **αναπροσαρμογή του ΕΣΠΑ** καθώς και την εφαρμογή συστημάτων ουσιαστικής και όχι γραφειοκρατικής αξιολόγησης της αναπτυξιακής και της κοινωνικής αποτελεσματικότητας των δαπανών. Πρέπει να καταβληθεί εργώδης προσπάθεια για αύξηση της απορροφητικότητάς του (για το τέλος του 2010 αναμένονταν να φτάσει στο 15%. Απομένουν πέντε χρόνια ακόμη και ενώ τα κονδύλια του ΕΣΠΑ για την ενίσχυση των κοινωνικών δράσεων παρουσιάζουν μέσο σταθμικό όρο συνολικής απορρόφησης μόνο 7,3%). Αναπτυξιακοί άξονες προτεραιότητας θα μπορούσαν να ήταν η ενίσχυση της πράσινης οικονομίας, του πολιτιστικού-τουριστικού συμπλέγματος, της ποιοτικής αγροτικής παραγωγής με πρωταρχική φροντίδα την στήριξη της εργασίας.

Την **διεύρυνση των περιθωρίων για περικοπές σε μέσα και οπλικά συστήματα**. Κάτω από την πίεση της οικονομικής κατάστασης της χώρας, οι αμυντικές δαπάνες εμφανίζουν τα τελευταία χρόνια σταθερή μείωση. Γιαυτό και αίσθηση αποτελεί το γεγονός ότι τα εξοπλιστικά προγράμματα του ΥΕΘΑ προβλέπονται αυξημένα το 2011 (σε ταμειακή βάση) κατά 100 εκατ. Επανεξέταση κάθε παραγγελίας νέων οπλικών συστημάτων. Υπάρχουν ακόμη δυνατότητες για ουσιαστικές περικοπές σε εξοπλισμούς, που δεν εξυπηρετούν την αμυντική θωράκιση της χώρας, αλλά εντάσσονται στους σχεδιασμούς του ΝΑΤΟ.

Την **αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του δημοσίου**. Είναι αδιανόητο η χώρα να έχει οδηγηθεί στη σημερινή κρίσιμη κατάσταση και την ίδια περίοδο να έχει παραδοθεί σε καταπατητές, σε επιτήδειους εκμεταλλευτές και στη φθορά και απαξίωση δημόσιας ακίνητης περιουσίας. Η καταγραφή και αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας, συμπεριλαμβανομένης και της εκποίησης αστικών ακινήτων, είναι μια επιλογή ορθολογισμού, αλλά και δικαιοσύνης ιδίως στις σημερινές δραματικές συνθήκες.

Τον σχεδιασμό ειδικών πολιτικών που να λαμβάνουν υπόψη τους τις ιδιαιτερότητες του νησιωτικού χώρου. Η «**νησιωτικότητα**» επηρεάζει – καθορίζει το πρότυπο ανάπτυξης, που μπορούν να υιοθετήσουν τα νησιά ώστε να έχουν ανταγωνιστικές δραστηριότητες. Είναι απαραίτητη η επεξεργασία και εφαρμογή εθνικής στρατηγικής για τα νησιά σε συνεργασία με εθνικούς και περιφερειακούς φορείς, καθώς και η επεξεργασία **ευρωπαϊκής νησιωτικής πολιτικής** με στόχο την υιοθέτηση ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής πολιτικής, ενόψει του σχεδιασμού των διαρθρωτικών πολιτικών της νέας περιόδου(2014-20).

4.2.6 Ορθολογική χρήση και εξοικονόμηση της ενέργειας

Την αναγκαιότητα της **αλλαγής ενεργειακού προτύπου**, που συνδυάζεται με την επίτευξη των τριών 20% (ΑΠΕ, εξοικονόμηση, μείωση του διοξειδίου του άνθρακα). Η

ΔΗΜΑΡ υποστηρίζει τη μονομερή, εκ μέρους της ΕΕ, υιοθέτηση του στόχου για **30-30-30, έως το 2020** και ζητά από την κυβέρνηση να το υποστηρίξει.

Οι θετικές επιπτώσεις της εξοικονόμησης ενέργειας και της εκμετάλλευσης των ΑΠΕ στην αύξηση της απασχόλησης, στον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό του παραγωγικού συστήματος και στην ποιοτική και βιώσιμη ανάπτυξη δεν αμφισβητούνται. Επιπλέον αυτή η βιομηχανική δραστηριότητα παρουσιάζει «αντικυκλικό» χαρακτήρα. Αυτός ο βιομηχανικός τομέας, αποτελεί ατμομηχανή σημαντικής οικονομικής ανάκαμψης και σε αρκετές χώρες έγινε «άνυσμα» για τον μετασχηματισμό, σε βιώσιμη κατεύθυνση, του παραγωγικού συστήματος.

Η πρόκληση αυτή φέρνει στην επιφάνεια προβλήματα στρατηγικής θεώρησης, ώστε να μην μετασχηματισθεί η ενεργειακή εξάρτηση σε εξάρτηση από ενεργειακές τεχνολογίες για την εκμετάλλευση του διάχυτου στη χώρα πλούτου των ΑΠΕ. Πρόκειται για προβλήματα που σχετίζονται:

- με τη διαμόρφωση κανόνων και προτύπων, που από τη μια θα ισχύουν για όλη την επικράτεια και από την άλλη θα διασφαλίζουν συμμετοχή και ρόλους στις ισχυρές πλέον αυτοδιοικήσεις για την καλύτερη προσαρμογή των επιλογών στο τοπικό περιβάλλον και στις ανάγκες της περιοχής.

- με τη δικαιότερη ανακατανομή του ενεργειακού πλούτου της χώρας.

- με την αναγκαιότητα αντιμετώπισης υποδομών, που δεν είναι μόνο υλικές όπως η επείγουσα αλλαγή της αρχιτεκτονικής του συστήματος μεταφοράς και διανομής της ηλεκτρικής ενέργειας που υποχρεώνει η διάχυτη παραγωγή από ΑΠΕ, αλλά και υποδομές, όπως οι επενδύσεις σε έρευνα και καινοτομία που είναι αναγκαίες, ώστε η ενέργεια από ΑΠΕ να γίνει ανταγωνιστική με εκείνη από παραδοσιακές πηγές. Έτσι που η επιδότηση, που προκύπτει από την συνεισφορά του συνολικού πληθυσμού της χώρας, να μην γίνει αβάσταχτη για τον ίδιο.

Εκείνο που θα έπρεπε να προωθηθεί άμεσα – μια και η ενέργεια χρησιμοποιείται στην Ελλάδα σπάταλα – σε συνδυασμό με το πρόγραμμα των ΑΠΕ, είναι ένα **«Εθνικό Πρόγραμμα για την ορθολογική χρήση και την εξοικονόμηση της ενέργειας»**, που θα συνέβαλε να μειωθεί η κατανάλωση ενέργειας στη χώρα κατά 25% Μτιπ, σε σχέση με την τάση κατανάλωσης το 2020. Αυτή η επιλογή θα οδηγούσε στη **δημιουργία πολλών δεκάδων χιλιάδων θέσεων εργασίας** –προσθετικές στις αντίστοιχες χιλιάδες των ΑΠΕ– μέχρι το 2020, μια και η εξοικονόμηση είναι έντασης εργασίας και με τεχνολογίες που σε μεγάλο βαθμό μπορούν να παραχθούν στην χώρα.

Παράλληλα με αυτό θα βιάδιζε και το σχέδιο των ΑΠΕ, με τριπλό όφελος:

- Μείωση του συνολικού κόστους του 20%, μια και το συνολικό μέγεθος αναφοράς θα ήταν μικρότερο.

- Εξοικονόμηση πόρων για έρευνα και καινοτομία σε αυτό τον τομέα, μια και αυτές οι τεχνολογίες, στην τεράστια πλειοψηφία τους, είναι εισαγόμενες και έντασης κεφαλαίου.

- Διασφάλιση των προϋποθέσεων για την παραγωγή των πιο προσαρμόσιμων στη χώρα τεχνολογιών και την δυνατότητα πραγματικού εκσυγχρονισμού του παραγωγικού συστήματος της χώρας και μιας πιο ουσιαστικής απασχόλησης.

4.2.7 Αναπροσανατολισμός παραγωγής και υπηρεσιών

Την αντιμετώπιση του υπέρογκου ελλείμματος του ισοζυγίου συναλλαγών και του εμπορικού ισοζυγίου (σταθερά αρνητική πρωτιά στην ΕΕ). Το έλλειμμα αυτό αντανακλά δομικά προβλήματα ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας. Η χώρα παράγει προϊόντα και υπηρεσίες που δεν καταναλώνονται ούτε στο εσωτερικό και αντιθέτως συνεχώς εισάγει άλλα ή ομοειδή. Αυτό σημαίνει είτε λαθεμένες επιλογές παραγωγικών προτύπων είτε υψηλό κόστος παραγωγής. Τραγική συνέπεια είναι ότι διαρκώς επιχειρήσεις κλείνουν και η ανεργία εκτινάσσεται στα ύψη.

Την πολιτική επιλογή, που πρέπει να εστιάζεται πρώτα απ' όλα στον εντοπισμό των τομέων παραγωγικής δραστηριότητας που είναι σε θέση να αποτελέσουν πόλους ανάπτυξης για τη χώρα ή εστίες συγκριτικού πλεονεκτήματος μέσω παραγωγικών και τεχνολογικών εξειδικεύσεων που ταυτόχρονα θα σέβονται το περιβάλλον. Στη στοχευμένη στήριξη μικρών νέων εξωστρεφών επιχειρήσεων. Στις γενναίες επενδύσεις στην παιδεία, στην επιστημονική έρευνα, στην στήριξη της πλήρους απασχόλησης, στη σταθερή και ποιοτική εργασία και με ικανοποιητικούς μισθούς.

Την υποχρέωση της χώρας να στηρίξει την επιχειρηματικότητα, να δώσει τη μάχη της ανταγωνιστικότητας στο πεδίο της καινοτομίας και της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών, που ενσωματώνουν τεχνολογικό προβάδισμα και υψηλή προστιθέμενη αξία. Να σχεδιάσει και να διασφαλίσει τις αναγκαίες υποδομές. Να συνδράμει νέες και καινοτόμες μεθόδους οργάνωσης αλληλέγγυων και συμμετοχικών επιχειρήσεων. Να ενθαρρύνει τις ομάδες παραγωγών και της συλλογικής επιχειρηματικής δράσης των νέων, που μπορούν να επινοούν και να προσφέρουν νέα προϊόντα, ικανά να κερδίσουν μια θέση στις διεθνείς αγορές.

-Τον σχεδιασμό μιας πολιτικής μεσοπρόθεσμης απόδοσης για τον Τουρισμό που να περιλαμβάνει:

Άμεση σύνδεση του Τουρισμού με τις ανάγκες προστασίας του περιβάλλοντος (έργα βελτίωσης του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής στις τουριστικές περιοχές, σαφής καθορισμός χρήσεων γης και αυστηρών όρων δόμησης για τουριστικές εγκαταστάσεις, τήρηση των ορίων της φέρουσας ικανότητας των περιοχών, προτεραιότητα στην ανάπτυξη όσων εναλλακτικών μορφών τουρισμού έχουν περιορισμένο περιβαλλοντικό κόστος, απαγόρευση της τουριστικής δόμησης στις ήδη κορεσμένες τουριστικές περιοχές)

Προτεραιότητα στην ανάπτυξη πολιτιστικού τουρισμού και στην ενσωμάτωση στο τουριστικό προϊόν της χώρας των πολιτιστικών στοιχείων της κάθε περιοχής

Ανακούφιση των τουριστικών περιοχών με την επίτευξη της δημιουργίας των αναγκαίων έργων γενικής υποδομής και την εφαρμογή προγραμμάτων ανάπλασης των φορτισμένων τμημάτων τους

Προσαρμογή της διαφημιστικής παρουσίας της χώρας στο εξωτερικό στα πορίσματα ερευνών αγοράς και σχεδίων μάρκετινγκ

Σύνδεση της παραγωγής των άλλων παραγωγικών τομέων, και ιδιαίτερα των προϊόντων του πρωτογενούς τομέα, με τον Τουρισμό

Αναθεώρηση της τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης

Σε βραχυπρόθεσμο επίπεδο, η χώρα θα πρέπει να υπερβεί τις κοντόφθαλμες συγκρούσεις φορέων και αρμοδιοτήτων και να θέσει σε εφαρμογή ένα στοχευμένο

Σχέδιο Διαχείρισης Κρίσης, που να την βάλει και πάλι στην καρδιά των αγορών του Τουρισμού, και που να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, αποτελεσματικά μέτρα στήριξης της Απασχόλησης.

-Την ιδιαίτερη συντονισμένη προσπάθεια, μέσα και από σειρά κινήτρων που πρέπει να καταβληθεί για την **ενίσχυση της ναυτιλίας και την στροφή σε ελληνικά πληρώματα**, αλλά κυρίως προς την ενθάρρυνση του εκσυγχρονισμού του ναυπηγοεπισκευαστικού κλάδου με την συμμετοχή του ελληνικού εφοπλιστικού κεφαλαίου. Όταν «κτίζεται» μεγάλος αριθμός νέων πλοίων από έλληνες εφοπλιστές σε γειτονική χώρα, είναι αδιανόητο να μην καταβάλλεται καμία απολύτως στοχευμένη πρωτοβουλία για την προσέλκυσή τους στη χώρα μας.

-Την **ενίσχυση της ελληνικής αμυντικής βιομηχανίας**, για τη μείωση της εξάρτησης της χώρας μας από τους μεγάλους κατασκευαστές σύγχρονων οπλικών συστημάτων, αλλά και για τη δημιουργία ενός πεδίου εφαρμογής καινοτομιών.

-Τη **διαμόρφωση ενός ισχυρού πυλώνα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα υπό τον έλεγχο του δημοσίου**, που θα περιλαμβάνει την Εθνική, όπου το δημόσιο επανακτά το κρίσιμο πακέτο μετοχών για τον ουσιαστικό έλεγχό της, και τις λοιπές τράπεζες δημόσιου συμφέροντος ΑΤΕ, ΤΤ, και Ταμείο παρακαταθηκών και δανείων Στόχος η εξασφάλιση της ομαλής ροής του χρήματος και της χρηματοδότησης της οικονομίας, η συμπίεση των επιτοκίων.

Διευκόλυνση με νομοθετική ρύθμιση, της επέκτασης του θεσμού των συνεταιριστικών τραπεζών.

Προώθηση νέου θεσμικού πλαισίου **εποπτείας και ελέγχου του τραπεζικού** και γενικότερα **του χρηματοοικονομικού συστήματος** στη βάση του κοινωνικού ελέγχου για την προστασία του οικονομικού συστήματος και του πολίτη.

-Την ουσιαστική **στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων**, με ενίσχυση για απρόσκοπτη ροή της χρηματοδότησής τους, με νομοθετική κατάργηση των καταχρηστικών πρακτικών και χρεώσεων των τραπεζών, με οργάνωση και έλεγχο του τομέα παροχής υπηρεσιών, με συλλογική συμμετοχή τους στις κρατικές προμήθειες.

Σημαντικές χρηματοδοτήσεις πρέπει, επίσης, να στραφούν από το τρέχον ΕΣΠΑ για την ενίσχυση του εξαγωγικού προσανατολισμού τους και τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων τους.

-Το **άνοιγμα όλων των κλειστών επαγγελμάτων**. Είναι προφανές ότι οι νομοθετικές ρυθμίσεις και διατάξεις που θα αφορούν το κάθε επάγγελμα ξεχωριστά απαιτούν την ιδιαίτερη εξέτασή τους.

4.2.8 Αγροτική ανάπτυξη

Την πρωταρχική κρατική μέριμνα για την οργάνωση και ανάπτυξη **στοχευμένης πολιτικής γης**, με σαφή καθορισμό των χρήσεων γης σε όλη την επικράτεια, με

στόχο τη διατήρηση της αγροτικής γης και την περιβαλλοντική της προστασία. Στην κατεύθυνση αυτή προτείνουμε :

-Ριζική αναδιάρθρωση του τρέχοντος και μελλοντικού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης με μεταφορά/ενίσχυση των πόρων του για τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας, των μεταποιητικών μονάδων αλλά και των δικτύων εμπορίου και διακίνησης αγροτικών αγαθών, ώστε να προωθηθούν κατά προτεραιότητα οι επενδύσεις, η καινοτομία, τα νέα παραγωγικά συστήματα, η αποτελεσματική προστασία του αγροτικού περιβάλλοντος.

-Επιδίωξη της **πολυλειτουργικότητας της υπαίθρου**, με έμφαση στην προστασία και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον αγροτικό τομέα, την περιφερειακή ισορροπία, την εξωστρέφεια της αγροτικής παραγωγής, την ενίσχυση των συνεργιών με άλλες πολιτικές (περιβάλλοντος, διαρθρωτικές, τουρισμού, μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις, εμπορίου, καταναλωτή κλπ).

-Στήριξη του γεωργικού εισοδήματος με αναβάθμιση και προώθηση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων, των προϊόντων προέλευσης, των βιολογικών και των μη γενετικά τροποποιημένων οργανισμών και της μεταποίησής τους, καθώς και με την εξασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων με ένα ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό σύστημα ελέγχων και ιχνηλασιμότητας των αγρο-διατροφικών προϊόντων.

-Προώθηση ενιαίου σήματος ποιότητας με πολύ υψηλές προδιαγραφές με βάση τη ζήτηση σε ευρωπαϊκή και διεθνή ποιοτική αγορά για όλα τα ελληνικά προϊόντα που θα συγκεντρώνουν αυτές τις δυνατότητες με ειδική μέριμνα για την αποτροπή ελληνοποίησης υποβαθμισμένων προϊόντων από τρίτες χώρες.

-Παραχώρηση καλλιεργήσιμων γαιών του δημοσίου, έναντι συμβολικού τιμήματος, σε ακτήμονες και μη αγρότες, για τη δημιουργία νέων παραγωγικών μονάδων και ένταξη αυτής της πρωτοβουλίας στο πλαίσιο της ανάπτυξης της τοπικής, αειφόρου αγροτικής παραγωγής μικρής κλίμακας, μία πολιτική η οποία ήδη συζητείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εν όψει της αναθεώρησης της ΚΑΠ.

-Αποτροπή με αντικίνητρα των αλόγιστων αλλαγών κυρίως σε γη υψηλής παραγωγικότητας για καλλιέργεια βιοκαυσίμων και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών

-Στοχευμένη και συνεπή ενίσχυση της ποιοτικής, και με προδιαγραφές που σέβονται το περιβάλλον αλλά και τα ίδια τα ζώα, κτηνοτροφίας και των προϊόντων της, κύριας πηγής εισοδήματος αγροτικού πληθυσμού, ιδίως σε περιοχές όπου δεν υπάρχουν άλλες πηγές απασχόλησης και διαθέτουν δυνατότητες ανάδειξης πολλών συγκριτικών μας πλεονεκτημάτων, ώστε να ανατραπεί η μεγάλη εξάρτηση της χώρας από αντίστοιχες εισαγωγές.

-Κατάργηση όλων των προνομίων που έχουν οι υπάρχοντες αγροτικοί συνεταιρισμοί με πρώτο στόχο την διάλυση όλων των συνεταιρισμών «σφραγίδα» και διαχειριστικός έλεγχος τόσο στους πρωτοβαθμίους όσο και στους δευτεροβάθμιους και τριτοβάθμιους (ειδικά στην ΠΑΣΕΓΕΣ) με τελικό στόχο την εξυγίανση και πλήρη ανασυγκρότηση των αγροτικών συνεταιρισμών, ώστε να μετατραπούν σε πραγματικά επιχειρηματικούς φορείς όλων των αγροτών και να μην λειτουργούν ως το «μακρύ χέρι του Κράτους». Την προώθηση της συμβολαιακής γεωργίας και της οργάνωσης των αγροτών σε ομάδες παραγωγών.

-Ενθάρρυνση με κίνητρα της συνεργασίας, επικοινωνίας, αλληλεπίδρασης παραγωγών – καταναλωτών και των αντίστοιχων οργανώσεών τους για ομαλότερη και βελτιωμένη παραγωγή προς όφελος και των δύο πλευρών.

-Εκπόνηση ειδικών προγραμμάτων έργων υποδομής, όπως αναδασμοί, αρδευτικά, οδοποιΐας που θα συμβάλλουν στη μείωση του κόστους παραγωγής.

-Πρώτηση της έρευνας στον Αγροτικό τομέα, ιδιαιτέρως της εφαρμοσμένης στη δενδροκομία, λαχανοκομία, κτηνοτροφία, κλπ και ενίσχυση των πολιτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης του αγροτικού πληθυσμού ιδιαιτέρως με προγράμματα ανταλλαγών για επικοινωνία με καλές πρακτικές.

-Θέσπιση αποτελεσματικού συστήματος διαχείρισης των κρίσεων με μέτρα ασφάλισης της παραγωγής και του αγροτικού εισοδήματος, με γενναία στήριξη από κυρίως κοινοτικούς αλλά και εθνικούς πόρους.

4.2.9 Απασχόληση

Την επανατοποθέτηση της εργασίας στο κέντρο της πολιτικής πρακτικής. Είναι αναγκαίος ένας ευρύτατος δημόσιος διάλογος για **ανάδειξη και υπεράσπιση από το σύνολο του κοινωνικού σώματος πολιτικών που βρίσκονται ακριβώς στον αντίποδα της πλήρους απορρύθμισης των εργασιακών σχέσεων που ακολουθεί η κυβέρνηση.**

Η επισφαλής εργασία, η μερική απασχόληση, η εξατομίκευση της σχέσης εργασίας, η επιχειρηματοποίηση της κοινωνικής ρύθμισης της εργασίας - και μάλιστα σε μια χώρα στην οποία η τεράστια πλειοψηφία δουλεύει σε επιχειρήσεις με λιγότερους από δέκα εργαζόμενους-, η κατεδάφιση της νομοθεσίας για την προστασία στο εργασιακό περιβάλλον, η αυξημένη δυσκολία (με τη νέα νομοθεσία) για τον εργαζόμενο να προσφύγει στην κανονική δικαιοσύνη αποτελούν τις υλικές ψηφίδες της διαδικασίας λεηλασίας της αξιοπρέπειας του/της εργαζόμενου/ης.

Η ΔΗΜΑΡ διεκδικεί:

-Αξιοπρεπή απασχόληση για όλους/ες, καθώς και εργασιακές σχέσεις με συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας, για τους εργαζόμενους, Έλληνες και μετανάστες. Μόνο οι προϋποθέσεις αυτές διαμορφώνουν όρους δημιουργικής και υπεύθυνης πλήρους απασχόλησης, που ευνοούν τη συλλογικότητα, τη συνεργασία, την ανάληψη ευθυνών και την αλληλεγγύη.:

-Προγράμματα κατάρτισης που να μην είναι φάμπρικα απορροφητικότητας κοινοτικών πόρων, αλλά που να δίνουν αληθινές γνώσεις, χρήσιμες για να αναλάβουν οι καταρτιζόμενοι/ες τις νέες θέσεις εργασίας - όταν αυτές δημιουργηθούν.

4.2.10 Κοινωνικό Κράτος

Η ΔΗΜΑΡ τάσσεται υπέρ ενός κοινωνικού κράτους ικανού, αποτελεσματικού και ευαίσθητου στις διαφορετικές ταυτότητες των πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό διεκδικούμε ένα νέο κοινωνικό κράτος δικαίου **χωρίς ευνοημένους και αποκλεισμένους, χωρίς προνομιούχους και ξεχασμένους, χωρίς ευγενή και λαϊκά ταμεία, με ίσα κοινωνικά δικαιώματα για όλους και όλες.** Ένα κοινωνικό κράτος ικανό: που να διασφαλίζει στις παλιές και καινούργιες μειονότητες δικαιώματα, υπηρεσίες και αγαθά που να είναι ανάλογα με την τεράστια συνεισφορά που δίνουν στον εθνικό πλούτο. **Ένα κοινωνικό κράτος αποτελεσματικό: που να μειώνει τη φτώχεια και να αναδιανέμει πόρους εκεί που υπάρχει ανάγκη, αντί να αναπαράγει τις κοινωνικές ανισότητες.** Ένα κοινωνικό κράτος βιώσιμο: χωρίς αλόγιστες σπατάλες.

Συγκεκριμένα μέτρα σε συγκεκριμένους τομείς:

-Η **μεγάλη αύξηση της ανεργίας πλήττει δυσανάλογα τις παραγωγικές ηλικίες και τους «αρχηγούς νοικοκυριού»**. Το προνοιακό επίδομα μακροχρόνιας ανεργίας έχει τόσο αυστηρές προϋποθέσεις που χορηγείται τελικά στο 0,5% των μακροχρόνια ανέργων, γιατί και είναι αναγκαία η κινητοποίηση του Υπουργείου Εργασίας, του ΟΑΕΔ και όλων των αρμόδιων φορέων για την επέκταση του επιδόματος αυτού στους μακροχρόνια ανέργους ανεξαρτήτως ηλικίας, καθώς και στους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας, αρκεί να πληρούν κάποιες λογικές προϋποθέσεις χαμηλού εισοδήματος.

-Η **φτώχεια των παιδιών** είναι πιο διαβρωτική από τη φτώχεια των μεγάλων: φορτώνει τη ζωή τους με σωρευτικές μειονεξίες, σημαδεύει την υγεία τους, τις επιδόσεις τους στο σχολείο, μειώνει την πιθανότητά τους να σπουδάσουν, περιορίζει τις προοπτικές τους στην αγορά εργασίας. Γιαυτό και είναι αναγκαία η σταδιακή αντικατάσταση των εντελών άνισων και πολυάριθμων οικογενειακών και πολυτεκνικών επιδομάτων από ένα ενιαίο επίδομα παιδιού, το οποίο θα καταβάλλεται από το πρώτο παιδί.

-Η στεγαστική πολιτική στη χώρα μας ευνοεί την ιδιόκτητη κατοικία. Το ίδιο και η φορολογική πολιτική. Σε συνθήκες μείωσης εισοδημάτων αλλά όχι ενοικίων, ο ρόλος των επιδομάτων κατοικίας μπορεί να είναι καθοριστικός για την καταπολέμηση της φτώχειας. Γιαυτό και απαιτείται ο **ανασχεδιασμός του επιδόματος ενοικίου σε μη ανταποδοτική βάση, ώστε να ωφελούνται και οι φτωχές οικογένειες που σήμερα δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας του ΟΕΚ**.

-Η επιδοματική πολιτική για τα ΑμΕΑ είναι ένα από τα χειρότερα παραδείγματα του σημερινού συστήματος πελατειακών παροχών Δεκάδες επιδόματα, με πολύ μεγάλες διαφορές μεταξύ τους, ακόμη και όταν πρόκειται για την ίδια αναπηρία (π.χ. επίδομα τυφλών εργαζομένων ή φοιτητών 310 ευρώ το μήνα, επίδομα τυφλών δικηγόρων ή επιστημόνων 609 ευρώ το μήνα). Γιαυτό και είναι δίκαιη η **ενοποίησή τους σε ένα νέο επίδομα αναπηρίας, το ύψος του οποίου θα μεταβάλλεται ανάλογα με τις ανάγκες κάθε μορφής αναπηρίας όχι ανάλογα με την ισχύ της κάθε ομάδας πίεσης**.

-Το προηγούμενο σύστημα συντάξεων αναδιένεμε πόρους και δικαιώματα αλλά στην αντίθετη κατεύθυνση: ευνοούσε τους πλούσιους σε βάρος των φτωχών, τους ελεύθερους επαγγελματίες σε βάρος των μισθωτών, τους εργαζόμενους του Δημοσίου σε βάρος των εργαζομένων του ιδιωτικού τομέα, όσους ήταν κοντά στην ηλικία συνταξιοδότησης σε βάρος των νέων ασφαλισμένων – και κυρίως ευνοούσε τη σημερινή γενεά φορτώνοντας δυσβάστακτα βάρη στις επόμενες. Γιαυτό και είναι **αναγκαία η ενοποίηση του συστήματος συντάξεων, η πλήρης κατάργηση όλων των κοινωνικών πόρων, στήριξη του εισοδήματος όλων των ηλικιωμένων, ανεξαρτήτως ασφαλιστικού ταμείου ή επαγγελματικού κλάδου**. Σε κάθε περίπτωση η βασική σύνταξη (που χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό, σύμφωνα με τη νέα ασφαλιστική νομοθεσία) πρέπει να καταβάλλεται σε κάθε πολίτη που συμπληρώνει τα 65 έτη χωρίς άλλες προϋποθέσεις και με πλήρη προστασία αυτών των συντάξεων από τον πληθωρισμό.

-Οι εισοδηματικές ενισχύσεις από μόνες τους δεν αρκούν. Για την αποτελεσματική λειτουργία του κράτους πρόνοιας, οφείλουν να συνοδεύονται από ένα ολοκληρωμένο πλέγμα κοινωνικών υπηρεσιών. Γιαυτό και είναι αναγκαίο ένα πλήρες δίκτυο παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών σε κάθε δήμο της χώρας, διαθέσιμο σε όλες τις οικογένειες που τους χρειάζονται. Απαραίτητη και η **διασφάλιση της αναβάθμισης των δομών προστασίας ηλικιωμένων και ατόμων με αναπηρίες** καθώς και η συστηματική

υποστήριξη του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι», βρεφονηπιακών σταθμών, ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ).

-Κανένα σύστημα κοινωνικής προστασίας δεν μπορεί να λειτουργήσει σωστά ως δίκτυ προστασίας ενάντια στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, χωρίς ένα ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, που να συνδυάζει την οικονομική ενίσχυση των ευπαθέστερων ομάδων του πληθυσμού με την κατάρτιση ατομικών σχεδίων δράσης με στόχο την επιστροφή στην απασχόληση και την κοινωνική επανένταξη των δικαιούχων. Είναι γνωστό ότι τέτοια προγράμματα εφαρμόζονται σε εθνικό επίπεδο σε 23 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και σε τοπικό επίπεδο στις υπόλοιπες τρεις. Η πρόταση για τον προσεκτικό **σχεδιασμό και την σταδιακή εφαρμογή ενός προγράμματος ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος** σε εύλογο χρονικό διάστημα είναι ξεκάθαρη.

-Η ιδιότητα του πολίτη πρέπει να εξασφαλίζει εγγυημένη πρόσβαση σε ένα σύνολο βασικών κοινωνικών δικαιωμάτων, όπως το δικαίωμα στην υγεία, τη στέγαση και την παιδεία, ανεξαρτήτως του σε ποια επαγγελματική κατηγορία ανήκει κάποιος ή πόσα ένσημα έχει. Η επέκταση των δικαιωμάτων αυτών σε μετανάστες, οι οποίοι πληρούν ορισμένες βασικές προϋποθέσεις (όπως για παράδειγμα η μακρόχρονη διαμονή στη χώρα μας) θα μπορούσε να δράσει ανασταλτικά στον κοινωνικό αποκλεισμό που οι άνθρωποι αυτοί αντιμετωπίζουν. Ακόμη και σε μετανάστες χωρίς χαρτιά η παροχή επείγουσας κοινωνικής βοήθειας και υγειονομικής περίθαλψης είναι επιβεβλημένη, ως συμμόρφωση στις στοιχειώδεις υποχρεώσεις κάθε κοινωνίας που θέλει να λέγεται πολιτισμένη, λόγω της απουσίας ενός στέρεου και αποτελεσματικού συστήματος για τη νομιμοποίησή τους.

4.2.11 Μειονότητα στη Θράκη

Παρά το γεγονός ότι μετά το 1990 – οπότε αργοπορημένα με καθυστέρηση 16 ετών ξεκίνησε η μεταπολίτευση στο χώρο της μειονότητας – η κατάσταση βελτιώθηκε σημαντικά, η μειονότητα εξακολουθεί – έστω και σε μικρότερο βαθμό – να είναι όμηρος των εξελίξεων στις ελληνοτουρκικές σχέσεις.

Η ΔΗΜΑΡ θεωρεί ότι η καθολική προστασία των μειονοτικών δικαιωμάτων είναι επιβεβλημένη και για λόγους σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και γιατί αυτό προβλέπεται από τις διεθνείς συνθήκες, που έχει υπογράψει η χώρα μας αλλά και γιατί είναι όρος αναγκαίος για την ευημερία, την ασφάλεια και την κοινωνική συνοχή στη Θράκη.

Στις προτεραιότητες της ελληνικής πολιτείας πρέπει να είναι:

- **Η κατάργηση της αρμοδιότητας του Υπουργείου Εξωτερικών** στα θέματα μειονότητας και μεταφορά των σχετικών αρμοδιοτήτων στα αντίστοιχα Υπουργεία,
- **Η αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος**, ώστε να παρέχονται για όλους ίσες ευκαιρίες πρόσβασης σε κάθε βαθμίδα της εκπαίδευσης (ίδρυση νέων σχολικών μονάδων, τόσο δημόσιας όσο και μειονοτικής εκπαίδευσης, όπου αυτό είναι αναγκαίο, εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση των υπαρχόντων, ουσιαστική λειτουργία διαπολιτισμικών σχολείων, ίδρυση Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής Σχολής Τουρκικής Γλώσσας στη θέση της σημερινής Ε.Π.Α.Θ.),

- Η επαναχορήγηση της ελληνικής ιθαγένειας σε όσους μειονοτικούς πολίτες την στερήθηκαν με βάση το αρ.19 του Κώδικα Ιθαγένειας και ζουν μόνιμα στην περιοχή ως ανιθαγενείς.
- Η δυνατότητα άσκησης από τους μειονοτικούς πολίτες όλων των δικαιωμάτων που απορρέουν από τις σύγχρονες διεθνείς συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος του εθνοτικού αυτοπροσδιορισμού, σύμφωνα με τις αρχές του ΟΑΣΕ.
- Η κατάργηση των δικαστικών αρμοδιοτήτων του Μουφτή και της εφαρμογής της Σαρία σε διαφορές οικογενειακού και κληρονομικού δικαίου των μουσουλμάνων και υπαγωγή όλων αυτών των διαφορών στα ελληνικά τακτικά δικαστήρια με εφαρμογή του Αστικού Κώδικα, όπως για όλους τους υπόλοιπους Έλληνες πολίτες και κατά συνέπεια περιορισμός του Μουφτή στα θρησκευτικά του καθήκοντα και ανάδειξή του από την ίδια τη μειονότητα,
- Η εκλογή των διαχειριστικών επιτροπών των βακουφίων,
- Η απρόσκοπτη άσκηση από τους μειονοτικούς πολίτες του δικαιώματος να ιδρύουν σωματεία με την επωνυμία που οι ίδιοι επιθυμούν στα πλαίσια της εφαρμογής του δικαιώματος τους αυτοπροσδιορισμού,
- Η άμεση εφαρμογή της ποσόστωσης (5%) που προβλέπει ο Ν.3647/2008 (άρθρο 23) για πρόσληψη στο Δημόσιο μέσω ΑΣΕΠ στην περιοχή της Θράκης,
- Η ρύθμιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στην ορεινή περιοχή της Θράκης.

4.2.12 Μετανάστες

Ο σύγχρονος εθνικισμός και ο ρατσισμός δεν αποτελεί απλώς και μόνο ένα ιστορικό επεισόδιο ή μια επιβίωση παλαιών μορφών, αλλά ένα παγκόσμιο φαινόμενο με βαθιές ρίζες, το οποίο εξελίσσεται συνεχώς. Στη σημερινή συγκυρία, παρατηρούμε την κρίση των παραδοσιακών μορφών του Έθνους –κράτους, ενώ παράλληλα αναδεικνύονται και νέες μορφές διεθνικής κινητικότητας. Αυτό το νέο σύστημα συναρτάται άμεσα και με το σύστημα οργάνωσης και καταμερισμού της εργασίας, εξωθώντας μια σειρά κοινωνικών προβλημάτων (όπως η μετανάστευση) στον αστερισμό του εθνικισμού και του ρατσισμού. Οι νέες κατώτερες «φυλές», στις σύγχρονες κοινωνίες, είναι, οι μετανάστες, οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και οι «κοινωνικά αποκλεισμένοι». Σ' αυτές τις νέες κατηγορίες εφαρμόζονται πολιτικά και ανθρωπολογικά σχήματα στιγματισμού και περιθωριοποίησης. τα οποία θεμελιώνονται στη βάση ενός τριπλού καθορισμού (ταξική καταγωγή, εθνική προέλευση, κοινωνική παθολογία). Παράλληλα, μέσω αυτών των νέων κατηγοριών πραγματοποιείται αποτελεσματικά η καθημερινή ιδεολογική αναστροφή των πραγματικών κοινωνικών σχέσεων και η προβολή τους στο πεδίο της «κουλτούρας της μνησικακίας».

Η μετανάστευση είναι φαινόμενο παγκόσμιο, σύνθετο, δυσεπίλυτο. Γενεσιουργές αιτίες του είναι κυρίως η φτώχεια και η εξαθλίωση των χωρών του Τρίτου Κόσμου για την οποία την κύρια ευθύνη φέρει ο λεγόμενος «Πρώτος Κόσμος», ο κόσμος των ανεπτυγμένων και οικονομικά ισχυρών χωρών. Οι άνισες ανταλλαγές και η καταλήστευση των πλουτοπαραγωγικών πόρων των φτωχών χωρών από τις παγκόσμιες

εταιρείες, η άρνηση των ανεπτυγμένων χωρών να διαθέτουν, όπως είχαν δεσμευθεί, κάθε χρόνο το 0,7% του ΑΕΠ τους για την αντιμετώπιση των στοιχειωδών αναγκών των πενόμενων πληθυσμών, καθώς και η διακυβέρνηση από διεφθαρμένα αντιδημοκρατικά καθεστώτα είναι οι κύριες αιτίες του φαινομένου, που μαζί με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, τις στρατιωτικές επεμβάσεις της Δύσης, τους πολέμους και τις εμφύλιες σφαγές, δημιουργούν ένα εκρηκτικό μείγμα που, αν δεν ελεγχθεί με κατάλληλες δημιουργικές πολιτικές, ενέχει σοβαρούς κινδύνους και απειλές.

Οι μετανάστες, υπό προϋποθέσεις, μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη μιας χώρας και να την πλουτίσουν δημογραφικά και πολιτισμικά. Στην περίπτωση της Ελλάδας, όμως, σε συνθήκες βαθιάς οικονομικής κρίσης, η κατάσταση τείνει να γίνει ανεξέλεγκτη. Η συγκέντρωση εκατοντάδων χιλιάδων μεταναστών αποτελεί παγίδευση και για τους ίδιους, αλλά και προκαλεί σοβαρά κοινωνικά ζητήματα στον ντόπιο πληθυσμό. Οι ίδιοι, στην καλύτερη περίπτωση, αποτελούν μια μάζα εργατών-δούλων, που υφίσταται άγρια εκμετάλλευση, χωρίς δικαιώματα ή, στη χειρότερη περίπτωση, προστίθενται απλώς στις στρατιές των ανέργων, χωρίς πόρους, καταδικασμένοι στην εξαθλίωση, τον απόλυτο αποκλεισμό, την παραβατικότητα. Ο μεγάλος αριθμός τους, ιδιαίτερα στο κέντρο της Αθήνας, με τη χωροταξική υπερφόρτωση, με την έκρηξη του παραεμπορίου, του εμπορίου ναρκωτικών, του εμπορίου γυναικών, οδήγησε σε σοβαρή υποβάθμιση της ζωής των κατοίκων, με αποτέλεσμα να προκαλούνται εκατέρωθεν τριβές, εντάσεις και συγκρούσεις. Η κατάσταση αυτή πρέπει να αλλάξει. Οι ευθύνες των κυβερνήσεων της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ, που τόσα χρόνια άφησαν το πρόβλημα να πάρει ανεξέλεγκτες διαστάσεις, είναι τεράστιες. Η αντιμετώπιση του προβλήματος δεν μπορεί να περιμένει. Η ελληνική κυβέρνηση οφείλει:

- Να απαιτήσει αναθεώρηση της Συνθήκης Δουβλίνο II του 2003 (που υπέγραψε η κυβέρνηση Σημίτη, με υπουργό Εξωτερικών τον σημερινό πρωθυπουργό), η οποία μετατρέπει την Ελλάδα σε χώρο εγκλεισμού όλων των προσφύγων και οικονομικών μεταναστών, που απλώς χρησιμοποιούν την Ελλάδα ως πέρασμα προς την Ευρώπη.
- Να απαιτήσει τη διακοπή των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της ΕΕ με την Τουρκία, αν η τελευταία δεν δεσμευθεί ότι θα δέχεται πίσω όλους τους μετανάστες που εισέρχονται παράνομα στη χώρα μας από τα ελληνοτουρκικά θαλάσσια και χερσαία σύνορα.
- Να επιδιώξει τη διαμόρφωση μιας ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής, που θα δίνει έμφαση στις παρεμβάσεις εκείνες που θα επιτρέψουν στους κατοίκους της Αφρικής και της Ασίας να μείνουν στον τόπο τους, αλλά και θα παρέχει όλους τους αναγκαίους πόρους για την εγκατάσταση, τη διατροφή και την υγειονομική φροντίδα των μεταναστών, μέχρις ότου μπορέσουν να ενταχθούν δημιουργικά στην κοινωνία. Παράλληλα θα πρέπει να προβλέπεται ο επιμερισμός του βάρους της μετανάστευσης σε όλη την Ευρώπη, με κριτήρια τον πληθυσμό και το κατά κεφαλήν εισόδημα κάθε χώρας.
- Να ενισχύει τη φύλαξη των συνόρων με την ουσιαστικότερη και μονιμότερη συνδρομή της ΕΕ.
- Να νομιμοποιήσει όλους τους μετανάστες που πληρούν τις προϋποθέσεις νομιμοποίησης.

- Να εξετάζει γρήγορα τις αιτήσεις όσων ζητούν άσυλο με κριτήρια αντικειμενικά, όπως προβλέπουν οι διεθνείς ρυθμίσεις και να παρέχει άσυλο σε όσους πραγματικά το δικαιούνται εφοδιάζοντάς τους με τα απαραίτητα νομιμοποιητικά έγγραφα και παρέχοντάς τους όλα τα συναφή δικαιώματα.
- Να επαναπροωθήσει τους παράνομους μετανάστες στις χώρες προέλευσής τους.
- Να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε οι μετανάστες που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα να μπορέσουν να ενταχθούν ομαλά στην ελληνική κοινωνία.
- Να επιμείνει και να υπερασπιστεί μέχρι τέλους την απόφασή της με την οποία αναγνώρισε δικαίωμα ψήφου στους μετανάστες.

4.2.13 Υγεία

Σε περίοδο κρίσης **το σύστημα υγείας έχει καίριο ρόλο**. Καλείται να σταθεί ανάχωμα απέναντι στον κίνδυνο της αρρώστιας και την απειλή της προσωπικής ή οικογενειακής κατάρρευσης που μπορεί να προκληθεί από τη σοβαρή ασθένεια. Επίσης, καλείται να είναι φραγμός στη διάλυση της κοινωνικής συνοχής που τροφοδοτείται από τις κοινωνικές ανισότητες και το έλλειμμα αλληλεγγύης για τα μεγάλα συμβάντα της ζωής, όπως η αρρώστια και ο θάνατος. **Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, η χώρα χρειάζεται ένα ανθρώπινο, αποτελεσματικό και δίκαιο σύστημα υγείας.**

Η πάταξη της σπατάλης στο σύστημα υγείας αποτελεί κομβικό ζήτημα. Απαιτούνται **τολμηρά βήματα για την εξυγίανση και τον εξορθολογισμό** του. Απαιτείται ρήξη με κύκλους άνομων συμφερόντων, με πρακτικές διαπλοκής εταιρειών – υπηρεσιών – γιατρών, με την κυριαρχία του πελατειακού κράτους, με οργανωτικούς ανορθολογισμούς και με εγκατεστημένες πρακτικές που έχουν εκτινάξει τις δαπάνες υγείας. Πάταξη της σπατάλης δεν σημαίνει «τυφλές» και «οριζόντιες» περικοπές. Κρίσιμες πλευρές του συστήματος υγείας χρειάζονται σημαντική ενίσχυση και γενναία χρηματοδότηση.

Το ΕΣΥ διέρχεται σοβαρή κρίση – κρίση προσανατολισμού, κρίση αξιών, κρίση μοντέλου άσκησης της ιατρικής και παροχής της νοσηλευτικής φροντίδας. Ωστόσο, παρά τα μεγάλα προβλήματα, το ΕΣΥ και το όλο πλέγμα των δημοσίων υπηρεσιών υγείας αποτελούν σημαντική «περιουσία» του ελληνικού λαού, που η ΔΗΜΑΡ είναι αποφασισμένη να προασπίσει απέναντι σε κάθε πολιτική υποβάθμισης ή συρρίκνωσης.

Προάσπιση του ΕΣΥ δεν σημαίνει διατήρηση της σημερινής κατάστασης. Ακριβώς το αντίθετο: απαιτεί τομές και ριζική αναμόρφωση.

Η **μέριμνα για τον ασθενή**, η εξυπηρέτηση των πραγματικών αναγκών του και ο σεβασμός στην ατομικότητά του πρέπει να γίνει ο άξονας που διαπερνά όλες τις λειτουργίες του συστήματος υγείας.

Τα διαγνωστικά και θεραπευτικά πρωτόκολλα, η ηλεκτρονική συνταγογράφηση δραστικής ουσίας, ο ηλεκτρονικός φάκελος ασθενούς, ο εξοπλισμός των δημόσιων νοσοκομείων με υψηλή τεχνολογία σύγχρονων προδιαγραφών και η διασφάλιση της ολοήμερης λειτουργίας της, η γεωγραφική ανακατανομή των υπηρεσιών υγείας και η περιφερειακή τους διαχείριση είναι ορισμένα από τα άμεσα μέτρα που πρέπει να ληφθούν – μαζί με τη λειτουργία θεσμών για την υλοποίησή τους.

Η αξιοκρατική επιλογή των στελεχών υγείας με διαφανή κριτήρια, η περιοδική αξιολόγηση τους, η λογοδοσία, η αδιαπραγμάτευτη εφαρμογή κανόνων λειτουργίας, ο

ποιοτικός έλεγχος των παρεχομένων υπηρεσιών, η στοχευμένη αντιμετώπιση της παραοικονομίας, της συναλλαγής και του εκμαυλισμού συνειδήσεων, η ρήξη με ομάδες συμφερόντων, πελατειακές σχέσεις, γραφειοκρατικές αδράνειες και συντεχνιακές λογικές αποτελούν όρο για την επιβίωση του δημόσιου συστήματος υγείας.

Παρά τις δυσκολίες το σύστημα υγείας διαθέτει ανθρώπους που ασκούν το ιατρικό, νοσηλευτικό και διοικητικό έργο υψηλού επιπέδου με αξιοπρέπεια και ανιδιοτέλεια. Κατά κανόνα οι λειτουργοί αυτοί βρίσκονται στο περιθώριο. Όμως δεν είναι δυνατόν να θεμελιωθεί οποιαδήποτε δημόσια πολιτική υγείας χωρίς να διαμορφωθεί μια **«κρίσιμη μάζα» ενεργών ανθρώπων** που αντιτίθενται έμπρακτα και σθεναρά στη διαφθορά, τον ατομικισμό και την αναξιοκρατία που επικρατεί. Οι επείγουσες αλλαγές που απαιτούνται περνούν μέσα από τη συστηματική ανάδειξη των ανθρώπων αυτού του «άλλου» συστήματος υγείας, της οπτικής, του λόγου και του ρόλου τους.

Η ΔΗΜΑΡ διεκδικεί την **αλλαγή του βασικού προσανατολισμού των πολιτικών υγείας** που ασκούνται στη χώρα μας στην κατεύθυνση της πρόληψης και προαγωγής υγείας, της ανάπτυξης της πρωτοβάθμιας φροντίδας, της ενίσχυσης της ψυχικής υγείας, της αναβάθμισης της υποστηρικτικής και προνοιακής φροντίδας.

Η μέριμνα για την **προάσπιση της υγείας** και την **πρόληψη της ασθένειας** πρέπει να γίνει ουσιαστική συνιστώσα στις πολιτικές που ασκούνται σε όλους τους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, στην παραγωγή, την κατανάλωση, την εκπαίδευση, τη δόμηση, τις πολιτικές για το περιβάλλον. Απαιτούνται συνολικές πολιτικές για τη διαμόρφωση ενός φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος που ευνοεί την υγεία και υποστηρίζει τις επιλογές των πολιτών που την προάγουν.

Η ΔΗΜΑΡ υποστηρίζει σταθερά και θεωρεί ως μείζον πολιτικό ζήτημα τη συνέχιση και ολοκλήρωση των προγραμμάτων **ψυχικής υγείας** με τη χάραξη μιας επείγουσας στρατηγικής για το σχεδιασμό και τις προτεραιότητες. Αυτά πρέπει να γίνουν στη βάση της **τομεακής και κοινοτικής ανάπτυξης**, με επικέντρωση στην **πρόληψη**, έμφαση στην παιδική και εφηβική ηλικία, με πλήρη σεβασμό στα δικαιώματα των ασθενών και διαρκή πάλη ενάντια στις διακρίσεις και το στιγματισμό. Σε συνθήκες κρίσης, η πρόληψη με τις κατάλληλες κοινοτικές πολιτικές και δράσεις, έχουν ζωτική σημασία για **ευάλωτες ομάδες**, όπως άνεργοι, μετανάστες, έγκυες, μονογονεϊκές οικογένειες, άτομα με ειδικές ανάγκες, χρήστες ουσιών και άλλες ακόμη ομάδες.

Στρατηγικός στόχος της ΔΗΜΑΡ είναι η δημιουργία **Ενιαίου Φορέα Υγείας** για την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών πρόσβασης όλων των πολιτών στις υπηρεσίες υγείας και την πιο αποδοτική διαχείριση των πόρων υγείας. Η ενοποίηση των κλάδων υγείας των μεγάλων ασφαλιστικών οργανισμών αποτελεί θεσμική κατάκτηση μεγάλης εμβέλειας.

Επί δεκαετίες αυτό αποτελούσε διακηρυγμένο στόχο της ευρύτερης Αριστεράς καθώς και άλλων δυνάμεων στη χώρα μας. Ωστόσο, η έλλειψη επαρκούς σχεδιασμού, η ασάφεια στον τρόπο ρύθμισης σημαντικών ζητημάτων και η ανυπαρξία προβλέψεων για την αλλαγή του μοντέλου άσκησης πρωτοβάθμιας ιατρικής κινδυνεύουν να υπονομεύσουν αυτό το δυνητικά σημαντικό εγχείρημα.

Το ζητούμενο δεν είναι μόνο η οργανωτική ενοποίηση, αλλά και η **εφαρμογή της «φιλοσοφίας» της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας**: εξασφάλιση από τη δημόσιο σύστημα υγείας προς τους πολίτες του «γιατρού τους», στο πλαίσιο ευρύτερης ομάδας υγείας που στελεχώνεται επιπλέον από νοσηλευτές/τριες, φυσιοθεραπευτές/τριες,

ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς και άλλες ειδικότητες. Για συνθετική αντιμετώπιση των ζητημάτων υγείας, για υπέρβαση της ασυνέχειας στη φροντίδα και του κατακερματισμού ανάμεσα σε υπηρεσίες και ειδικότητες, για συνδυασμό πρόληψης, διάγνωσης, θεραπείας και αποκατάστασης, για ανατροπή του μοντέλου υπερβολικής κατανάλωσης ιατρικών υπηρεσιών, διαγνωστικών εξετάσεων και φαρμάκων. Πρέπει, επίσης, να οργανωθεί η κάλυψη των αναγκών οδοντιατρικής φροντίδας του πληθυσμού από το δημόσιο σύστημα υγείας.

Τα τελευταία 30 χρόνια, ο **ιδιωτικός τομέας υγείας** αναπτύχθηκε αλματωδώς στην Ελλάδα εξαιτίας της ανεπάρκειας των δομών και της αποτελεσματικότητας του δημόσιου τομέα. Η ανάπτυξη αυτή συχνά έγινε εις βάρος του ασφαλιστικού συστήματος και του δημόσιου τομέα. Αυτό δεν μπορεί να συνεχιστεί άλλο. Ούτε η ανεξέλεγκτη και υπερκαταναλωτική ιατρική που πολλές φορές ασκεί. Ωστόσο, ο ιδιωτικός τομέας έχει να επιδείξει και υψηλό επίπεδο άσκησης ιατρικής καθώς και έντιμη και αξιοπρεπή στάση, ιδίως στην πρωτοβάθμια φροντίδα. Για το λόγο αυτό, η δαιμονοποίησή του είναι επιζήμια καθώς εμποδίζει την αναγκαία αποσαφήνιση του ακριβούς ρόλου του – συμπληρωματικού προς αυτόν του δημόσιου τομέα – μέσα στο πλαίσιο μιας συνολικής στρατηγικής για την ανάπτυξη των υπηρεσιών υγείας. **Είναι απαραίτητο να διατυπωθούν σαφείς και εφαρμόσιμοι κανόνες για τη λειτουργία όλων των επιμέρους πλευρών του ιδιωτικού τομέα και να ενισχυθούν αποφασιστικά οι θεσμοί ελέγχου της εφαρμογής τους.**

Οι τομές που απαιτούνται στο όλο σύστημα υγείας της χώρας μας για τον εξορθολογισμό του και την ανταπόκριση στις σημερινές ανάγκες είναι μεγάλες και δύσκολες. Υπάρχει ανάγκη να εξευρεθεί μια «**νέα ισορροπία**» **στη σχέση ανάμεσα στην κοινωνία και το ιατρικό σώμα** καθώς και το σώμα άλλων επιστημόνων και επαγγελματιών υγείας. Όστε να υπηρετούνται ουσιαστικά οι ανάγκες υγείας και να υπάρχει εναρμόνιση με τη λογική και το μέτρο, λαμβάνοντας υπόψη τα σημερινά δεδομένα. Όλα αυτά απαιτούν συστηματικό σχεδιασμό, σαφήνεια ρυθμίσεων, άμεσα μέτρα και μακροπρόθεσμες στρατηγικές στοχεύσεις καθώς και **ευρεία κοινωνική και πολιτική συναίνεση**. Η ΔΗΜΑΡ έχει σταθερό στόχο την κατεύθυνση αυτή.

4.2.14 Παιδεία

Την αποδοχή ότι βάση μιας νέας πορείας για την παιδεία είναι η αναγνώριση των αποτυχιών του συστήματος και των μέχρι τώρα μεταρρυθμίσεών του. Την απαίτηση για μια εκπαίδευση που να αντιστοιχεί στις αυξημένες ανάγκες της εποχής, των πολιτών και της χώρας.

Έχει έρθει η ώρα για μια συνολική εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, η οποία θα συντονίσει την πορεία της χώρας με τον ενιαίο ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο, θα επενδύσει στη διαμόρφωση εγγράμματων και κριτικά σκεπτόμενων πολιτών, ανδρών και γυναικών, και ταυτόχρονα θα αποτελέσει πυλώνα υπέρβασης της τρέχουσας κρίσης.

Την τελευταία εικοσαετία στο χώρο της **πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης** σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές (καθιέρωση και εδραίωση του θεσμού του ολοήμερου σχολείου,

εμπλουτισμός του διδακτικού δυναμικού με μια γενιά αποφοίτων Πανεπιστημιακών Παιδαγωγικών Σχολών αλλά και με εκπαιδευτικούς διαφόρων ειδικοτήτων, εισαγωγή νέων και καλύτερων βιβλίων στα αναλυτικά προγράμματα, βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής).

Ωστόσο, οι αλλαγές αυτές δεν στάθηκαν ικανές για να ανταποκριθεί η πρωτοβάθμια εκπαίδευση τόσο στις απαιτήσεις της κοινωνίας όσο και στις δομικές μεταβολές των μεθόδων αναζήτησης και μετάδοσης της γνώσης.

Οι παραδοσιακές μέθοδοι διδασκαλίας (μετωπική παράδοση, εμμονή στην ύλη του βιβλίου, αποστήθιση κ.τ.λ.) κυριαρχούν ακόμη. Την ίδια στιγμή οι σχολικές βιβλιοθήκες, τα εργαστήρια φυσικής, οι αίθουσες καλλιτεχνικής δημιουργίας παραμένουν εκπαιδευτικά «νεκρές», ενώ η διαθεματικότητα και η συνεργατική διδασκαλία βρίσκονται στα σπάργανα.

Ο τρόπος με τον οποίο πολιτεία και σχολείο αντιμετωπίζουν τα διαρκώς αυξανόμενα περιστατικά παιδιών με δυσκολίες σχολικής ένταξης (διάσπαση προσοχής, υπερκινητικότητα, δυσλεξία, κ.τ.λ.) είναι απολύτως ανεπαρκής, με αποτέλεσμα οι οικογένειες να επωμίζονται το κόστος της αντιμετώπισης των προβλημάτων.

Στη φυσιογνωμία του ελληνικού δημοτικού σχολείου επιβιώνει ένας ισχυρός εθνοκεντρισμός, που παρεμποδίζει τη δημοκρατική εκπαιδευτική ένταξη χιλιάδων παιδιών - μεταναστών και την προοπτική της ουδετερόθηρσης εκπαίδευσης.

Το κομματικό κράτος και η συντεχνιακή διαπλοκή συνεχίζουν να υπονομεύουν την αξιοκρατία, στερώντας από την ελληνική εκπαίδευση αξιόλογο στελεχικό δυναμικό.

Η μεταρρύθμιση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση απαιτεί τόσο τη νομοθετική πρωτοβουλία της πολιτείας όσο και την ενεργή δράση όλων των δυνάμεων της εκπαιδευτικής κοινότητας. Ειδικά, οι σύλλογοι διδασκόντων οφείλουν να αναλάβουν πρωταγωνιστικό ρόλο στη ριζική ανανέωση της σχολικής ζωής.

Για την **δευτεροβάθμια εκπαίδευση** απαιτείται: Η ριζική αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών. Η εκ θεμελίων επανίδρυση της δευτεροβάθμιας τεχνικής εκπαίδευσης και η ανασυγκρότηση της μεταλυκειακής εκπαίδευσης. Η αλλαγή του συστήματος εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ώστε να πάψει το Λύκειο να αποτελεί προθάλαμο των πανελλαδικών εξετάσεων και να αποκτήσει αυτόνομο εκπαιδευτικό ρόλο. Η στήριξη όλων των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που αποσκοπούν στη μείωση των ανισοτήτων και εμπλουτίζουν τη μαθησιακή διαδικασία (ενισχυτική διδασκαλία, πρόσθετη διδακτική στήριξη, τάξεις υποδοχής μεταναστών, ενίσχυση της ειδικής αγωγής, οργανωμένες πολιτιστικές δραστηριότητες και προγράμματα).

Το όλο μεταρρυθμιστικό εγχείρημα για να έχει αποτελέσματα χρειάζεται εκπαιδευτικούς που επιμορφώνονται διαρκώς, αξιολογούνται ουσιαστικά και διορίζονται (ΑΣΕΠ), αξιοποιούνται ή εξελίσσονται υπηρεσιακά με κανόνες διαφάνειας και αξιοκρατίας, χωρίς κομματικές, συνδικαλιστικές και συντεχνιακές διαμεσολαβήσεις.

Η ΔΗΜΑΡ θεωρεί ότι η σύνταξη των αναλυτικών προγραμμάτων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν πρέπει να γίνεται αποκλειστικά κεντρικά αλλά και από την περιφέρεια, δήμο, κοινότητα του εκπαιδευτήριου. Η **αρχή της περιφερειακότητας** πρέπει αποτελέσει αναπόσπαστο τμήμα του εκπαιδευτικού σχεδιασμού.

Για την **τριτοβάθμια εκπαίδευση** η στόχευση οφείλει να είναι τόσο η μαζική εκπαίδευση όσο και η αριστεία με βάση τα διεθνή κριτήρια αλλά και η επιβράβευση κάθε πρωτοβουλίας για εκπαιδευτική βελτίωση.

Η ΔΗΜΑΡ συμμετέχει στο διάλογο και συζητά τις προτάσεις της κυβέρνησης, της πανεπιστημιακής κοινότητας και των άλλων κομμάτων, διεκδικώντας τον σεβασμό του ουσιαστικού διαλόγου. Αφετηρία των επεξεργασιών και των διεκδικήσεων της είναι ότι το πανεπιστήμιο ανήκει στην κοινωνία.

Ειδικότερα προτείνει:

Δημόσιο, μαζικό, αυτοδιοικούμενο πανεπιστήμιο, που λογοδοτεί στην ελληνική κοινωνία. Η λογοδοσία πρέπει να γίνεται σε ανεξάρτητη αρχή και όλες οι διαδικασίες (διοικητικές-οικονομικές -εκπαιδευτικές- ερευνητικές) πρέπει να είναι πλήρως διαφανείς. Προτεραιότητα στη μόρφωση των φοιτητών, την προαγωγή της έρευνας, τη σύνδεση των πανεπιστημίων με την κοινωνία και τη διεθνή πραγματικότητα. Η καλλιέργεια της έρευνας μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη της ελληνικής κοινωνίας και στην ανάπτυξη της χώρας. Ο στόχος αυτός θα διευκολυνθεί από τον **ενιαίο χώρο εκπαίδευσης και έρευνας**. Η αντίληψη του ενιαίου χώρου περιλαμβάνει:

- Ένα οικουμενικό πρότυπο παιδείας, που συνθέτει αρμονικά τη μεταβίβαση της εκάστοτε συσσωρευμένης γνώσης στις νέες γενιές με τη διεύρυνση των οριζόντων της γνώσης, μέσω της συνεχούς αναζήτησης, της αμφισβήτησης, της πειραματικής διαδικασίας και του έλλογου συνειρμού.
- Την οριζόντια διαμόρφωση ενός ενιαίου ερευνητικού χώρου που θα ενθαρρύνει την αλληλεπίδραση και τη συνέργεια μεταξύ ΑΕΙ, ΕΚ και του κοινωνικού και παραγωγικού ιστού.
- Ειδικότερα για το τριτοβάθμιο σύστημα εκπαίδευσης και το αντίστοιχο της έρευνας, τη διαμόρφωση δύο λειτουργικά ισοτίμων και συμπληρωματικών συστημάτων, που το κάθε ένα διατηρεί τα δικά του, αυτόνομα χαρακτηριστικά.

Η **διοίκηση των ιδρυμάτων**, η οποία χαράσσει τη μακροπρόθεσμη στρατηγική τους και εγγυάται τον ακαδημαϊκό και αυτόνομο χαρακτήρα τους, πρέπει να είναι ισχυρή και ανεξάρτητη από ομάδες συμφερόντων μέσα και έξω από το πανεπιστήμιο. Η διοίκηση πρέπει να απολαμβάνει της εμπιστοσύνης της πανεπιστημιακής κοινότητας και να διαθέτει δημοκρατική νομιμοποίηση από αυτή.

Η **οργάνωση των σπουδών** θα πρέπει να επιτρέπει την κινητικότητα των φοιτητών και την επικοινωνία μεταξύ επιστημονικών πεδίων. Ωστόσο, δεν μπορεί να υπάρξει ένα μόνο πρότυπο υποχρεωτικό για όλους, αλλά πρέπει να επιτρέπονται διαφοροποιήσεις ανάλογα με τις γνωστικές περιοχές και τις ιδιαιτερότητες των ιδρυμάτων.

Η **αξιολόγηση των ιδρυμάτων και των ακαδημαϊκών μονάδων**, η οποία αποτελεί ουσιαστικό εργαλείο για τη συνεχή βελτίωσή τους, δεν πρέπει να είναι μηχανική και να στηρίζεται μόνο σε βιβλιομετρικούς δείκτες και ποσοτικά στοιχεία. Πρέπει να γίνεται με γνώμονα ακαδημαϊκά κριτήρια και ποιοτικούς στόχους που θα έχουν τεθεί.

Η **επιβαλλόμενη σύνδεση με τον διεθνή χώρο** δεν μπορεί να παραγνωρίζει τις ανάγκες της παραγωγής υψηλού επιπέδου ακαδημαϊκού έργου στην ελληνική γλώσσα.

Συμβολή των Πανεπιστημίων στη συνεχιζόμενη επιμόρφωση του ευρύτερου κοινού με προγράμματα δια βίου μάθησης αλλά και άλλες δράσεις που θα ενισχύουν τους δεσμούς του με την κοινωνία.

Ενίσχυση του ρόλου και του ιδιαίτερου χαρακτήρα των τεχνολογικών ιδρυμάτων (ΤΕΙ) και η αξιοποίηση των αποφοίτων τους στην αγορά εργασίας με την ενδυνάμωση της σχέσης τεχνολογικής εκπαίδευσης και του παραγωγικού ιστού.

Το αίτημα για ένα «**νέο κοινωνικό συμβόλαιο**» γύρω από την **παιδεία**, που θα στοχεύει στην υπεράσπιση της γνώσης ως αυταξίας και θα εξασφαλίζει μια μακροπρόθεσμη σχέση εμπιστοσύνης της παιδείας με την κοινωνία πρέπει να στηριχθεί από όλους τους κοινωνικούς και εκπαιδευτικούς φορείς.

4.2.15 Κράτος -ελληνική εκκλησία, αναγνωρισμένες εκκλησίες και θρησκείες

Η ΔΗΜΑΡ αναγνωρίζει την πολιτιστική σημασία της Χριστιανικής Ορθόδοξης Ανατολικής Εκκλησίας στη ζωή και την ιστορία της ελληνικής κοινωνίας, ωστόσο **η σύγχρονη πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα απαιτεί επαναπροσδιορισμό των σχέσεων Κράτους – Εκκλησίας και Αναγνωρισμένων Εκκλησιών και Θρησκειών με την απάλειψη από το Σύνταγμα του Άρθρου 3 και την οριοθέτηση των σχέσεων με βάση το Άρθρο 13 και τις αντίστοιχες οδηγίες της ΕΕ.**

Η ΔΗΜΑΡ προτείνει :

- **Τη λειτουργία των Εκκλησιών και των αναγνωρισμένων Θρησκειών ως Ν.Π.Ι.Δ. Εκκλησιαστικού Τύπου – sui generis.** Δεν νοείται η πολιτεία να έχει ανάμειξη στη λειτουργία των Εκκλησιών και Θρησκειών. Το Κράτος θα πρέπει να περιορίζει την παρέμβασή του στα εσωτερικά των εκκλησιών και των θρησκειών μόνο σε ζητήματα που αφορούν στην προστασία της νομιμότητας.
- **Την πλήρη κατάργηση του Θρησκευτικού όρκου,** σύμφωνα με το πνεύμα των περισσότερων Εκκλησιών και Θρησκειών, από την πολιτική, διοικητική και δικαστική ζωή της χώρας. Την αντικατάστασή του με λογοδοσία στην «Τιμή και τη Συνείδηση» και την υποχρέωση της διαφύλαξης του Συντάγματος και την υπακοή στους Νόμους του Κράτους.
- **Τη φορολόγηση της Εκκλησιαστικής και Μοναστηριακής περιουσίας** καθώς και της περιουσίας των Πατριαρχείων και όλων των Εκκλησιών και Θρησκειών. Η φορολόγηση είναι υποχρέωση του Κράτους και δεν νοείται σε αυτήν καμία εξαίρεση και απαλλαγή.
- **Τη σταδιακή κατάργηση της μισθοδοσία των ιερέων της Εκκλησίας της Ελλάδος με απόδοση της εκκλησιαστικής περιουσίας σε αυτήν.** Η μισθοδοσία των ιερέων καμίας Εκκλησίας δεν μπορεί να βαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό.
- **Την απρόσκοπτη ανέγερση χώρων λατρείας όλων των Θρησκειών.** Η ίδρυση ευκτηρίων οίκων δεν υπόκειται σε καμία άλλη άδεια της διοίκησης ή άλλης εκκλησιαστικής αρχής, παρά μόνο στην έκδοση οικοδομικής αδείας.
- **Την εκ βάθρων αναθεώρηση τόσο των αναλυτικών προγραμμάτων όσο και των σχολικών εγχειριδίων του μαθήματος των Θρησκευτικών. Τα ζητήματα της πίστης και η κατήχηση δεν μπορούν να αποτελούν μέρος της εκπαιδευτικής**

διαδικασίας. Αντίθετα επιβάλλεται να αποτελούν μέρος της οι Θρησκείες και το Θρησκευτικό φαινόμενο, ως φαινόμενο του πολιτισμού και ιδιοσυστατικό των κοινωνιών, που είναι σε θέση να συμβάλλει στη διαμόρφωση ηθικού και αξιακού κώδικα, να δώσει απαντήσεις στις πνευματικές αναζητήσεις των νέων και να βοηθήσει στην γνώση, την κατανόηση και την αποδοχή του διαφορετικού, καθώς και την περιφρούρηση της πνευματικής ταυτότητας όλων μέσα σε μια πλουραλιστική κοινωνία. Η διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της πολιτείας δια του ΥΠΒΜΘ.

- **Την κατάργηση κάθε είδους Προσευχής και υποχρεωτικού εκκλησιασμού τόσο στην Εκπαίδευση όσο και στο στράτευμα.** Παρόλα αυτά θα πρέπει να εξασφαλίζεται η ελεύθερη άσκηση των θρησκευτικών καθηκόντων των στρατευμένων.
- **Την υπεράσπιση από ελληνικό κράτος του δικαιώματος άσκησης των Θρησκευτικών καθηκόντων και των Ελλήνων που ζουν στην Τουρκία.** Το ζήτημα αυτό εμπίπτει στα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής και διεθνών σχέσεων. Η εξομάλυνση στις σχέσεις Ελλάδας – Τουρκίας έχει ως προϋπόθεση την ομαλοποίηση των σχέσεων του Οικουμενικού Πατριαρχείου και την εξασφάλιση των Θρησκευτικών ελευθεριών των Ελλήνων της γείτονος.

4.2.16 Πολιτισμός

Η ΔΗΜΑΡ θεωρεί ότι ο Πολιτισμός διατρέχει ολόκληρο το κοινωνικό σώμα δημιουργώντας και αντανakλώντας αξίες και πρότυπα, επηρεάζοντας την καθημερινή ζωή των πολιτών, διαμορφώνοντας τις σχέσεις ανάμεσά τους, αλλά και τις σχέσεις που αναπτύσσουν με τους φορείς της εξουσίας. Αυτό σημαίνει πως ο Πολιτισμός δεν περιορίζεται αποκλειστικά και μόνο στο πεδίο της δημιουργίας των έργων τέχνης και της επαφής τους με το κοινό.

Στον τόπο μας δεν έλειψε ποτέ η παραγωγή πολιτισμού. Εκείνο που έλειψε και λείπει είναι η ευρύτερη διάδοσή του καθώς και η συνειδητοποίηση ότι δεν πρόκειται για μια μονόδρομη σχέση καλλιτεχνών και κοινού αλλά για μια πολύ πλατύτερη έννοια: αφορά τη συμπεριφορά μας, τον τρόπο ζωής μας, την κοινωνική στάση και αντίληψή μας, τη δημιουργία ή την κατάργηση προτύπων και σήμερα αντανakλά με δραματικό τρόπο την κρίση της ελληνικής κοινωνίας.

Τα τελευταία χρόνια παρακολουθούμε μια ραγδαία έκπτωση πολιτισμικών και κοινωνικών αξιών. Κυριαρχούν συντηρητικές νοοτροπίες και ακραία ανταγωνιστικές συμπεριφορές, παράγονται και διαδίδονται ατομικιστικά πρότυπα, υποβαθμίζοντας οι έννοιες της συλλογικότητας, της αλληλεγγύης και της ευθύνης. Ταυτόχρονα, καθώς η ελληνική κοινωνία αλλάζει λόγω του έντονου μεταναστευτικού ρεύματος, παρατηρούμε την ανάδυση της καχυποψίας και του μίσους ενάντια στον «άλλον», τον ξένο, τον πολιτισμικά διαφορετικό.

Η παγκοσμιοποίηση έχει διευρύνει την κυκλοφορία και τη διάδοση των πολιτισμικών αγαθών αλλά έχει παράλληλα οδηγήσει σε επικίνδυνες πολιτισμικές αναδιπλώσεις. Ο

σύγχρονος εθνικισμός και ο ρατσισμός δεν αποτελεί μόνο ένα ιστορικό επεισόδιο η μια επιβίωση παλαιών μορφών ισχύος, αλλά ένα παγκόσμιο φαινόμενο με βαθιές ρίζες, το οποίο εξελίσσεται συνεχώς και εμφανίζει, κατά κύριο λόγο, πολιτισμικά χαρακτηριστικά. Οι νέες κατώτερες «φυλές», στις σύγχρονες κοινωνίες, είναι οι «άλλοι» - μετανάστες, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, «κοινωνικά αποκλεισμένοι» - που στιγματίζονται και περιθωριοποιούνται. Η ΔΗΜΑΡ θεωρεί πως οι μετανάστες μπορούν να συμβάλουν αποφασιστικά στην πολιτισμική ανάπτυξη μιας χώρας. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο πολιτισμός να λειτουργήσει ως γέφυρα που θα διευρύνει την ανεκτικότητα στη διαφορά και τη δημιουργική μίξη των πολιτισμικών δράσεων.

Όσον αφορά την κρατική πολιτική σχετικά με τον πολιτισμό, την αξιοπιστία της υπονομεύουν η έλλειψη υποδομών, η αδιαφάνεια των θεσμών, η κακή διαχείριση των κονδυλίων, η διασπάθιση του δημόσιου χρήματος και η πελατειακή αντίληψη που διέπει την κατανομή των δαπανών.

Η πενιχρή χρηματοδότηση των σχετικών φορέων και η αντιμετώπιση τους ως ενός ακόμη πεδίου άσκησης πελατειακής πολιτικής έχει ως αποτέλεσμα να κινδυνεύει η αρχαία και η νεότερη κληρονομιά μας. Κυρίως, όμως, είναι η ακραία υποβάθμιση της παιδείας σε όλες της τις βαθμίδες που πλήττει τον πολιτισμό. Είναι η προβολή των συντηρητικών, ατομικιστικών και ανταγωνιστικών προτύπων από την τηλεόραση και από πολλά ΜΜΕ. Είναι η απαξίωση της κριτικής σκέψης και η άκρατη καλλιέργεια επιδειξιομανών νοοτροπιών. Είναι ο λαϊκισμός που έχει κυριαρχήσει στο δημόσιο βίο κι έχει διαποτίσει την καθημερινότητα. Είναι, εντέλει, η υποβάθμιση της ίδιας της έννοιας και του περιεχομένου του ελληνικού πολιτισμού και της ελληνικής ιστορίας σε στείρορο ιδεολόγημα οπισθοδρομικής εσωστρέφειας. Πέρα, ωστόσο, από τις αδιαμφισβήτητες ευθύνες των δύο κομμάτων της εξουσίας, ευθύνη, την οποία πρέπει να αναγνωρίσει, έχει και η Αριστερά, γιατί με πράξεις ή παραλείψεις της, με δογματικές προσεγγίσεις και κυρίως κρατικιστικές ή συντεχνιακές επιλογές, κατέληξε να χάσει την ηγεμονία στο χώρο του πολιτισμού, κατ' εξοχήν χώρο της παρέμβασής της, ενώ ταυτόχρονα οδήγησε στην απογοήτευση και την ιδιότευση μεγάλη μερίδα των πνευματικών ανθρώπων του τόπου.

Προτεραιότητα της ΔΗΜΑΡ αποτελεί, ασφαλώς **η απαγκίστρωση από την συντεχνιακή και λαϊκιστική αντίληψη που εξαντλεί την καλλιτεχνική δημιουργία στην διεκδίκηση και μόνο της κρατικής προστασίας.** Ωστόσο, παρότι η τέχνη και η δημιουργία δεν εξασφαλίζονται μόνο από τις κρατικές επιδοτήσεις, ο πολιτισμός είναι ένας τομέας που από τη φύση του δεν είναι δυνατόν να υπαχθεί αποκλειστικά και μόνο σε ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια. Ο πολιτισμός δεν μπορεί να εξαντλείται στην παραγωγή έργων που προορίζονται αποκλειστικά για την αγορά, γιατί έτσι απορρίπτεται η ιδιαιτερότητα του δημόσιου χαρακτήρα των πολιτισμικών αγαθών. Η λογική της αγοράς, από μόνη της, δεν ενισχύει τη δημιουργία, απλώς κατοχυρώνει τα προϊόντα που επιδοκιμάζονται από την πλειονότητα, προϊόντα προσαρμοσμένα, συνήθως, σε εμπορικά κριτήρια και ως εκ τούτου, τις περισσότερες φορές, ομοιογενή και αδιαφοροποίητα.

Σημαντική επίδραση στην πολιτιστική φυσιογνωμία της χώρας ασκούν τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, και κυρίως η ιδιωτική τηλεόραση.

Η ΔΗΜΑΡ, λαμβάνοντας υπόψη ότι επί είκοσι και πλέον χρόνια η ιδιωτική τηλεόραση λειτουργεί χωρίς θεσμικό πλαίσιο, σε καθεστώς οριακής νομιμότητας παρ' ότι χρησιμοποιεί δημόσιες συχνότητες, θεωρεί ότι **απαιτείται ένα διαφορετικό πλαίσιο λειτουργίας που θα διασφαλίζει τον δημοκρατικό διάλογο και την πολυφωνία.** Η

ΕΡΤ πρέπει να παίζει ουσιαστικό ρόλο στη δημιουργία ενός μαζικού και δυναμικού πολιτιστικού προϊόντος και είναι απολύτως αναγκαίο να αναταχθεί και να αναρρυθμιστεί. **Χρειάζεται επειγόντως η εκπόνηση ενός στρατηγικού σχεδίου για το ρόλο της δημόσιας τηλεόρασης.**

Η ΔΗΜΑΡ προκρίνει μια **πολιτική ενίσχυσης των υποδομών και διαμόρφωσης των δομών που ευνοούν τη δημιουργία.** Επιδιώκει τη συστηματική παρακολούθηση της λειτουργίας των υπαρχόντων θεσμών και τη γόνιμη και ουσιαστική κριτική τους αποτίμηση. Προκρίνει την **ενίσχυση της πρωτογενούς δημιουργίας, ιδίως των νέων, με την παροχή όχι μόνο οικονομικών πόρων αλλά και συλλογικών τόπων, μέσα από τους οποίους μπορεί να προβληθεί και να συζητηθεί το έργο τους.** Προκρίνει τη **διάχυση του πολιτιστικού αγαθού σε όλο το κοινωνικό σώμα, μέσω των θεσμών της τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά και των τοπικών συλλογικοτήτων, οι οποίες πρέπει να ενθαρρυνθούν και να επεκταθούν.**

Η ΔΗΜΑΡ πιστεύει σε έναν πολιτισμό της συλλογικότητας, της αλληλεγγύης, της κοινωνικής συνοχής, της ευθύνης, και αγωνίζεται για ένα πολιτισμό της γόνιμης οικοδόμησης πάνω στην παράδοση, αλλά και της ρηξικέλευθης δημιουργίας, της ελεύθερης φαντασίας, της ανατροπής. Πιστεύει σε ένα πολιτισμό που θα διαχέεται σε ολόκληρο τον κοινωνικό ιστό, θα του μεταγγίζει ενθουσιασμό και ελπίδα και θα βασίζεται στον ανακαθορισμό και την ανακατάταξη του δημόσιου χώρου. Γιατί σήμερα, παρά τις συνθήκες κοινωνικής κρίσης και τεράστιας έκπτωσης του δημόσιου λόγου, νέοι άνθρωποι επιμένουν να δημιουργούν. Αξιοποιούν ολοένα και περισσότερο νέα μέσα και τεχνολογίες και επικοινωνούν παρακάμπτοντας ευκολότερα φραγμούς εθνικούς, κοινωνικούς και γλωσσικούς.

Η ΔΗΜΑΡ επιδιώκει τη συνομιλία και τη συνεργασία με όλους όσοι/ες μπορούν να συμμετάσχουν, ο καθένας με τον τρόπο του, στην προσπάθεια πολιτιστικής αναγέννησης της χώρας μας: δασκάλους και καθηγητές, ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών, bloggers, πολύμορφους συλλόγους και οργανωμένους συνδικαλιστικούς φορείς.

4.2.17 Νέες Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας

Τις πολιτικές και τα προγράμματα στον τομέα των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας, με συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, και αφού ξεπεραστούν οι σοβαρότατες καθυστερήσεις που έχουν σημειωθεί, με ευθύνη των κυβερνήσεων Ν.Δ.-ΠΑΣΟΚ. Αυτές οι πολιτικές και τα προγράμματα θα στοχεύουν:

- Στη άμεση ανάπτυξη πληροφορικών συστημάτων σε κάθε αρμό του κράτους και των υπηρεσιών του, από το πολυσυζητημένο και ποτέ υλοποιημένο διπλογραφικό σύστημα έως την διαφάνεια και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και τη δημοκρατία της κοινωνίας των πολιτών. Πρέπει ν' αντιμετωπιστούν οι παθογένειες που εμφανίζονται στους διαγωνισμούς και την παραλαβή των έργων από τα αντίστοιχα υπουργεία καθώς και απόλυτη ανάγκη να υπάρξει βελτίωση των υπηρεσιών προς τον πολίτη και τις επιχειρήσεις.

- Στην εφαρμογή τεχνολογιών τηλεπληροφορικής για την αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας που προσφέρουν διάγνωση και παρακολούθηση από απόσταση στους πολίτες.

- Στον έλεγχο και τη διαχείριση του περιβάλλοντος

-Στον έλεγχο και τη διαχείριση των μεταφορών και της υποδομής των αυτοκινητόδρομων.

-Στο εκπαιδευτικό σύστημα και τη έρευνα με προσαρμογή της εκπαιδευτικής διαδικασίας και των εργαλείων διδασκαλίας (από απόσταση διδασκαλία, ηλεκτρονικοί διαδραστικοί πίνακες, χρήση ηλεκτρικού υπολογιστή για κάθε μαθητή).

-Στη διάχυση της τηλεπληροφορικής σε όλους τους τομείς της οικονομίας αφού συντελεί στην αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας, οικονομική ανάπτυξη με τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων και τη ανάπτυξη νέων οικονομικών κλάδων με νέες θέσεις εργασίας, βελτίωση και προσαρμογή των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες ανάγκες της αγοράς εργασίας, ανάπτυξη νέων μορφών εργασίας όπως η τηλε-εργασία.

-Στην ανάδειξη του πολιτισμικού υπόβαθρου της χώρας, με τεκμηρίωση, ανάδειξη και προβολή της συμβολής του ελληνισμού στην παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά, με προστασία της ελληνικής γλώσσας και την επαφή με την ομογένεια.

-Στην αξιοποίηση νέων τεχνολογιών στα μέσα μαζικής επικοινωνίας (κατάλληλο κανονιστικό πλαίσιο, διασφάλιση πολυφωνίας και ελεύθερης έκφρασης). Ανάπτυξη της εθνικής υποδομής επικοινωνιών (πρωτοβουλίες αναπτυξιακού χαρακτήρα, εξορθολογισμός της αγοράς των τηλεπικοινωνιών, καθολική εξυπηρέτηση).

-Στην προστασία της ελευθερίας συμμετοχής και έκφρασης και διακίνησης της πληροφορίας στο διαδίκτυο, με διασφάλιση των δικαιωμάτων του πολίτη και του καταναλωτή, με διαφύλαξη των συνθηκών ανταγωνισμού, με δημοκρατικό έλεγχο στην ψηφιακή εποχή.

Η συνολική στρατηγική για την Κοινωνία της Πληροφορίας πρέπει να στηρίζεται σε βασικές αρχές: όπως, ίσες ευκαιρίες και πρόσβαση για όλους, δημιουργία περιβάλλοντος για την ανάπτυξη της καινοτομίας και την άνθηση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, διαφύλαξη ατομικών ελευθεριών και λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών.

Η Κοινωνία της Πληροφορίας που διαμορφώνεται στη χώρα μας πρέπει να είναι μια κοινωνία για όλους, χωρίς διακρίσεις σε πληροφοριακά έχοντες και μη-έχοντες, όπου διαφυλάσσονται τα δικαιώματα του πολίτη καθώς και η ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης.

5 Η ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Στη νέα διεθνή κατάσταση η Ελλάδα οφείλει να ασκεί πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική. Πρέπει να διερευνήσει και να αξιοποιήσει τις δυνατότητες συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα με τις μεγάλες, αναπτυσσόμενες οικονομίες της Ρωσίας, της Κίνας, της Ινδίας, κ.λπ., αλλά και χώρες που μας προτείνουν στρατηγική συνεργασία βάθους, όπως το Ισραήλ. Η αντιρρόπηση, έναντι των σημερινών μονόπλευρων σχέσεων με τις ΗΠΑ, θα εξασφαλίσει μεγαλύτερα περιθώρια ελευθερίας και ελιγμών στην εξωτερική μας πολιτική προς όφελος των εθνικών μας συμφερόντων.

Η αναζωογόνηση της συνεργασίας στον ενεργειακό τομέα, στον εμπορικό, ευρύτερα τον οικονομικό τομέα, με τις χώρες αυτές πρέπει να αποτελεί στρατηγικό αίτημα της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής που πρέπει να τεθεί στο επίκεντρο της προσοχής. Η Ελλάδα, στο πλαίσιο του διεθνούς δικαίου και της διεθνούς πρακτικής, οφείλει να προχωρήσει –ύστερα από σχετική προετοιμασία – στον ορισμό των δικών της ΑΟΖ και να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις ερευνών και εκμετάλλευσης ενεργειακών κοιτασμάτων και του όποιου πλούτου εντοπιστεί στην περιοχή.

Η Ελλάδα, μέλος της ΕΕ, μετέχει σε διεθνείς οργανισμούς και σε περιφερειακές συνεργασίες και προωθεί σχέσεις στο χώρο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Μεσογείου, με τον Αραβικό κόσμο και άλλες χώρες.

Η ΔΗΜΑΡ χαιρέτησε τις λαϊκές εξεγέρσεις κατά των αυταρχικών και ανελεύθερων καθεστώτων της Τυνησίας, της Αιγύπτου, αλλά και του Μπαχρέιν και της Υεμένης. Το ίδιο απερίφραστη ήταν και η έκφραση της συμπαράστασης στις δυνάμεις που κινήθηκαν ενάντια στο δικτατορικό καθεστώς του Καντάφι. Υπογράμμισε από τη πρώτη στιγμή ότι η επιμονή του Καντάφι να διατηρηθεί με κάθε μέσο στην εξουσία έχει ως αποτέλεσμα το αιματοκύλισμα του λιβυκού λαού, ότι είναι απολύτως αναγκαία η παρέμβαση του ΟΗΕ στην κατεύθυνση της ειρηνικής επίλυσης της κρίσης, της λήξης του εμφυλίου πολέμου και της μετάβασης σε δημοκρατική ομαλότητα. Προσθέτοντας ότι, σε κάθε περίπτωση, η χώρα μας δεν πρέπει να εμπλακεί σε πολεμικές επιχειρήσεις. Και μετά τις καταγιστικές επιδρομές για την καταστροφή της πολεμικής μηχανής του δικτατορικού καθεστώτος, η ΔΗΜΑΡ επέμεινε στην ανάγκη πραγματικής κατάπαυσης του πυρός και αναζήτησης ειρηνικής λύσης μέσα από διαπραγματεύσεις για τη μετάβαση από τον Καντάφι σε δημοκρατική ομαλότητα.

Η ελληνική κυβέρνηση οφείλει να αναλάβει, στο πλαίσιο της ΕΕ, πρωτοβουλίες, ώστε να αναθερμανθεί η Συνθήκη της Βαρκελώνης και να αναζωογονηθεί το πρόγραμμα MEDA-EUROMED για την προώθηση κλίματος αμοιβαίας εμπιστοσύνης και συνεργασίας των χωρών του ευρωπαϊκού νότου και της αφρικανικής Μεσογείου και κυρίως στήριξής τους.

Η θέση της χώρας σε μια περιοχή, όπου υπάρχουν χρόνια προβλήματα και βρίσκουν την έκφρασή τους παλιές και σύγχρονες διεθνείς αντιθέσεις, προσδίδει ιδιαίτερη σημασία στην εξωτερική της πολιτική και στις επιλογές που γίνονται στο πεδίο αυτό.

Η ΔΗΜΑΡ θεωρεί ότι η εξωτερική πολιτική της χώρας οφείλει:

-να βρίσκεται **στο πλευρό όσων αγωνίζονται για την υπεράσπιση της διεθνούς νομιμότητας** και να αντιτίθεται στις επεμβάσεις και τους πολέμους.

-να προωθεί την **ειρηνική λύση των διαφορών με τις γειτονικές χώρες**, θέτοντας τέλος στο κυνήγι των εξοπλισμών.

Ειδικότερα:

-Να στηρίζει μια **δίκαιη λειτουργική και βιώσιμη λύση στο Κυπριακό**, που να τερματίζει την κατοχή και να ακυρώνει διχοτομικά τετελεσμένα, να διασφαλίζει την επανένωση του τόπου και του λαού, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, καθώς και το δικαίωμα όλων των προσφύγων για επιστροφή. Μια τέτοια λύση δύναται να εξασφαλιστεί μόνο μέσα στο συμφωνημένο πλαίσιο **δικοινοτικής, διζωνικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα, όπως περιγράφεται από τα σχετικά ψηφίσματα του ΟΗΕ**. Λύση σύμφωνη με το διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο, που να εδράζεται στις Συμφωνίες Υψηλού Επιπέδου του 1977 και 1979 και να προνοεί μετεξέλιξη της Κυπριακής Δημοκρατίας από ενιαίο σε **ομοσπονδιακό κράτος, με μία κυριαρχία, μία ιθαγένεια, μία διεθνή προσωπικότητα**.

Να προωθεί λύση ασφάλειας για όλους τους Κυπρίους, Ελληνοκυπρίους και Τουρκοκυπρίους: χωρίς κατοχικά στρατεύματα, παρωχημένα συστήματα εγγυήσεων και μονομερή δικαιώματα επέμβασης τρίτων, τα οποία άλλωστε είναι ξένα προς τον τρόπο λειτουργίας της ΕΕ. Η αποτελεσματική συμμετοχή της επανενωμένης Κύπρου στην ΕΕ θα αποτελέσει την καλύτερη δυνατή εγγύηση για την ασφάλεια και ευημερία όλων των Κυπρίων.

Να στηρίζει μέτρα για την οικονομική ενίσχυση των Τουρκοκυπρίων, εφόσον συντείνουν στην επαναπροσέγγιση των δυο Κοινοτήτων και την επανένωση της νήσου. Στόχος πρέπει να είναι η επίλυση του Κυπριακού, η οποία θα έλυνε αμέσως και το όλο ζήτημα της «απομόνωσης».

-Να υποστηρίζει την **ευρωπαϊκή πορεία και ένταξη της Τουρκίας στην ΕΕ**, και τον σαφή και αταλάντευτο ευρωπαϊκό προσανατολισμό της γείτονος, υπό την προϋπόθεση του σεβασμού του ευρωπαϊκού κεκτημένου και της πλήρωσης των κριτηρίων της Κοπεγχάγης: σε καμία περίπτωση η Τουρκία δεν μπορεί να παραμένει όμηρος της Ελλάδας ή της Κύπρου, όμως δεν μπορεί και αυτή με την σειρά της να εξακολουθήσει να μην αναγνωρίζει μία χώρα μέλος της ΕΕ, να αρνείται επίμονα να υλοποιήσει τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από το Πρωτόκολλο της Άγκυρας το οποίο η ίδια υπέγραψε.

Να καθιστά σαφές ότι η Ελλάδα δεν θέλει νέες εντάσεις και νέο κυνηγητό εξοπλισμών ανάμεσα στις δύο χώρες. Τα προβλήματα στις ελληνοτουρκικές σχέσεις μπορούν και πρέπει να επιλυθούν με **διάλογο στη βάση του διεθνούς δικαίου**.

Η Τουρκία οφείλει να **άρει το casus belli, να συναινέσει στην παραπομπή του θέματος της υφαλοκρηπίδας στη Χάγη**, να σταματήσει τις παράλογες αιτιάσεις της για τις γκρίζες ζώνες και να εργαστεί ενεργά για την επίλυση του Κυπριακού στο πλαίσιο των αποφάσεων των διεθνών οργανισμών.

Η εξομάλυνση των ελληνοτουρκικών σχέσεων, η οποία θα επηρεαστεί τα μάλα από τις εξελίξεις στο Κυπριακό, θα απελευθερώσει την ελληνική εξωτερική πολιτική από την αναγκαστική αντιπαλότητα με την Τουρκία και θα αναδείξει τις δύο χώρες ως κύριους μοχλούς προώθησης ειρηνικής και γόνιμης περιφερειακής συνεργασίας στα Βαλκάνια και τη Μεσόγειο.

-Να επιδιώκει την **άμεση απεμπλοκή και οριστική διευθέτηση του προβλήματος της ονομασίας της FYROM με την υιοθέτηση μιας σύνθετης ονομασίας γεωγραφικού ή χρονικού προσδιορισμού, έναντι όλων**, και την εκπόνηση από τη χώρα μας μιας ανοικτής πολιτικής, οικονομικής, πολιτισμικής πρότασης ευρύτατης συνεργασίας με τις βαλκανικές χώρες.

-Να θεωρεί την **ευρωπαϊκή προοπτική των κρατικών οντοτήτων της ΝΑ Ευρώπης ως την βέλτιστη εξέλιξη για τη σταθερότητα και την ειρήνη στην περιοχή** και να παρέχει κάθε είδους βοήθεια στις χώρες αυτές, για την όσο το δυνατόν συντομότερη ικανοποίηση του αιτήματός τους για έναρξη διαπραγματεύσεων με την ΕΕ και ένταξη σε αυτήν.

-Να υποστηρίζει την **ευρωπαϊκή πορεία της Σερβίας**, την συντομότερη δυνατή έναρξη υλοποίησης του Συμφώνου Σύνδεσης και Σταθερότητας και τη διεκδίκηση ρόλου μεσολαβητή σε οποιαδήποτε διαφορά προκύψει μεταξύ Σερβίας – ΕΕ καθώς και τη συνηγορία υπέρ της κατάργησης των θεωρήσεων εισόδου των Σέρβων πολιτών στις χώρες μέλη της ΕΕ, ταυτόχρονα με την έναρξη σε ισχύ της ενδιάμεσης εμπορικής συμφωνίας. Να προωθεί ακόμη τη συνεργασία στο πεδίο του τουρισμού, των μεταφορών και της ενέργειας, που έχουν πολύ μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης.

-Να συμμετέχει ενεργά σε **διεθνείς πρωτοβουλίες για δικαιοσύνη και ειρήνη στην Εγγύς Ανατολή** με την αμοιβαία αναγνώριση δυο ανεξάρτητων κρατών, Ισραήλ και Παλαιστίνης, και το σεβασμό της κρατικής οντότητας του Λιβάνου και να ενώνει τη φωνή της με άλλες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις για τον άμεσο τερματισμό της κατοχής στο Ιράκ.

-Να εκφράζει την αλληλεγγύη της στους λαούς που αμφισβητούν τα αυταρχικά-δικτατορικά καθεστώτα και στο αίτημα για ελευθερία και δημοκρατία που εξαπλώνεται στο σύνολο σχεδόν των χωρών του αραβικού κόσμου.

-Να υπερασπίζεται το αίτημα των χωρών του «**τρίτου κόσμου**» για **ουσιαστική βοήθεια από τους διεθνείς οργανισμούς** ώστε να αντιμετωπιστεί στοιχειωδώς το ζήτημα των χαοτικών ανισοτήτων, που καταδικάζει έναν ολόκληρο κόσμο στην εξαθλίωση και την ασθένεια. Να παρέχει, όπως έχει δεσμευτεί (όλες οι χώρες του «**πρώτου κόσμου**»), το **0,7% του ΑΕΠ της ως βοήθεια προς τις χώρες αυτές**.

6 Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

1. Η ΔΗΜΑΡ απευθυνόμενη στους προοδευτικούς και αριστερούς πολίτες της χώρας μας, πρωτίστως στις νέες και τους νέους, ζητώντας την ενεργό στήριξη, τη συμπόρευση και τη συμμετοχή τους στο εγχείρημά της, πρώτα απ' όλα, **στέκεται αυτοκριτικά και αναστοχαστικά σε σχέση με τη πορεία και δράση, τις αδυναμίες μελών και στελεχών της μέσα από τη διαδρομή και κεντρική τους ευθύνη για τα εγχειρήματα των προηγούμενων κομματικών σχηματισμών της Αριστεράς.**

Η ΔΗΜΑΡ δεν θέλει να παραβλέψει το γεγονός ότι η Αριστερά των μεγάλων και συνολικών διεκδικήσεων, η αριστερά οραματιστής και δημιουργός μιας άλλης κοινωνίας, η «Αριστερά της θυσίας» διολίσθησε συχνά, καθ' όλη την μεταπολιτευτική περίοδο, σε συνδικαλιστικό εργαλείο οικονομικής διεκδίκησης, στην Αριστερά του συντηγιασμού και του ατομικισμού. Ευνοήθηκαν και επιδοτήθηκαν συμπεριφορές που δεν αποδέχονταν την νομιμότητα, την ισότητα των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων και τις δομές του Κράτους ως χώρους οικοδόμησης ηγεμονίας για την έκφραση του δημόσιου συμφέροντος.

Η ΔΗΜΑΡ δεν μπορεί και δεν θέλει να αγνοεί ότι η Αριστερά κινήθηκε με τις παραδοσιακές κομματικές περιχαρακώσεις. **Στη χώρα μας εκφωνούνται κομματικοί μονόλογοι χωρίς τις ελάχιστες συναινέσεις,** ούτε ακόμα και για ζητήματα εξωτερικής πολιτικής.

Η ΔΗΜΑΡ δεν θέλει να παραβλέψει ότι **συχνά η Αριστερά πορεύτηκε με το φορμαλισμό της «ψήφου διαμαρτυρίας» ως μια δυνατότητα πολιτικής δράσης και όχι ως μια θετική πρόταση διεξόδου.** Όπως και ότι συχνά αναπαρήγε πρακτικές του παραδοσιακού κομματικού συστήματος και των κομματικών προτεραιοτήτων σε κρίσιμους κοινωνικούς χώρους, όπως η αυτοδιοίκηση και τα συνδικάτα. Ως νέο κόμμα της Αριστεράς που έρχεται όμως από μακριά και πάει μακριά, δεσμεύεται, παράλληλα με τη διαμόρφωση μιας ρεαλιστικής και υπεύθυνης πρότασης εξόδου από την κρίση, **να ενισχύσει μεθόδους και πρακτικές που θα φέρνουν την «πολιτική στους πολίτες» και τους «πολίτες στην πολιτική».** Να αφήσει πίσω του την Ελλάδα της χρεοκοπίας και της παρακμής. **Να αναδειχθεί ως η Αριστερά της δημιουργίας, της κριτικής σκέψης και της πολιτιστικής αναγέννησης.**

2. Γιαυτό και η ΔΗΜΑΡ καλεί όλους και όλες τους προοδευτικούς και αριστερούς πολίτες να κινηθούν ξανά στο επίκεντρο της πολιτικής ζωής για:

-να γύρουν την πλάστιγγα και τις μεσοπρόθεσμες εξελίξεις υπέρ των εργαζομένων, γυναικών και ανδρών, των ανθρώπων της δημιουργίας, των νέων, επιβάλλοντας νέες ρυθμίσεις και θεσμούς στη θέση των προνομίων και διευκολύνσεων του πελατειακού κράτους.

-να πρωτοστατήσουν στους αγώνες για διαφορετικές πολιτικές, για να αλλάξουν ριζικά τα κυβερνητικά μέτρα με στόχους τη δίκαιη κατανομή βαρών, την αντιμετώπιση των δομικών προβλημάτων της ελληνικής διοίκησης, την υλοποίηση νέου αναπτυξιακού προτύπου, την πράσινη- οικολογική ανασυγκρότηση της οικονομίας.

-να αποκρούσουν κάθε εκδήλωση ρατσισμού στηρίζοντας χωρίς όρους και προϋποθέσεις τα δικαιώματα του ανθρώπου, πρωτίστως του ανίσχυρου κοινωνικά και πολιτικά μετανάστη και μετανάστριας, των βασανισμένων συνανθρώπων μας που έχουν ανάγκη και δικαιούνται το άσυλο μιας δημοκρατικής χώρας.

-να στηρίζουν πολλαπλά τις πρωτοβουλίες, οργανώσεις και κινήσεις κοινωνικής αλληλεγγύης.

Η ΔΗΜΑΡ καλεί όσες αριστερές δυνάμεις θέλουν να επιτελέσουν τον ιστορικό τους ρόλο να υιοθετήσουν πολιτικές πλατιών συγκλίσεων κοινωνικών και πολιτικών, ιδιαίτερα με τον οικολογικό και το σοσιαλιστικό χώρο, και να δώσουν τη μάχη των πειστικών, εναλλακτικών, υπεύθυνων προγραμματικών προτάσεων για την πορεία της χώρας, τις αλλαγές στο κράτος και την οικονομία, για τη δημοκρατική ευρωπαϊκή προοπτική.

Αυτό θεωρεί ότι πρέπει να είναι και το περιεχόμενο της παρέμβασης στην αυτοδιοίκηση, της συνάντησης με τα κινήματα, της συνεργασίας με τις κοινωνικές οργανώσεις, ιδιαίτερα τις συνδικαλιστικές, που σήμερα καλούνται να σηκώσουν με ενωτικούς αγώνες –και όχι αγώνες που διχάζουν- το μεγαλύτερο βάρος της υπεράσπισης των εργαζομένων, των ανέργων και των συνταξιούχων.

Η ΔΗΜΑΡ είναι υπέρ της ενότητας και όχι της διάσπασης των συνδικάτων που προωθούν ο δογματικός και ο αριστερίστικος λαϊκισμός. Αλλιώς η όποια επαναστατικότητα εξαντλείται στα λόγια και τις καταγγελίες, δεν μορφοποιείται σε δύναμη αλλαγής του συσχετισμού δυνάμεων.

7 ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Η αποχή των πολιτών στις αυτοδιοικητικές εκλογές ήταν τεράστια και μαρτυρεί τη βαθειά κρίση του πολιτικού συστήματος. Συνιστά αποδοκιμασία στις πολιτικές που ασκούνται από την κυβέρνηση, αλλά και αυτές που αντιπροτείνονται από την αντιπολίτευση για την έξοδο από την κρίση. Αποδοκιμασία στα αναχρονιστικά πρότυπα άσκησης και διαχείρισης της πολιτικής των πολιτικών δυνάμεων και πρωταρχικά των δυνάμεων του δικομματισμού, οι οποίες κατέγραψαν το μικρότερο εκλογικό ποσοστό.

Στις σημερινές ιδιαίτερα κρίσιμες για τον τόπο συνθήκες, προέχει η χάραξη μιας μακροπρόθεσμης εθνικής στρατηγικής, που να στοχεύει στην άρση της κρίσης και των αιτίων που τη δημιούργησαν, καθώς και στη δημοκρατική ανασυγκρότηση της Ελλάδας, μέσα από βαθιές μεταρρυθμίσεις σε όλους τους τομείς της πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής ζωής της χώρας. Αυτό είναι το πρόταγμα της πολιτικής της ΔΗΜΑΡ και της προγραμματικής αντιπολίτευσης που ασκεί.

Υπό αυτό το πρίσμα, η ΔΗΜΑΡ, επιδιώκει να διαμορφωθούν οι όροι και οι προϋποθέσεις σε επίπεδο προγραμματικών θέσεων, πολιτικών προτάσεων, φερεγγυότητας προσώπων, για την υλοποίηση μιας εναλλακτικής προοπτικής προοδευτικής διακυβέρνησης μέσα από τη σύγκλιση ευρύτατων κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων. Για τη δημιουργία ενός συνασπισμού δυνάμεων στρατευμένων στην υπόθεση της δημοκρατικής ανασυγκρότησης της Ελλάδας μέσα από βαθιές μεταρρυθμίσεις σε όλους τους τομείς της πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής ζωής της χώρας.

Αυτή η ευρεία συμπαράταξη δυνάμεων στο πολιτικό πεδίο πρέπει να περιλαμβάνει δυνάμεις της δημοκρατικής αριστεράς, της πολιτικής οικολογίας και της σοσιαλδημοκρατίας, παραμένοντας ανοικτή σε κάθε προοδευτικό πολίτη με θέσεις συμβατές με το σχέδιο αυτό, υπερβαίνοντας το κυρίαρχο πολιτικό στερεότυπο.

Η ΔΗΜΑΡ θα εργαστεί για την ανάδειξη αυτής της προοπτικής.

Σήμερα προοδευτικοί πολίτες, πολίτες στον ευρύτερο χώρο της αριστεράς και της οικολογίας καθώς και αριστεροί και κεντροαριστεροί, που επένδυσαν με την ψήφο τους αλλά και τη στράτευσή τους στο ΠΑΣΟΚ, αναζητούν διέξοδο από την κρίση και άλλες πολιτικές που θα προωθούν ένα νέο πρότυπο ανάπτυξης, που θα σέβεται το περιβάλλον και θα υπερασπίζεται τα κοινωνικά δικαιώματα. Η ΔΗΜΑΡ θεωρεί ότι είναι αναγκαίο να κτίζονται, περισσότερο από άλλες φορές, γέφυρες διαλόγου και κοινής δράσης με τον κόσμο αυτόν. Έτσι προσβλέπει στην οικοδόμηση ενός πλατιού προοδευτικού ρεύματος στην ελληνική κοινωνία ικανού να εμπνεύσει κοινωνικές και κυρίως πολιτικές συμμαχίες με δυνατότητες να συμβάλουν στη συγκρότηση πλειοψηφίας και προοδευτικής διακυβέρνησης του τόπου.

Η ΔΗΜΑΡ στην κατεύθυνση αυτή προωθεί μια ευρύτατη ανοικτή πρόταση διαλόγου και συνεργασίας και συμπόρευσης μέσα στα κινήματα, στα αυτοδιοικητικά σχήματα, στις

κινήσεις πολιτών, στη βάση πρώτα απ' όλα της εγγύτητας προγραμματικών στοχεύσεων και προοπτικής προς το χώρο της πολιτικής οικολογίας, αλλά και σε ανέντακτους πολίτες ή και σε δυνάμεις που προέρχονται από το σοσιαλιστικό χώρο, που θα μπορεί να προχωρήσει παραπέρα και σε προγραμματικές αναζητήσεις και σε κοινές πολιτικές πρωτοβουλίες και δράσεις.

8 Η ΝΕΟΛΑΙΑ ΤΟΥ 21^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ

Η μεγάλη δύναμη της νεολαίας είναι οι συμβολισμοί της. Είναι μοιραία ταυτισμένη με την άνοιξη, την αναγέννηση και την αλλαγή, με την αμφισβήτηση και την εξέγερση, με το νέο και το ζωηρό. Η νεολαία δεν ορίζεται κατ' ανάγκη μόνο μέσα από τους δυϊσμούς νέος – γέρος, καινούριο – παλιό, πρόοδος – συντήρηση, αλλά και από την ανταγωνιστική σχέση του παρελθόντος με το μέλλον. Υπό αυτό το πρίσμα, κύρια αποστολή της νεολαίας είναι να συνδέει, να συνθέτει, να αναζωογονεί και να μπολιάζει κάθε γενιά με νέες, τολμηρές ιδέες. **Οι νέοι αντικατοπτρίζουν και προβάλλουν στο παρόν το συμβόλαιο μιας κοινωνίας με το μέλλον, ενώ παράλληλα είναι οι φυσικοί θεματοφύλακες της εικόνας του παρελθόντος.** Η νεότητα δεν είναι ένα αποκλειστικά και μονοσήμαντα βιολογικό χαρακτηριστικό. Είναι πολύ περισσότερο μια κοινωνική και πολιτιστική κατασκευή, ένα προϊόν μιας αδιάλειπτης αλληλεπίδρασης μεταξύ κοινωνικών ομάδων, ιδεών, στερεοτύπων, ιδεολογιών κ.α. Νέος/α είναι αυτός/ή που είναι φύσει και θέσει ανοιχτός σε καινούργιες τάσεις και ιδέες. Νέος/α είναι αυτός/ή που μέχρι τα βαθιά γεράματα πιστεύει ότι αξίζει να αγωνίζεται για να αλλάξει τον κόσμο.

Η ΔΗΜΑΡ πιστεύει ακράδαντα **ότι η νεολαία μπορεί να αποτελέσει δύναμη αλλαγής της κοινωνίας, μπορεί να συμβάλει δημιουργικά στον κοινό αγώνα για την μετατόπιση του άξονα της πολιτικής προς προοδευτικότερες κατευθύνσεις.**

Η σημερινή νέα γενιά βρίσκεται αντιμέτωπη με εκκρεμότητες και βάρη που της κληροδότησαν οι προηγούμενοι. Είναι μια αγνοημένη κοινωνική ομάδα, η οποία αναζητεί διέξοδο, θέλει να ζήσει με το δικό της τρόπο και με δικά της μέσα, τη δική της ζωή. Οι βασικότερες τάσεις που την χαρακτηρίζουν είναι η επιμήκυνση της νεανικής ηλικίας, ο αποκλεισμός από την παραγωγή, την εκπαίδευση, την κοινωνική ζωή, η ευελιξία στην ανάληψη πολλαπλών κοινωνικών ρόλων, η εξατομίκευση της προσωπικής πορείας και η επικράτηση προτύπων ζωής που σχετίζονται με την ύλη και το χρήμα. Η σημερινή νεολαία θεωρείται απολίτικη, χαμένη, γαλουχημένη με τις υλικές αξίες του καπιταλισμού. Άλλωστε, **ο καλύτερος τρόπος να διαιωρίζει το κατεστημένο τον εαυτό του είναι η απάθεια των νέων.** Καλλιεργείται συστηματικά στους νέους ότι η μόδα είναι να μην ενδιαφέρονται. Με πλήρη συνείδηση ότι ο χρόνος είναι λίγος και οι απαιτήσεις τεράστιες, γνωρίζει αυτή η γενιά ότι ευνοούνται όσοι δεν πάνε κόντρα σε τίποτε, όσοι περιμένουν μια θέση να βολευτούν. Αυτό προκαλεί σύγχυση, άγχος και φοβερές αντιθέσεις στον τρόπο προσέγγισης της ζωής. Δεδομένης και της υποχώρησης των παραδοσιακών κοινωνικών και πολιτικών συλλογικοτήτων και της έλλειψης αξιοπιστίας τους, αναπόφευκτα οδηγείται η νεολαία, στο μεγαλύτερο τμήμα της, σε ατομοκεντρικά και ευδαιμονιστικά πρότυπα ζωής. Μόλις το 1,5% των νέων συμμετέχει σε συνδικαλιστικά σωματεία ή κόμματα (ευρωπαϊκός μ/ο 4,4%), το 31% θεωρούν ότι βασικό προσόν για την επαγγελματική αποκατάσταση είναι το «μέσο», ενώ το 38,9% επιθυμούν πρώτιστα μια εργασία που θα τους αποφέρει σημαντικές απολαβές.

Από την άλλη όμως, υπάρχει **η νεολαία που στρέφεται σε νέους, καινοτόμους τρόπους συμμετοχής** γκρεμίζοντας τα παλαιοκομματικά τείχη, προσπερνώντας το συνδικαλιστικό παραγοντισμό και υπερβαίνοντας την παραδοσιακή έννοια της παρέμβασης. Η **νεολαία**

που αναπτύσσει τους δικούς της κοινωνικούς στόχους. Η νεολαία που παλεύει να αποκτήσει διακριτή ιστορική και πολιτική ταυτότητα, ανατρέποντας το υπάρχον μεταπολιτευτικό πρότυπο ανάπτυξης και να αντιμετωπίσει τις παθογένειες της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας. Η νεολαία που αγωνίζεται να παραμερίσει τα εμπόδια που καθηλώνουν την προοπτική των νέων με ευθύνη των κομμάτων εξουσίας, που δεν διαμόρφωσαν ένα περιβάλλον ευνοϊκό και δημιουργικό για τους νέους/ες, αλλά και της αριστεράς που δεν ενέπνευσε και σε πολλές περιπτώσεις συμβιβάστηκε.

Η ΔΗΜΑΡ θεωρεί ότι η συντριπτική πλειονότητα των νέων, μολονότι είναι ευαισθητοποιημένη και πρόθυμη να δραστηριοποιηθεί πολιτικά και κοινωνικά, **ασφυκτιά από το υφιστάμενο κομματικό και συνδικαλιστικό πλαίσιο, που αντιστοιχεί σε παλιότερες γενιές και ανταποκρίνεται σε ιστορικές επιταγές και ιδιαιτερότητες.** Γι' αυτό, θεωρεί ότι η πολιτική πρέπει: να αφουγκράζεται τα προβλήματα και τους προβληματισμούς των νέων, να προσφέρει το χώρο για να βρουν τα οράματα που τους ταιριάζουν. Να κτίζεται πάνω σε πράξεις, αγώνες και διεκδικήσεις. Να επιτρέπει στους νέους την άμεση και έμπρακτη συνδιαμόρφωση θέσεων, επιλογών, προτεραιοτήτων, πλήρες και ίσο δικαίωμα λόγου και παρέμβασης στο σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών στόχων.

Καθώς, σήμερα, η προσαρμογή της νεολαίας σε προκαθορισμένα πρότυπα φθίνει, η ΔΗΜΑΡ καλεί τους νέους **να χειραφετηθούν, να αποκαθελώσουν αυθεντίες και δοσμένες αλήθειες.** Η ΔΗΜΑΡ θέλει τους νέους «εικονοκλάστες» και τους παρακινεί να αναπτύξουν τις ικανότητες της γενιάς τους, τους ενθαρρύνει να θέσουν αυτοτελείς στόχους και να οικοδομήσουν το δικό τους ιστορικοπολιτικό momentum. Θέλει νέους με ανοιχτούς ορίζοντες και ύψιστα ιδανικά την ελευθερία και τη δικαιοσύνη. Θέλει η αυτονομία και η αλληλεγγύη να ορίζουν τη δράση και τον αγώνα τους για τη δημοκρατία, για ίσες ευκαιρίες, για την ενίσχυση των αδυνάτων. Θέλει **να ξυπνήσει τη δημιουργικότητά τους, τη διάθεση για συμμετοχή και αγώνα,** να αφουγκραστεί την ανησυχία τους, να κατανοήσει τις επιθυμίες τους, να εμπνευστεί από τα οράματά τους, να γίνει η φωνή αυτών που δεν έχουν εκπροσώπηση, το δίκτυ προστασίας των κοινωνικά ευάλωτων.

Για τη ΔΗΜΑΡ σύγχρονη πολιτική για τη νεολαία σημαίνει, τελικά, να διακρίνει εγκαίρως και να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις ιδιαιτερότητες που συνθέτουν, μέσα στις υφιστάμενες συνθήκες καπιταλισμού, το πλαίσιο στο οποίο διαβιούν οι νέοι άνθρωποι.

8.1 Εκπαίδευση

Η εκπαίδευση που θέλει ο νεοφιλελευθερισμός, σημαίνει αμάθεια για μεγάλες ομάδες της νεολαίας, νέους κομμένους και ραμμένους στα μέτρα των αναγκών της αγοράς, ανθρώπους πειθήνιους, αμόρφωτους πολιτικά, υποταγμένους, χωρίς κριτική σκέψη και συνείδηση. Η παιδεία αποτελεί θύμα της πολιτικής που έχουν ακολουθήσει όλες ανεξαιρέτως οι κυβερνήσεις των τελευταίων δεκαετιών. Οι συνέπειες μιας τέτοιας πολιτικής που συνδυάζεται επίσης με πελατειακές λογικές, συνδικαλιστικές αγκυλώσεις και δυνάμεις αδράνειας είναι σκληρές και οδυνηρές. Τα σχολεία της χώρας, σύμφωνα με την εγκυρότατη διεθνή έρευνα PISA, καταλαμβάνουν την τελευταία θέση μεταξύ των

χωρών της ΕΕ. Στις διεθνείς λίστες με τα καλύτερα πανεπιστήμια στον κόσμο, η Ελλάδα απουσιάζει συστηματικά. Η κατανομή των πόρων του προϋπολογισμού παραμένει εγκληματικά στάσιμη. Η Ελλάδα είναι σήμερα τελευταία στην ΕΕ στις δημόσιες δαπάνες για την παιδεία (από το 3,61% του ΑΕΠ το 2004, στο 3,48% το 2007, με ευρωπαϊκό μέσο όρο στο 5,8%), στις δημόσιες δαπάνες ανά φοιτητή (οι οποίες έχουν περικοπεί κατά 70% τα τελευταία 10 χρόνια) και στις δημόσιες δαπάνες για την έρευνα (0,55% του ΑΕΠ). Στα πανεπιστήμια οι συνθήκες εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι αποκαρδιωτικές. Εξαιτίας των περιορισμένων πόρων, όλο σχεδόν το ποσό καταλήγει σε μισθούς καθηγητών και λειτουργικά έξοδα. Απομένουν έτσι ελάχιστοι πόροι για άλλες σημαντικές δαπάνες που θα βελτιώσουν την ποιότητα της παιδείας.

Για τα σχολεία δαπανώνται 4.058 ευρώ ανά μαθητή ετησίως, όταν στη Νορβηγία η δαπάνη φτάνει στα 10.154 ευρώ και στην Ιταλία στα 7.568. Μόνο 358 ευρώ ετησίως ανά μαθητή καταλήγει σε έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη, παρά τους σημαντικούς κοινοτικούς πόρους που δικαιούται η Ελλάδα.

Η νεολαία ζει σε μια κοινωνία όπου δεν μετρούν οι σπουδές και οι γνώσεις, η μάθηση δεν έχει καμιά ανταλλακτική αξία. Βυθίζεται στην ανασφάλεια της αναζήτησης πτυχίων, εφοδίων για μια θέση στην αγορά εργασίας. Στην Ελλάδα, την τελευταία πενταετία οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αυξήθηκαν κατά 48,5%. Κίνητρό τους δεν είναι η διεύρυνση του ορίζοντα, αλλά η συλλογή «χαρτιών» που θα τους δώσει προοπτική για ένα καλύτερο μέλλον. Όσο όμως υποβαθμίζεται το πτυχίο των ΑΕΙ και οι φοιτητές οδηγούνται στα μεταπτυχιακά, τόσο θα ζουν με την ψευδαίσθηση ότι έτσι κατοχυρώνεται το εργασιακό τους μέλλον. Στην πραγματικότητα, οι σπουδές τους δεν έχουν ουσιαστικό αντίκρισμα, καθώς η σύνδεση εκπαίδευσης και εργασίας είναι ανύπαρκτη με ευθύνη του κράτους. Συνεπεία τούτου, το 42,7% των ενδιαφερόμενων για εύρεση θέσης εργασίας παραμένουν άνεργοι τον πρώτο μήνα έρευνας, έναντι 7,8% στην Ιρλανδία και 6,2% στην Ολλανδία. Ενώ κατά μέσο όρο οι φυσικοί, οι μαθηματικοί και οι άλλοι απόφοιτοι θετικών επιστημών αποτελούν το 11,6% του συνόλου σε κοινοτικό επίπεδο, στην Ελλάδα η αναλογία αυτή φτάνει στο 16%, δημιουργώντας ένα μεγάλο αριθμό ειδικευμένων σε αντικείμενα με μικρότερη ζήτηση. Το 40% των ελλήνων εργάζονται σε άλλο αντικείμενο από αυτό που σπούδασαν. Συμβαίνει στο 73% όσων σπούδασαν ανθρωπιστικές επιστήμες και τέχνες, στο 63% των εκπαιδευτικών και στο 22% όσων σπούδασαν οικονομικά και νομικά.

Οι νέοι και νέες της ΔΗΜΑΡ αγωνίζονται για ένα **ανοικτό, δημοκρατικό σχολείο, για ένα σχολείο που μορφώνει και διαμορφώνει ολοκληρωμένες προσωπικότητες χωρίς να αποτελεί έναν απλό υποβαθμισμένο προθάλαμο των ΑΕΙ και ΤΕΙ, για ένα σχολείο με κοινά προγράμματα, για την ολόπλευρη πνευματική καλλιέργεια των νέων ανθρώπων, την ανάπτυξη δεξιοτήτων, της αυτογνωσίας και αυτοεκτίμησης των συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία.** Διεκδικούν και προτείνουν:

- Ως δημόσιο αγαθό και βασική ανάγκη δωρεάν εκπαίδευση από τον παιδικό σταθμό μέχρι και το πανεπιστήμιο.
- Νέο εκπαιδευτικό σύστημα για τη νέα εποχή με τουλάχιστον 5% του ΑΕΠ δαπάνες για την παιδεία.
- Σύγχρονες και αναβαθμισμένες υποδομές, πληροφορική και νέες τεχνολογίες από το βρεφονηπιακό σταθμό έως το πανεπιστήμιο.

- Ποιοτική βελτίωση και εξάπλωση των προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας στο σύνολο των λυκείων της χώρας.
- Κατάργηση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου που ποινικοποιεί τους μαθητικούς αγώνες.
- Υπολογιστές και δωρεάν πρόσβαση στο διαδίκτυο για κάθε μαθητή.
- Ίσες ευκαιρίες μόρφωσης για όλους, εκδημοκρατισμός των σχολείων (δικαίωμα επιλογής εκπαιδευτικών μέσων κλπ.)
- Στήριξη της πολυπολιτισμικής εκπαίδευσης και των μειονοτικών σχολείων καθώς και της εκπαίδευσης των παιδιών με ειδικές ανάγκες.
- Μορφωτική αυτονομία του λυκείου και αποσύνδεσή του από το σύστημα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Πληρότητα θέσεων από την αρχή της σχολικής χρονιάς.
- Άμεση κάλυψη όλων των αναγκών σε κτήρια, εργαστήρια, βιβλία και καθηγητές.
- Διάθεση σε συνεχή βάση από την πολιτεία των χρημάτων που αναλογούν στον αριθμό των φοιτητών, διασφάλιση από τις διοικήσεις των ιδρυμάτων της καλύτερης δυνατής αξιοποίησης του δημόσιου χρήματος.
- Διατήρηση του ασύλου σύμφωνα με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο.
- Δωρεάν πρόσβαση μέσω Πανεπιστημίου στο γρήγορο διαδίκτυο.
- Φοιτητικές Εστίες με φθηνό ενοίκιο και σύγχρονες εγκαταστάσεις. Δωρεάν πρόσβαση σε μουσεία.
- Άμεσα μέτρα για την αναβάθμιση της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.
- Τέλος στη διαρκή ίδρυση ιδρυμάτων ανά την επικράτεια, με μοναδικό γνώμονα την οικονομική ανάπτυξη της εκάστοτε περιοχής.

8.2 Εργασία

Οι χαμηλές αμοιβές, οι αβέβαιες προοπτικές, η ανασφάλιστη εργασία δεν κάνουν διακρίσεις. Όσο ο στόχος είναι άμεσος και αμιγώς βιοποριστικός, τόσο ο ορίζοντας στενεύει, γίνεται μονοθεματικός, συρρικνώνεται στα απαραίτητα. Η υιοθέτηση συντηρητικών πολιτικών τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και σε εθνικό επίπεδο έχει ως αποτέλεσμα την περαιτέρω απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα. Η αναζήτηση του φαρμάκου για τη χαμηλή ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας οδηγεί σε πολιτικές που στοχεύουν στην περαιτέρω συμπίεση του κόστους εργασίας. Ο νέος εργαζόμενος σήμερα, σε συνθήκες οικονομικής κρίσης, καταφέρνει να επιβιώνει χάρη στην οικονομική βοήθεια που παίρνει από το σπίτι, αφού κατά κανόνα τα εισοδήματά του δεν επαρκούν για να πληρώσει νοίκι, φως, νερό, τηλέφωνο. Η πλήρης ανυπαρξία κρατικής κοινωνικής πολιτικής επιδεινώνει το πρόβλημα ακόμη περισσότερο. Η οικογένεια, κατά συνέπεια, αντικαθιστά το ανύπαρκτο δίκτυο κοινωνικής προστασίας.

Τα εργασιακά δικαιώματα των νέων καταστρατηγούνται σε μόνιμη βάση. Χιλιάδες νέοι/ες ανεξαρτήτως προσόντων και μορφωτικού επιπέδου, υπάλληλοι, κούριερ, εξωτερικοί υπάλληλοι κλπ. εργάζονται για δύο, τρεις ως και έξι μήνες δοκιμαστική περίοδο ανασφάλιστης και απλήρωτης εργασίας, με συμβάσεις μερικής απασχόλησης, με εξαιρετικά χαμηλές αποδοχές ή ανήκουν στην κατηγορία της αδήλωτης εργασίας. Οι

σύγχρονοι προλετάριοι, σε αντίθεση με τους γονείς τους, δεν προέρχονται από τα παραδοσιακά εργατικά και αγροτικά στρώματα. Αντιθέτως, είναι κυρίως παιδιά μικροαστικών και μεσοαστικών οικογενειών. Είναι οι νέοι/ες που οι ίδιοι και οι οικογένειές τους επένδυσαν στη γνώση καταβάλλοντας υψηλό οικονομικό κόστος, με στόχο μια καλά αμειβόμενη εργασία που θα επιτρέψει την επαγγελματική εξέλιξη. Δυστυχώς η κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα δεν τους ανταμείβει, αλλά βλέπουν τους κόπους τους να πηγαίνουν χαμένοι. Αυτή η «φυσική» επιλογή δείχνει να υπερβαίνει μια ταξική θεώρηση των πραγμάτων – δεν αγγίζει μόνο τα φτωχά στρώματα, αλλά διαχέεται σε όλη την κοινωνία. **Η νεολαία βιώνει, συνολικά, την απόρριψη.**

Η συνολική κατάσταση στην αγορά εργασίας δείχνει ξεκάθαρα ότι πρώτον, **η ευελιξία αποτελεί πρακτική που εφαρμόζεται κύρια στους νέους, δεύτερον, η ανεργία δοκιμάζει πρώτα και κύρια τη νεολαία.** Πάνω από το 20% των νέων είναι άνεργοι, η μερική απασχόληση αυξήθηκε σε τρία χρόνια κατά 250% και ανέρχεται σε 30% επί του συνόλου εργαζομένων. Οι μισοί εργαζόμενοι μέχρι τα 30 δουλεύουν ανασφάλιστοι και το 70% των νέων εργαζομένων δεν έχει καμιά απολύτως συνδικαλιστική κάλυψη στο χώρο εργασίας του. Το 20% δουλεύει 7 ημέρες την εβδομάδα έναντι 5%, που είναι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος. Το επιχείρημα ότι η αιτία της υψηλής ανεργίας είναι η έλλειψη ειδικευμένων εργαζομένων δεν ευσταθεί. Οι νέοι/ες εργαζόμενοι/ες διαθέτουν δεξιότητες και γνώσεις πολύ περισσότερες από αυτές που χρειάζονται για εκτελέσουν αποτελεσματικά την εργασία τους. Πρόκειται για πολιτική επιλογή, ένα ευρύ τμήμα της νεολαίας να καταλήγει, μοιραία, ως φθηνή εκδοχή απασχολήσιμου. Τα παιδιά του βασικού μισθού κατά τη διάρκεια του εργασιακού τους βίου έχουν περισσότερες πιθανότητες να περιπέσουν στην κοινωνική κατηγορία των εργαζόμενων φτωχών παρά να ξεπεράσουν το οικονομικό στάτους που απέκτησαν οι γονείς τους.

Η παντελής έλλειψη κρατικών ελεγκτικών μηχανισμών εκτοξεύει το ποσοστό της μαύρης εργασίας στο 30%. Στις καταστάσεις που κατατίθενται στην επιθεώρηση εργασίας, οι εργαζόμενοι/ες καταχωρίζονται ως ασφαλισμένοι/ες για 5ωρη ή 6ωρη απασχόληση, ενώ συχνά δουλεύουν 12 ώρες χωρίς να πληρώνονται υπερωρίες. Δεν λαμβάνουν το επίδομα και την άδεια που δικαιούνται ανάλογα με το μισθό και τις ώρες που εργάζονται, αλλά σύμφωνα με τη βούληση του εργοδότη. Χιλιάδες νέοι απασχολούνται ως «ελεύθεροι επαγγελματίες» και δουλεύουν βάσει δελτίων παροχής υπηρεσιών. Η πλειονότητα των πωλητών στα εμπορικά καταστήματα είναι νέοι άνθρωποι που αμείβονται, κατά μέσο όρο, με 500 ευρώ το μήνα. Η πλειονότητα αυτών που δουλεύουν ως επιστημονικό προλεταριάτο είναι νέοι/ες. Η πλειονότητα αυτών που δουλεύουν στα φροντιστήρια για 7 ευρώ την ώρα είναι νέοι/ες. Η πλειονότητα των ωρομισθίων καθηγητών που πληρώνονται μετά από 2 χρόνια είναι νέοι/ες. Οι ανασφάλιστοι εργαζόμενοι αυξήθηκαν κατά 11% από το 2004 ως το 2006, όσοι αναγκάζονται να κάνουν και δεύτερη δουλειά κατά 33% την περίοδο 2004 – 2005, όσοι αναζητούν δεύτερη δουλειά κατά 21%, οι συμβάσεις που αφορούν ευέλικτες μορφές απασχόλησης κατά 13%. Τα επιδόματα ανεργίας είναι καθλωμένα στα 450 ευρώ, την ώρα που μια ορθολογική και διαφανής χρήση των κοινοτικών κονδυλίων για κατάρτιση θα αρκούσε για τη δημιουργία πολλών χιλιάδων θέσεων εργασίας. Το ποσοστό των πολιτών που συμμετέχουν σε προγράμματα επιμόρφωσης και επανακατάρτισης είναι μόλις 1,4%, όταν ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 8,4%.

Η νέα γενιά, επομένως, βρίσκεται αντιμέτωπη με **ένα νέο κοινωνικό ζήτημα με πολλαπλές διαστάσεις, δημογραφικές, πολιτισμικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές**: Τροποποιείται καθολικά το τοπίο στην αγορά εργασίας (ευελιξία, μερική απασχόληση, υποαπασχόληση), στην κοινωνική ασφάλιση (μαύρη εργασία, ασφαλιστική μεταρρύθμιση), στη διαπραγματευτική ικανότητα του νέου (κατάργηση των συλλογικών συμβάσεων), διαμορφώνεται μια κοινωνία βασισμένη σε αυτές τις αρχές, ένα νέο κοινωνικό μοντέλο, το οποίο περιορίζει τα περιθώρια για τη χειραφέτηση και την αυτονομία της νεολαίας. **Στη νέα ασφαλιστική πραγματικότητα το κόστος της ασφάλισης μετακυλιέται συνολικά στους νέους εργαζόμενους**, ενώ ταυτόχρονα αυξάνονται τα όρια ηλικίας κατοχύρωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος, γεγονός που εντείνει την εκμετάλλευση. Η ασφάλιση, όπως και η (μετ)εκπαίδευση και η υγεία δεν είναι ελεημοσύνη του κράτους, είναι δικαίωμα των (νέων) εργαζομένων.

Οι νέοι και νέες της ΔΗΜΑΡ αγωνίζονται με τους νέους/ες εργαζόμενους/ες για την υπεράσπιση του οκταώρου με ταυτόχρονη διεκδίκηση του 35ωρου, αύξηση των μισθών, την προάσπιση της δημόσιας, καθολικής, κοινωνικής ασφάλισης. Απορρίπτουν την εισαγωγή των ελαστικών σχέσεων εργασίας. Απαιτούν νομιμοποίηση και ένταξη στην κοινωνική ασφάλιση όλων των εργαζομένων μεταναστών. Προτείνουν τη θεσμοθέτηση του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Επικρίνουν την ανεπάρκεια των ελεγκτικών μηχανισμών του κράτους, οι οποίοι διαιωνίζουν αντί να αντιμετωπίζουν το φεουδαλικό εργασιακό περιβάλλον. Ζητούν δίκαιη κατανομή των βαρών της κοινωνικής ασφάλισης μεταξύ των γενεών. Απαιτούν τη δημιουργία περισσότερων και καλά αμειβομένων θέσεων εργασίας σε οικονομικούς τομείς με υψηλή προστιθέμενη αξία (περιβάλλον, αγροτοδιατροφικός τομέας, υγεία, εκπαίδευση, επενδυτικός τομέας, κοινωνικές επιχειρήσεις, πληροφοριακά και επικοινωνιακά συστήματα). Διεκδικούν την εναρμόνιση των κατώτερων μισθών με τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς. Παλεύουν για την κατάργηση κάθε διάκρισης μεταξύ παλιών και νέων εργαζομένων. Θέλουμε τη ριζική αναμόρφωση του ΟΑΕΔ. Υποστηρίζουν την άμεση αύξηση του επιδόματος ανεργίας για όσο διάστημα διαρκεί η ανεργία και δημόσια δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και βιβλιάρια ασθενείας σε όλους τους εργαζόμενους, χωρίς όρια και προϋποθέσεις. Θεωρούν επιβεβλημένο και δίκαιο αίτημα την άδεια με αποδοχές την περίοδο εξετάσεων για τους εργαζόμενους φοιτητές. Αξιώνουν ασφαλισμένη και επ' αμοιβή πρακτική άσκηση φοιτητών – σπουδαστών με βάση τις συλλογικές συμβάσεις.

8.3 Οικολογία

Το οικονομικό και πολιτικό μοντέλο που εφαρμόζεται, ενδιαφέρεται μόνο για το κέρδος αδιαφορώντας για τον άνθρωπο και το περιβάλλον. Τα περιβαλλοντικά εγκλήματα που λαμβάνουν χώρα διακυβεύουν τη ζωή των νέων, των επόμενων γενιών και όλων των έμβιων όντων του πλανήτη. Ο καταναλωτισμός ως κουλτούρα, ιδεολογία και πρότυπο ζωής επιβαρύνει το περιβάλλον με σωρούς από απορρίμματα, απειλεί τα οικοσυστήματα και προξενεί κατασπατάληση φυσικών πόρων. Η νεολαία πρέπει να αρνηθεί την κουλτούρα του μαζικού καταναλωτισμού και να εντάξει την οικολογική συνείδηση στην καθημερινότητά της.

Οι νέοι και νέες της ΔΗΜΑΡ, σε συνεργασία και κοινές δράσεις με τις συλλογικότητες, οργανώσεις και νέα κινήματα που δραστηριοποιούνται στον τομέα του περιβάλλοντος, υποστηρίζουν:

- Την εφαρμογή των δεσμεύσεων που απορρέουν από το πρωτόκολλο του Κιότο για μείωση των ρύπων τα επόμενα χρόνια. Δυστυχώς η χώρα μας έχει παραμελήσει τις τυπικές και ουσιαστικές της υποχρεώσεις.
- Την απεξάρτηση της χώρας μας από τα ορυκτά καύσιμα.
- Την ανάπτυξη και χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- Τη βιώσιμη διαχείριση των στερεών αποβλήτων στην κατεύθυνση εξοικονόμησης ενέργειας μέσω επανάχρησης, ανακύκλωσης και κομποστοποίησης.
- Την προώθηση πρακτικών εφαρμογών προστασίας του περιβάλλοντος (π.χ. διαχωρισμός οικιακών απορριμμάτων, κατάργηση πλαστικής σακούλας, οικολογικό χαρτί σε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες, κάδοι ανακύκλωσης σε κάθε γειτονιά, αντικατάσταση των οχημάτων της Βουλής και δημόσιων υπηρεσιών με υβριδικά, δημιουργία σώματος «αδιαφθόρων» ελεγκτών ρύπων βιομηχανιών κλπ).
- Την προώθηση τρόπου ζωής φιλικού προς το περιβάλλον και υποστήριξη βιώσιμων μοντέλων ανάπτυξης.
- Την περιβαλλοντική επιμόρφωση για τοπικά και παγκόσμια περιβαλλοντικά προβλήματα, με στόχο την ευαισθητοποίηση και συνεισφορά των νέων στην αντιμετώπισή τους.
- Τη γνωριμία και εξοικείωση με τη φύση και την πολιτιστική μας κληρονομιά, με στόχο την περαιτέρω ευαισθητοποίηση του κοινού για προστασία της.
- Την υπεράσπιση των δασών, κτηματολόγιο – δασολόγιο.
- Την προβολή του εθελοντισμού (δασοπυρόσβεση, καθαρές ακτές).
- Την άμεση κατεδάφιση όλων των αυθαιρέτων εντός δασικών περιοχών.
- Την ένταξη στο σχολικό πρόγραμμα μαθήματος για τα περιβαλλοντικά και για τη γλωρίδα και πανίδα.
- Τη διάσωση των ελεύθερων χώρων.
- Τον περιορισμό και έλεγχο των ρύπων που προέρχονται από τις βιομηχανίες.
- Την ευαισθητοποίηση των νέων για την αξιοπρεπή διαβίωση και τα δικαιώματα των ζώων (αδέσποτα, στείρωσεις, κακομεταχείριση, κατάργηση αγοροπωλησίας κατοικίδιων από pet shops, αυστηρή νομοθεσία για την εκτροφή, μεταφορά και σφαγή ζώων, αυστηρός έλεγχος τσίρκων).
- Την απαγόρευση του κυνηγιού δια παντός στις προστατευόμενες περιοχές και τουλάχιστον για μια πενταετία στις πυρόπληκτες και άλλες σημαντικές για την αναπαραγωγή της πανίδας (το παράδειγμα να δώσουν πρώτοι οι κυνηγοί- βουλευτές «παραδίδοντας» τα όπλα).

8.4 Ο ελεύθερος χρόνος

Ο εξοντωτικός και άνισος αγώνας για κοινωνική και επαγγελματική αποκατάσταση επιφέρει με τη σειρά του πιο έντονα τα φαινόμενα της αποξένωσης και σπρώχνει τους νέους σε ένα παθητικό, εγωκεντρικό τρόπο ζωής. Παράλληλα η μείωση του ελεύθερου χρόνου σε συνδυασμό με τον καταγισμό των πολιτιστικών υποπροϊόντων, και την αύξηση των επιλογών για διάθεση αυτού του περιορισμένου ελεύθερου χρόνου ιδιαίτερα

όσων εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα, αφήνει πολύ μικρά περιθώρια για οργανωμένη συμμετοχή και δράση των νέων στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

Χωρίς αμφιβολία τα τελευταία χρόνια, ο χρόνος που αφιερώνεται στην εκπαιδευτική διαδικασία παρουσιάζει μια τάση επέκτασης εις βάρος του ελεύθερου χρόνου. Ένα τμήμα του μαθητικού πληθυσμού, ακόμη και στην ευαίσθητη ηλικία των 6-12 ετών και στη συνέχεια στο Γυμνάσιο, τρέχει να προλάβει μαζί με το σχολείο, τις ξένες γλώσσες, τα ωδεία, τα μπαλέτα, τα φροντιστήρια, καθώς η κυρίαρχη ιδεολογία προσδιορίζει ασφυκτικά και μονοδιάστατα την καθημερινή ζωή των παιδιών και των εφήβων, προσανατολίζοντάς τους σε διευθετήσεις του ελεύθερου χρόνου που αποσκοπούν στην απόκτηση όσο το δυνατόν περισσότερων τίτλων σπουδών και τυπικών προσόντων. Η καθημερινή ζωή των μαθητών Λυκείου έχει μετατραπεί σ' ένα «διαρκές σχολείο - φροντιστήριο», με αποτέλεσμα χρονική και αντίστοιχη ψυχική επιβάρυνση του μαθητή που εξοστρακίζει τον ελεύθερο χρόνο. Χωρίς υπερβολή, πρόκειται για **το τέλος της εφηβείας**, καθώς **όχι μόνο η παιδικότητα εξοστρακίζεται, αλλά συνθλίβεται** σε ένα σχολείο που από τη μια δεν είναι σε θέση να ενσωματώσει στις παιδαγωγικές του δραστηριότητες εκείνα για τα οποία οι μαθητές του απαρνιούνται τον ελεύθερο χρόνο τους και από την άλλη εξορίζει από τα όρια του σχολικού χώρου τον αυθορμητισμό, την ανάληψη πρωτοβουλιών, την άσκηση κριτικής, το διάλογο, τις εξωμαθησιακές δραστηριότητες, καθώς όλες οι «παρεκκλίσεις» από το πρόγραμμα θα πρέπει να εγκαταλειφθούν στο όνομα της «ύλης».

Τόσο οι νέοι/ες εκείνοι/ες οι οποίοι/ες αποπερατώνουν ένα κύκλο σπουδών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση όσο και αυτοί/ες που εισέρχονται στην αγορά εργασίας κατά τη διάρκεια των μαθητικών τους χρόνων ή μετά την αποφοίτησή τους από την Μέση Εκπαίδευση, έρχονται στην πλειοψηφία τους για πρώτη φορά αντιμέτωποι/ες με τους κανόνες και τους νόμους της αγοράς και των συνθηκών που ορίζονται από το κυρίαρχο νεοφιλελεύθερο σύστημα. Αντιμέτωποι/ες με την αναξιοκρατία, την ανεργία, την εργασιακή και κοινωνική ανασφάλεια, έχουν στη διάθεσή τους όλο και λιγότερο ελεύθερο χρόνο για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων, τη διασκέδαση, την πνευματική καλλιέργεια, την αναζήτηση πολιτιστικής προσφοράς, την κινηματική ή εθελοντική δράση.

Για την ΔΗΜΑΡ ο **πολιτισμός** αποτελεί ένα ειδικό χαρακτηριστικό της κοινωνίας και αντικατοπτρίζει το επίπεδο της ιστορικής της εξέλιξης. Αποτελεί έκφραση της σχέσης του ανθρώπου με τη φύση και την κοινωνία, αλλά και της ανάπτυξης των δημιουργικών δυνάμεων και ικανοτήτων του ατόμου. Έτσι ο πολιτισμός περιλαμβάνει τόσο τα έμπρακτα αποτελέσματα της δραστηριότητας των ανθρώπων, όπως έργα πνεύματος και τέχνης, αλλά και τη δημιουργία επαγγελματικών γνώσεων, δεξιοτήτων και πρακτικών, τη διαμόρφωση ενός επιπέδου πνευματικής και ηθικής ανάπτυξης, την ανάπτυξη και διεύρυνση των μορφών αμοιβαίας επικοινωνίας των ανθρώπων.

Αποστολή του πολιτισμού θα πρέπει να είναι η δημιουργία κριτικά σκεπτόμενων ανθρώπων, η διαπαιδαγώγηση και η συμβολή του στη διαμόρφωση μιας κοινωνίας ποιοτικά ανώτερης. Η ΔΗΜΑΡ αντιλαμβάνεται τον πολιτισμό ως στοιχείο που

διαμορφώνει τις πνευματικές, υλικές και ηθικές αξίες ενός λαού, τα αισθητικά του κριτήρια, τα πρότυπά του, τη στάση του απέναντι στους άλλους λαούς.

Ο πολιτισμός χρειάζεται να μετατραπεί σε ζωτικό μοχλό πολιτικής και κοινωνικής ανάτασης διαμορφώνοντας μια κοινωνία που θα αρνείται να βιώσει το εφήμερο και τη σάπια υποκουλτούρα, αλλά θα προβάλλει έναν αυθεντικό τρόπο ζωής και ένα πρότυπο ανθρώπου που θα δημιουργεί τη ζωή, θα διεκδικεί το αύριο και θα αγωνίζεται για ένα καλύτερο μέλλον. Σ' αυτό το πλαίσιο, οι νέες και νέοι της ΔΗΜΑΡ προτείνουν την **αύξηση των κονδυλίων που διατίθενται για την ενίσχυση των πολιτιστικών δυνάμεων και ειδικά των νέων καλλιτεχνών, την εκ βάθρων αναβάθμιση της πολιτιστικής υποδομής τόσο στις πόλεις όσο και στην ύπαιθρο, την περαιτέρω ενθάρρυνση και στήριξη της ερασιτεχνικής καλλιτεχνικής δημιουργίας, την ενίσχυση της πολιτιστικής παιδείας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και την ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης για αναβάθμιση των πολιτιστικών της δραστηριοτήτων.**

Η ΔΗΜΑΡ αντιλαμβάνεται ότι η **ανάπτυξη της αθλητικής δραστηριότητας** στους νέους και νέες αποτελεί σημαντική συμβολή στην δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη της προσωπικότητας των νέων, στην σωματική και πνευματική τους υγεία, την καλλιέργεια των δεξιοτήτων και του χαρακτήρα τους μέσα από την ανάπτυξη της ευγενούς άμιλλας. Διεκδικεί τη διαμόρφωση μιας **ολοκληρωμένης κρατικής αθλητικής πολιτικής που θα στηρίζεται σε επιστημονικές μελέτες και δεδομένα για την ανάπτυξη του ερασιτεχνικού αθλητισμού.**

Η ΔΗΜΑΡ θεωρεί, τέλος, ότι ο **εθελοντισμός, ως στοιχείο συνοχής των κοινωνιών στο παρελθόν, αποτελεί σήμερα το στοιχείο μιας νέας στράτευσης για την προσφορά** σε ευαίσθητους τομείς της κοινωνίας, του πολιτισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος. Η κοινωνία των πολιτών είναι ο μοναδικός δρόμος για να υπάρξει μια διευρυμένη κοινωνική ευαισθησία, μια ενισχυμένη οικολογική εγρήγορση, μια διευρυμένη δημοκρατική συμμετοχή. Ο εθελοντισμός δεν πρέπει να εξαρτάται από την χειραγώγηση του κράτους, ούτε να υποκύπτει σε σκοπιμότητες πελατειακών σχέσεων ή κυβερνητικών και άλλων συμφερόντων. Είναι κοινωνική ευθύνη του κράτους να ενισχύσει αυτόν τον διαφορετικό τρόπο άσκησης πολιτικής και συμμετοχής και είναι ευθύνη όλων όσοι πράγματι δραστηριοποιούνται εθελοντικά, με αφιέρωση ζωής να διαφυλάξουν την ανεξαρτησία και την αυτονομία τους, γιατί είναι αξία πολιτισμού.

8.5 Ο στρατός

Οι νέες και οι νέοι της ΔΗΜΑΡ αγωνίζονται για ένα κόσμο κοινωνικής δικαιοσύνης, ειρηνικής συνύπαρξης των λαών, υπερασπίζονται τα δημοκρατικά δικαιώματα και τις ελευθερίες. Αναγνωρίζουν ότι **η γεωπολιτική και στρατηγική θέση της χώρας στην ευρύτερη περιοχή έχει ιδιαιτερότητες που επιβάλλουν μια ιδιαίτερα προσεκτική θεώρηση των ζητημάτων άμυνας.** Τούτο όμως δεν είναι παραδεκτό να λειτουργεί

εκβιαστικά και ως άλλοθι για εξωφρενικές εξοπλιστικές δαπάνες, την προσκόλληση σε ψυχροπολεμικές αντιλήψεις, καθώς και την καλλιέργεια εθνικιστικού μιλιταριστικού κλίματος. Πιστεύουν ότι **ο προσανατολισμός του στρατού οφείλει να είναι αποτρεπτικός και με αποκλειστική αποστολή την αμυντική υπεράσπιση της χώρας, χωρίς επιθετικές βλέψεις προς άλλες χώρες και χωρίς να λειτουργεί ως ιδεολογικός μηχανισμός επιβολής πειθαρχίας και υπακοής σε νέους στρατευμένους που υπηρετούν την υποχρεωτική θητεία.**

Με την υποχρεωτική στράτευση, η προσωπική, εκπαιδευτική, επαγγελματική και κοινωνική ζωή του νέου αναστέλλεται, ενώ παράλληλα περιστέλλονται τα πολιτικά του δικαιώματα και οι ελευθερίες.

Οι νέοι και νέες της ΔΗΜΑΡ ζητούν, την **περαιτέρω σταδιακή μείωση του χρόνου της θητείας, την κατοχύρωση του δικαιώματος στην εναλλακτική θητεία με στόχο τη σταδιακή κατάργησή της σε ευθετότερο χρόνο, με τη δημιουργία ενός δημοκρατικού, ευέλικτου, επαγγελματικού στρατού.** Διαφωνούν με την κατάργηση των αναβολών για μεταπτυχιακές σπουδές. Απαιτούν τη μείωση του ανώτατου επιτρεπτού ηλικιακού ορίου στράτευσης από τα 45 έτη στα 35 έτη και την κατάργηση των υποχρεωτικών μεταθέσεων στην ΕΛΔΥΚ. Από την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Άμυνας ζητούν να επικεντρώσει το ενδιαφέρον της στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των στρατευμένων και να λάβει πρωτοβουλίες για τον απόλυτο σεβασμό των κανόνων ασφαλείας στα στρατόπεδα. Θεωρούν επίσης απαραίτητη τη θεσμοθέτηση μιας **ανεξάρτητης αρχής προστασίας του στρατευμένου**, στην οποία θα δύναται να καταφεύγει ο νέος στρατευμένος, προκειμένου να ενημερώνεται για τα δικαιώματά του ή να προσφεύγει, όταν θεωρεί ότι θίγονται θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες του.

Σχετικά με το μόνιμο στρατιωτικό προσωπικό, θεωρούν ότι πρέπει να αναγνωριστεί το δικαίωμα συνδικαλισμού σε αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και ΕΠΟΠ, όπως ισχύει για κάθε εργαζόμενο στη χώρα μας. Κρίνουν αναγκαία τη συνεχή μετεκπαίδευση του μόνιμου προσωπικού και των αξιωματικών του στρατού σε ζητήματα ασφάλειας, τη συμμετοχή τους σε ερευνητικά προγράμματα, καθώς και την παρακολούθηση σεμιναρίων για τα προσωπικά δικαιώματα. Αναφορικά με την εναλλακτική θητεία ζητούν την εξίσωσή της με τη στρατιωτική θητεία. Όπως, εδώ και χρόνια συμβαίνει σε πολλές κοινοτικές χώρες, είναι επιθυμητό να υπάρξει η δυνατότητα τέλεσης της εναλλακτικής υπηρεσίας σε κοινωφελή ιδρύματα, ΜΚΟ και κοινωνικούς φορείς. Πιστεύουν ακράδαντα ότι για τα δημοκρατικά κράτη, το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης δεν μπορεί να θεωρείται έλασσον ζήτημα, ξεκομμένο από τη δεσπόζουσα τάση προστασίας και προώθησης, σε διεθνές επίπεδο, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι νέες και οι νέοι της ΔΗΜΑΡ απαιτούν τη δραστική μείωση των εξοπλιστικών κονδυλίων προς όφελος της παιδείας, της έρευνας και των κοινωνικών δαπανών. Είναι παράλογο, σε συνθήκες πρωτοφανούς οικονομικής κρίσης, η χώρα μας να διαθέτει το 4,3% του ΑΕΠ της για αμυντικές δαπάνες και να καταλαμβάνει την πέμπτη θέση παγκοσμίως αναφορικά με τις εισαγωγές οπλικών συστημάτων. Εάν, η Ελλάδα έριχνε τις δαπάνες της σε επίπεδα αντίστοιχα με αυτά της Πορτογαλίας, περιορίζοντας κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ τα σχετικά έξοδα, θα γλίτωνε περί τα 4 δισ. ευρώ ετησίως. Πιστεύουν ότι οι αμυντικές δαπάνες πρέπει να επανεξεταστούν από μηδενική βάση, να επανεκτιμηθούν οι πραγματικές αμυντικές ανάγκες σήμερα, με βάση το διεθνές πλαίσιο και τη δυσχερέστατη οικονομική συγκυρία στην οποία έχει εγκλωβιστεί η χώρα. Έτσι θα δημιουργηθούν προϋποθέσεις για την εξοικονόμηση κονδυλίων για

πολιτικές προς όφελος της παιδείας, της έρευνας, της ανάπτυξης, της υγείας, για πολιτικές στήριξης του κοινωνικού κράτους, μείωσης της ανεργίας και δημιουργίας θέσεων εργασίας σε μια περίοδο, όπου τα όνειρα των νέων χαντακώνονται, ο προγραμματισμός τους ακυρώνεται, η εκπαίδευση και τα πτυχία τους εκμηδενίζονται και το μέλλον τους υποθηκεύεται.

Οι νέοι και οι νέες της ΔΗΜΑΡ ζητούν από την κυβέρνηση να υπογράψει τη Διεθνή Σύμβαση για τα Όπλα Διασποράς, η οποία έχει χαρακτηριστεί ως η πλέον σημαντική ανθρωπιστική συνθήκη της τελευταίας δεκαετίας, όσον αφορά τον αφοπλισμό, και έχει τεθεί διεθνώς σε ισχύ από την 1η Αυγούστου 2010. Συναφώς, απαιτούν από την κυβέρνηση να εφαρμόσει τις διατάξεις της Συνθήκης της Οτάβα για την απαγόρευση των ναρκών κατά προσωπικού που έχει υπογράψει και επικυρώσει η χώρα μας. **Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει άμεσα στη δημιουργία ειδικής υπηρεσίας εκκαθάρισης ναρκών από τα ναρκοπέδια του Έβρου** όπου, πίσω από τα φώτα της δημοσιότητας, εκτυλίσσονται καθημερινά ανθρώπινες τραγωδίες, καθώς οι κατευθυνόμενες από λαθροδιακινητές ροές εισερχόμενων στη χώρα αλλοδαπών από τα σύνορα με την Τουρκία, περνούν μέσα από τα ναρκοπέδια με καθημερινά τραγικά αποτελέσματα, νεκρούς μετανάστες.

Οι νέοι και νέες της ΔΗΜΑΡ, έχοντας ως όραμα έναν κόσμο ειρήνης και συνεργασίας διαφωνούν με τον πόλεμο ως πρακτική επίλυσης των διακρατικών διαφορών. Διαφωνούν, συνεπώς με τη συμμετοχή ελλήνων στρατιωτών σε αποστολές εκτός συνόρων. Στηρίζουν τις ειρηνευτικές αποστολές υπό την αιγίδα και την εντολή του ΟΗΕ και καλλιεργούμε πολιτική φιλίας, ειρήνης και καλής γειτονίας με τους άλλους λαούς.

8.6 Κινήματα

Στην ιστορική του πορεία **το νεολαιίστικο κίνημα έχει καταγράψει σημαντικές νίκες, ειδικά όταν αυτοπροσδιορίζεται και αυτορυθμίζεται, όταν δρα ακηδεμόνευτο και αυθόρμητο** (λ.χ. εκπαιδευτικοί, φοιτητές, μαθητές υπέρ της δωρεάν δημόσιας παιδείας το 90/91, εργαζόμενοι για το ασφαλιστικό το 2000). Αντιθέτως, έχει πληρώσει ακριβά τον κομματικό πατερναλισμό, τις πελατειακές σχέσεις με το πολιτικό κατεστημένο, τον εκφυλισμό του σε γραφειοκρατικό μηχανισμό, το σφιχτό εναγκαλισμό και τις συστηματικές προσπάθειες του κράτους να το ελέγξει και να το χειραγωγήσει. Όσο τα συνδικάτα και τα κόμματα, ως φορείς του κινήματος, απαξιώνονται και περιθωριοποιούνται, νέα κινήματα θα εμφανίζονται στο προσκήνιο. **Όλο και πιο συχνά αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες με πολιτική δράση, χωρίς κατευθυνόμενη κομματική καθοδήγηση, με αυτοργάνωση και συνδιαλλαγή, θέτοντας τη θεματολογία χωρίς δεσμεύσεις στερεοτύπων, που υπολογίζουν πρωτίστως τις κομματικές ισορροπίες.**

Φρέσκα κινήματα ξεπήδησαν τα τελευταία χρόνια στο Σιάτλ και τη Γένοβα, κατά της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης, το αντιπολεμικό κίνημα συγκλόνησε με τη μαχητικότητα και τη μαζικότητά του σε όλο τον κόσμο. Το Κοινωνικό Φόρουμ, το οικολογικό κίνημα, το φιλειρηνικό κίνημα, το κίνημα για το δίκαιο εμπόριο και την αλληλεγγύη μεταξύ Βορρά – Νότου, οι δράσεις κατά του G8 είναι μορφές μιας

συστηματικής, πλουραλιστικής, ακηδεμόνευτης από κομματικούς στρατούς και κυβερνήσεις συνεργασίας πολιτικών οργανώσεων, συνδικάτων και κοινωνίας των πολιτών σε παγκόσμιο, εθνικό και τοπικό επίπεδο. **Στη χώρα μας αυτό το κίνημα εκφράζεται πολυσύνθετα και με φαντασία στα αντιπολεμικά συλλαλητήρια, στους αγώνες για δημόσια εκπαίδευση, στην αλληλεγγύη στους μετανάστες, στις αυθόρμητες διαδηλώσεις υπέρ του περιβάλλοντος, με τα διαδικτυακά μπλογκς κλπ.**

Παρά την αλλαγή προτύπων και μεθόδων, ακόμη και στη μορφή του αγώνα, σε σύγκριση με προηγούμενες γενιές, δεν αναιρείται η θέση ότι ο νεοφιλελευθερισμός και οι νόμοι της αγοράς αδυνατούν να προσφέρουν λύσεις στα προβλήματα της σύγχρονης παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας. Αναμφισβήτητα, ο δημόσιος τομέας παραμένει ακόμη ο εγγυητής της μελλοντικής οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της χώρας. Για μια κοινωνία με λιγότερες ανισότητες και καλύτερη ποιότητα ζωής σύμμαχοι είναι, εκτός από τους παραδοσιακούς χώρους οργανωμένης δράσης, η κοινωνία των πολιτών, οι ανέταχτοι πολίτες, οι πρωτοβουλίες, οι ιστολόγοι κλπ. Τα νέα αυτά υποκείμενα δεν πρέπει να συγχέονται με τους ταραξίες που σπάνε βιτρίνες και πυρπολούν κάμερες. Είναι οι φορείς της αναδόμησης του κοινωνικοπολιτικού σκηνικού της χώρας στις αρχές του 21^ο αιώνα, είναι οι διάφορες όψεις και εκφράσεις ενός ογκούμενου νέου κινήματος. Είναι τα παιδιά των κινητοποιήσεων για τη δωρεάν παιδεία, είναι οι ανασφάλιστοι κούριερ και οι ντελιβεράδες, είναι το πολιτικό σώμα των SMS και των blogs, είναι όσοι διεκδικούν συμμετοχή χωρίς πολλές φορές να αρνούνται τον ευδαιμονισμό, αρνούμενοι ωστόσο την τυφλή συμμόρφωση στο τρέχον σύστημα διαχείρισης, είναι οι νέοι που στρέφονται, έστω και δυσπιστώντας, στην κοινωνία των πολιτών, είναι οι νέοι που πρωτοστάτησαν σε αυθόρμητες εκδηλώσεις διαμαρτυρίας για το περιβάλλον, είναι μορφωμένοι και νεόπτωχοι, διαψευσμένοι και ελπίζοντες, αντιφατικοί και συνειδητοποιημένοι. Είναι ο κόσμος που αρνείται τη λογική των πελατειακών σχέσεων, τον κομματισμό και τη γραφειοκρατία και συνειδητοποιεί τη δύναμή του. Είναι οι ευαισθητοποιημένοι πολίτες που στο επίκεντρο της σκέψης τους θεωρούν την οικοδόμηση της αντίληψης του συλλογικού, ως μέσο και βασικό όρο για την ατομική ευτυχία. Είναι ο κόσμος που παρακάμπτει τα κόμματα ως φορείς του μαζικού κινήματος, όσο αυτά αδυνατούν να ξεπεράσουν την κρίση αξιοπιστίας τους.

Τα νέα κινήματα δεν υποτιμούν την οργανωμένη δράση. Τουναντίον, περιμένουν από την αριστερά να ανανεώσει τις ιδέες της, να εγκαταλείψει τα θέσφατα και τις αγκυλώσεις και να συμμετάσχει με ίσους όρους στους νέους αγώνες. Περιμένουν μίαν αριστερά μοντέρνα, ανοιχτή, οραματική, κινηματική, οικολογική, φιλοευρωπαϊκή, στην πρώτη γραμμή του αγώνα για κοινωνική αλλαγή και οργανωμένες μεταρρυθμίσεις, μια αριστερά που αμφισβητεί και εμπνέει.

Οι νέοι και νέες της ΔΗΜΑΡ πιστεύουν ότι στο κίνημα κανείς δεν περισσεύει. Πιστεύουν ότι η κινηματική δράση διεξάγεται και στο δρόμο με τα πανό και στο δωμάτιο με το πληκτρολόγιο και τα multimedia. Και με την αφίσα και με την πένα. Και με μουσική και με συνθήματα. Και με τη δράση στο δρόμο, στο πανεπιστήμιο, στο χώρο εργασίας και με την αρθρογραφία, την κουβέντα, τη συνδιαλλαγή.

Οι νέες και οι νέοι της ΔΗΜΑΡ, αντικοφορμιστές και ρεαλιστές, διεκδικητικοί και δυναμικοί, μπορούν να διαδραματίσουν το ρόλο του συνδετικού κρίκου μεταξύ νέων

κινημάτων και αριστεράς: Μπορεί η νεολαία να «σηκώσει» θέματα που δεν συζητούνται στα κανάλια ή περνούν στα ψιλά (π.χ. δικαιώματα και αναγνώριση μειονοτήτων, μετανάστες, άσυλο, милитарισμός, εθνικισμός, προσωπικά δεδομένα, εναλλακτική θητεία, αστυνομοκρατία, δικαιώματα ομοφυλοφίλων, αδέσποτα, στρατιωτικές παρελάσεις, δικαίωμα ψήφου στα 16, απαγόρευση εργασίας ανηλίκων, απαγόρευση απελάσεων – και ειδικότερα ασυνόδευτων νέων). Να πολλαπλασιάσει τις δράσεις της, να συνεχίσει ή να αναλάβει νέες πρωτοβουλίες π.χ. για τους ελεύθερους χώρους, για τη διάσωση ιστορικών κτηρίων (Φιξ, Κουντουριώτικα, Δροσοπούλου κλπ.),

Οι σύγχρονοι νέοι δέχονται αμέτρητα ερεθίσματα, οι νέες τεχνολογίες δεν είναι απλά ένα εργαλείο, μεγαλώνουν μ' αυτές, επηρεάζεται ο τρόπος σκέψης, μάθησης, αντίληψης. Επομένως, παράλληλα με τις διαχρονικές διεκδικήσεις της, η αριστερά μέσα από το νεολαιίστικο κίνημα χρειάζεται να εντείνει τους αγώνες της για νέα δικαιώματα, όπως τη διασφάλιση προσωπικού απορρήτου στο διαδίκτυο (κάθε χρήστης έχει δικαίωμα να γνωρίζει ποια από τα προσωπικά του δεδομένα καταγράφονται από τρίτους και για ποιο σκοπό), για την ελεύθερη χρήση ιδεών (κάθε χρήστης έχει δικαίωμα να χρησιμοποιεί προϊόντα λογισμικού ή υπηρεσίες χωρίς να δεσμεύεται από γενικής διατύπωσης άδειες πνευματικών δικαιωμάτων που εμποδίζουν αντί να προάγουν την τεχνολογική ανάπτυξη), για την ελεύθερη πρόσβαση (το διαδίκτυο δεν μπορεί να αποτελεί αντικείμενο λογοκρισίας), για την πλήρη ανωνυμία στην επικοινωνία κ.ά.

Η εμφάνιση των νέων κινημάτων γεμίζει τη ΔΗΜΑΡ με την αισιοδοξία ότι μια νέα γενιά, η οποία δεν έζησε το «πνεύμα του 1960» και το Πολυτεχνείο, αμφισβητεί την ορθοδοξία του νεοφιλελευθερισμού και του καταστροφικού του αντίκτυπου στους φτωχούς, στο περιβάλλον και το ανθρώπινο κόστος των ιδιωτικοποιημένων υπηρεσιών. Στο πρόσωπο της νεολαίας η ΔΗΜΑΡ ανακαλύπτει ξανά την ελπίδα ότι, μέσα από τις νέες μορφές δράσης και το συλλογικό κίνημα, αρχίζει να οικοδομείται η προοπτική ενός εναλλακτικού μέλλοντος, ενός διαφορετικού και καλύτερου κόσμου. Σ' αυτά τα κινήματα η ανανεωτική αριστερά οφείλει να συμμετέχει ενεργά, να υπερασπίζεται τα δίκαια των αγώνων τους, να εγγυάται την αποτελεσματικότητά τους.

Η ΔΗΜΑΡ ανανεώνεται και ανοίγει τις πόρτες της στη σύγχρονη νεολαία του 21^ο αιώνα.

9 Η ΔΗΜΑΡ ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ

1. Στον ένατο μήνα από την ίδρυσή της η ΔΗΜΑΡ πραγματοποίησε το 1ο Συνέδριό της. **Οι εννέα αυτοί μήνες αποτελούν ένα μεγάλο οδοιπορικό σύστασης, συγκρότησης και ανάπτυξης ενός κόμματος σε συνθήκες κρίσης και μεγάλης οικονομικής «στενότητας» των πολιτών, κρίσιμων πολιτικών διακυβευμάτων και μιας μεγάλης αυτοδιοικητικής εκλογικής μάχης σε κλίμα οξύτατης πόλωσης.**

Τους μήνες αυτούς, δύο εκ των οποίων είναι το «ελληνικό καλοκαίρι», τα μέλη και τα στελέχη της απευθύνθηκαν και συναντήθηκαν με εκατοντάδες προοδευτικούς και αριστερούς πολίτες, με ιδιαίτερη προσπάθεια στις νέες και τους νέους, καλώντας τους σε συνάντηση και πύκνωση των γραμμών για την στελέχωση από κοινού της ΔΗΜΑΡ.

Η πανελλαδική προσπάθεια για την κομματική συγκρότηση, όπως και η **οικονομική εξόρμηση προς τα μέλη και κυρίως τους φίλους, μοναδικούς χρηματοδότες και υποστηρικτές αυτού του εγχειρήματος, απέδωσε σημαντικούς καρπούς.**

2. Η ΔΗΜΑΡ βάδισε στο 1ο Συνέδριο έχοντας στις γραμμές 5500 μέλη, σε 180 οργανώσεις, με συγκροτημένα περιφερειακά όργανα. Με ένα μεγάλο εύρος θεματικών Επιτροπών επεξεργασίας πολιτικών θέσεων και στήριξης της κοινοβουλευτικής δουλειάς. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής υπήρχε καθημερινή παρέμβαση και διατυπώθηκαν προτάσεις που κάλυπταν το σύνολο των πολιτικών, κοινωνικών πολιτιστικών και οικολογικών ζητημάτων που είδαν το φως της επικαιρότητας. Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει τόσο για την παρουσία στη ΔΕΘ με τη συνέντευξη τύπου, όσο και στην Πολιτική Συγκέντρωση στις 20/12/10 στο Θέατρο Γκλόρια όπου ο πρόεδρος του κόμματος παρουσίασε τις «28 προτάσεις –συμβολή της ΔΗΜΑΡ για διέξοδο από την οικονομική κρίση με όρθια την κοινωνία». Εκεί όμως που η ΔΗΜΑΡ υπερέβαλε τις δυνατότητες ενός νεοπαγούς κόμματος τεσσάρων μηνών ήταν στις αυτοδιοικητικές εκλογές. Τόσο με την πρωτοβουλία υπόδειξης και στήριξης προσώπων που θα είχαν τη δυνατότητα να φέρουν την αλλαγή μετά από πολλά χρόνια συντηρητικής διοίκησης στους μεγαλύτερους δήμους της χώρας, όσο και με την ανάδειξη πολύ ισχυρών ερεισμάτων από δημάρχους, συμβούλους και αυτοδιοικητικές ομάδες σε ολόκληρη την επικράτεια.

3. **Διεκδικώντας την αυτοτελή δυναμική της και τη διακριτή παρουσία της ως υπαρκτό και δοκιμασμένο νεωτερικό ρεύμα ιδεών στην ελληνική κοινωνία, η ΔΗΜΑΡ φιλοδοξεί να διαμορφώσει ένα νέο κόμμα βαθύτατα δημοκρατικό, που θα μπορέσει να υπερβεί τους γνωστούς τύπους των συγκεντρωτικών, γραφειοκρατικών και αρχηγικών κομμάτων, των κομμάτων εκλογικής πελατείας.**

Στόχος της είναι ο πολίτης-μέλος, ο φίλος-ψηφοφόρος αλλά και ο ενδιαφερόμενος «συνομιλητής» του κόμματος να αυτοπροσδιορίζεται πολιτικά και να συμβάλλει συνειδητά στην επεξεργασία και την προώθηση των σκοπών και της πολιτικής του κόμματος. **Η λήψη των αποφάσεων με δημοκρατικό τρόπο και με την ουσιαστική συμμετοχή των μελών και φίλων, η εκλογή της ηγεσίας με τρόπο που να μην επιτρέπει τη διαμόρφωση προσωποπαγούς κατάστασης, η ελεύθερη δικτυακή οργάνωση ώστε να υπάρχει υποβοήθηση της συμμετοχής, η καθιέρωση της άμεσης πληροφόρησης με χρήση**

όλων των τεχνολογικών μέσων, η σαφής δυνατότητα συμβολής των συμμετεχόντων στη φυσιογνωμία και τις θέσεις που θα λαμβάνει το κόμμα κατά χώρο αλλά και κεντρικά, **η καθιέρωση της συμμετοχής των φίλων στη λήψη των αποφάσεων** σε ζητήματα που θα ορίζονται τακτικά, δηλαδή ένα ανοικτό διαρκές βήμα διαλόγου, αποτελούν μερικές από τις αρχές λειτουργίας. Αυτές οι λειτουργίες από την πρώτη στιγμή της ίδρυσης εξαγγέλθηκαν, έγιναν καθημερινή πρακτική, παρουσιάζοντας και δυσκολίες και κενά στην εφαρμογή ως νέες και πρωτόγνωρες κομματικές συμπεριφορές, και καθιερώθηκαν με τις καταστατικές αρχές που εγκρίθηκαν στο 1ο Συνέδριο.

Η ΔΗΜΑΡ, στηριγμένη στις αρχές της δημοκρατίας, της διαφάνειας, της πολυφωνίας και της αποτελεσματικότητας, συνδυάζοντας συλλογικότητα με ατομική ευθύνη στη λειτουργία και τη δράση, διεκδικεί να κερδίσει ένα μεγάλο στοίχημα: να επιβεβαιώνει καθημερινά την αντιστοιχία της με τα οράματα που επαγγέλλεται.